

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก

สินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจกระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)

วันอังคารที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๘

อ.พ. ๒๓/๒๕๕๘

จัดทำโดย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติ ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผู้เสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา รวม ๓ ฉบับ คือ ๑) เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ๒) เสนอโดยนายนิกร จำนง กับคณะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย และ ๓) เสนอโดยนายวชิระมณฑ์ คุณะเกษมธนาวัฒน์ และนายภัทรศักดิ์ โอสธานุเคราะห์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย ซึ่งในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าว โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับที่คณะรัฐมนตรีเสนอนั้นได้ค้างมาจากการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้วในวาระหนึ่ง และในคราวประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๘ ได้มีมติให้พิจารณาต่อไปตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับ มีหลักการและเหตุผลทำนองเดียวกัน ดังนี้

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เหตุผล

โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่ามีสินค้าที่ไม่ปลอดภัยกระทำได้นั้นยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือนำเข้าตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มีกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้าโดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดย

นำหลักความรับผิดชอบโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับนี้ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๕ คน เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา ต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ คณะกรรมการวิสามัญได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาและข้อสังเกตของคณะกรรมการต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในคราวประชุมเดียวกัน และส่งให้วุฒิสภาเพื่อพิจารณาเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

สาระสำคัญของการอภิปรายเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ ในชั้นการประชุมสภาผู้แทนราษฎร สรุปได้ดังนี้

ข้อสนับสนุน

พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อช่วยลดช่องว่างของการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายกรณีเกิดปัญหาการละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดให้สามารถฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายทางด้านจิตใจได้ด้วย รวมถึงให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการมีความเอาใจใส่ในสินค้าและบริการที่ตนผลิตออกจำหน่ายมากขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค อีกทั้งพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังกำหนดให้ภาระการพิสูจน์ตกอยู่กับผู้ประกอบการ ผู้บริโภคเพียงแต่พิสูจน์ให้ได้ว่าเมื่อใช้สินค้านั้นตนเสียหายอย่างไรและเท่าใด รวมถึงการให้มีการฟ้องคดีแทนผู้เสียหาย โดยองค์กรต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สมาคม มูลนิธิและองค์กรเอกชนต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค โดยได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมแก่องค์กรที่ฟ้องคดีแทนดังกล่าว และยังได้กำหนดให้มีการฟ้องคดีแบบกลุ่ม ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคทั้งสิ้น

ข้อสังเกต

พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นพระราชบัญญัติที่มุ่งเน้นเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค แต่เหตุใดจึงกำหนดให้มีผลบังคับใช้ภายหลังที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาถึงเก้าสิบวัน ควรจะดำเนินการโดยเร่งด่วน เพื่อให้พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับโดยเร็ว และกรณีที่กำหนดให้สินค้าที่ได้ซื้อและส่งมอบ

ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ
ไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัตินี้
(ร่างมาตรา ๑๖) เป็นกรณีที่ไม่ก่อให้เกิด
ประโยชน์แก่ผู้บริโภค เพราะหากผู้บริโภคได้
ซื้อสินค้าก่อนวันที่พระราชบัญญัติมีผลบังคับใช้
และความเสียหายเกิดขึ้นภายหลัง ผู้บริโภคจะ
ไม่ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัตินี้แต่อย่าง
ใด จึงสมควรพิจารณาตัดความในมาตรานี้ออก
ทั้งมาตรา

สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

๑. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้า
สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

๒. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๔)

“สินค้า” หมายความว่า ทรัพย์สินทุก
ชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย และ
ให้หมายความรวมถึง

(๑) อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการ
ควบคุมอาคาร

(๒) ผลิตผลเกษตรกรรม ยกเว้น
ผลิตผลเกษตรกรรมตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

(๓) บริการตามกฎหมายว่าด้วยการ
คุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง และ

(๔) กระแสไฟฟ้า คลื่นความถี่ หรือ
คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าอย่างอื่น

“ผลิตผลเกษตรกรรม” หมายความว่า
ผลิตผลอันเกิดจากเกษตรกรรมต่าง ๆ
แม้จะยังไม่ผ่านกระบวนการผลิต เช่น การทำนา
ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ
เลี้ยงไหม เลี้ยงผึ้ง เพาะเห็ด แต่ไม่รวมถึง
ผลิตผลที่เกิดจากธรรมชาติ

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ปลุกสร้าง
ผสม ปรง แต่ง ประกอบ ประดิษฐ์
แปรสภาพ เปลี่ยนรูป ดัดแปลง คัดเลือก แบ่ง
บรรจุ แฉะเยือกแข็ง หรือฉายรังสี รวมถึงการ
กระทำใด ๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ได้รับ
ความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความ
เสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย
สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ ให้
รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
นั้นด้วย

“ความเสียหายต่อจิตใจ” หมายความว่า
ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน
ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความเศร้า
โศกเสียใจ ความอับอาย หรือความเสียหายต่อ
จิตใจ อย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” หมายความว่า
สินค้า หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสินค้าที่อาจ
ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ ไม่ว่าจะ
เพราะเหตุจากการผลิตหรือการออกแบบหรือ
การให้บริการ หรือเป็นเพราะไม่ได้กำหนดวิธีใช้

วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย วิธีรับบริการ คำเตือนหรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้ แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า ลักษณะการใช้งาน การเก็บรักษา การกำจัดทำลาย และการให้บริการตามปกติธรรมดาของสินค้าอันควรมีความปลอดภัยในระดับที่วิญญูชนพึงคาดหวังได้

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่ายแจก หรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ทางการค้า และให้หมายความรวมถึงให้เช่า ให้เช่าซื้อ จัดหา ให้บริการ ตลอดจนเสนอ ชักชวน หรือนำออกแสดงเพื่อการดังกล่าว

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า

- (๑) ผู้ผลิตและผู้ว่าจ้างให้ผลิต
- (๒) ผู้นำเข้า
- (๓) ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้
- (๔) ผู้ซึ่งใช้หรือยอมให้ใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมาย ข้อความ หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ อันมีลักษณะที่ทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขาย

๓. ความรับผิดชอบร่วมกันของผู้ประกอบการ (ร่างมาตรา ๕)

ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบ ผู้เสียหาย ใน ความเสียหาย ที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าจะความ

เสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม

๔. การการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย (ร่างมาตรา ๖)

เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบตาม มาตรา ๕ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตาม มาตรา ๑๐ ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการ และ การใช้ การเก็บรักษา หรือการกำจัดทำลายสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา แต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของผู้ประกอบการผู้ใด

๕. เหตุอันทำให้หลุดพ้นจากความรับผิดของผู้ประกอบการ (ร่างมาตรา ๗)

ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยหากพิสูจน์ได้ว่า

- (๑) สินค้า นั้น มิ ได้ เป็น สินค้าที่ไม่ปลอดภัย
- (๒) ผู้เสียหายได้รู้อย่างชัดเจนอยู่แล้วว่าสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้นเป็นสินค้าที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายที่ตนได้รับ แต่ยังไม่เข้ารับความเสียหายที่เกิดจากสินค้านั้นโดยปราศจากเหตุอันสมควร หรือ
- (๓) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้ การเก็บรักษา หรือการกำจัดทำลายสินค้า หรือการรับบริการที่ไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีเก็บ

รักษา วิธีกำจัดทำลาย วิธีรับบริการ ค่าเดือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

๖. เหตุอันทำให้หลุดพ้นจากความรับผิดของผู้ผลิตที่ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง (ร่างมาตรา ๘)

ผู้ผลิตตามคำสั่งของบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดหากผู้ผลิตพิสูจน์ได้ว่า

(๑) ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต และ

(๒) ผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้คาดเห็นถึงความไม่ปลอดภัยนั้น

ผู้ผลิตชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบของสินค้าไม่ต้องรับผิดหากพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้ามิได้เกิดจากความไม่ปลอดภัยของชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบของสินค้านั้น แต่เกิดจากการออกแบบหรือการประกอบ หรือการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย ค่าเดือน หรือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของผู้ผลิตสินค้า

๗. ข้อตกลงจำกัดหรือยกเว้นความรับผิดของผู้ประกอบการจะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้น หรือจำกัดความรับผิดไม่ได้ (ร่างมาตรา ๙)

ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภคหรือผู้เสียหายกับผู้ประกอบการที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดความเสียหาย และประกาศหรือคำแจ้งความของผู้ประกอบการเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของผู้ประกอบการต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดไม่ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้บริโภคมีความหมายเช่นเดียวกับนิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

๘. อำนาจในการฟ้องคดีแทนผู้เสียหาย (ร่างมาตรา ๑๐)

ให้บุคคลดังต่อไปนี้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้เสียหายได้

(๑) คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

(๒) สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับกรณีที่เป็นการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมนั้น

(๓) มูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค สำหรับกรณีที่เป็นการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของมูลนิธินั้น

การฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคมาใช้

บังคับโดยอนุโลมและให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

๙. การฟ้องคดีแบบกลุ่ม

(ร่างมาตรา ๑๑)

ในกรณีที่มีกลุ่มบุคคลได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยโดยมีข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายอย่างเดียวกัน ให้ผู้เสียหายหรือผู้ฟ้องคดีแทนผู้เสียหายตามมาตรา ๑๐ มีอำนาจฟ้องคดีแบบกลุ่มตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเพื่อเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายคนอื่นได้

๑๐. การกำหนดค่าเสียหายอย่างอื่นนอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด (ร่างมาตรา ๑๒)

นอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ด้วย

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกายหรือสุขภาพอนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย สามปี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหาย สำหรับความเสียหายต่อจิตใจของบุคคลเหล่านั้นด้วย

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าสินค้าไม่ปลอดภัยภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้ว ไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควรแต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการปกปิดความไม่ปลอดภัยของสินค้า การดำเนินการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การที่ผู้ประกอบการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

ในกรณีที่ค่าเสียหายที่แท้จริงมีจำนวนเพียงเล็กน้อย ศาลจะกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามวรรคหนึ่ง (๒) ให้เกินกว่าสี่เท่าแต่ไม่เกินสิบเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงก็ได้

๑๑. อายุความ (ร่างมาตรา ๑๓)

สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้เป็นอันตรายอายุความสำหรับผู้ประกอบการแต่ละคนเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหาย หรือสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหาย ที่ถึงแก่ความตายตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๑) รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการคนที่ต้องรับผิดชอบ นั้น หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการขายสินค้านั้น

ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย โดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้เสียหายหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการคนที่ต้องรับผิดชอบ นั้น แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้สึกความเสียหาย

๑๒. การระงับอายุความเมื่อมีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหาย (ร่างมาตรา ๑๔)

ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการกับผู้เสียหาย หรือสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๑) หรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ให้อายุความระงับอยู่

ไม่น้อยในระหว่างนั้น จนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้บอกเลิกการเจรจา

๑๓. สินค้าที่ไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑๖)

สินค้าใดที่ได้ขายและส่งมอบแก่ผู้บริโภคก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้รวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผลการพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

- ภาคผนวก :** ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)
- : ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (นายนิกร จำนง กับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย เป็นผู้เสนอ)
- : ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (นายวิธรรมนต์ คุณเกษมธนวัฒน์ และนายภัทรศักดิ์ โอสถานเคราะห์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย เป็นผู้เสนอ)
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร
- : ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

เอกสารประกอบการพิจารณานี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสาระประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในโอกาสต่อไป

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ธันวาคม ๒๕๔๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวนภาพร ชวงกร นิตกร ๕ นายโสภณ ชาตบุษย์จารุ นิตกร ๔
นายรุ่งธรรม เปรมมางกูร นิตกร ๔ นางสาวสุวรรณา พรหมพิมพ์ วิทยากร ๔
นางสิริกัญย์ ส่องแสง เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๕ นางกาญจนา ว่าบ้านเลน เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๕๓๑ ๕๒๕๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๕๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา ๑ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา และประเด็นสำคัญจากการอภิปราย

ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น

จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.	๑
- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย ที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.	๑
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย ที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.	๕
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย ที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.	๒๓
- ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย ที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.	๓๑
๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง	๓๑
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง	๓๑
๒. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง	๓๑
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา	๓๔
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สาม	๔๒

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความรับผิด

ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.	๔๕
- สาระสำคัญและข้อเสนอแนะร่างพระราชบัญญัติ ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.	๔๕
- ผู้บริโภคจะได้อะไรจากกฎหมายพีแอล	๔๗

บทความที่เกี่ยวข้อง	๕๒
- คอลัมน์ สก๊อปพิเศษ : ตั้งกรรมการวินิจฉัยคุณภาพรถ-แท็กซี่ คุ้มครองผู้บริโภค	๕๒
- ศาล-อัยการ-สคบ. ระดมสมองถกแนวทางแก้ประชาชนถูกโกง แต่งตั้งองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคอิสระ.....	๕๔
- รายงานพิเศษ : ตรวจแถวผู้ประกอบการวัดความพร้อมรับผิด หากสินค้า “ไม่ปลอดภัย”	๕๗
ข่าวที่เกี่ยวข้อง	๖๐

ภาคผนวก :

- ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า ที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)	(๑)
- ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า ที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (นายนิกร จำนง กับคณะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย เป็นผู้เสนอ)	(๙)
- ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า ที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (นายวัชรินทร์ คุณะเกษมธนาวัฒน์ และ นายภัทรศักดิ์ โอสธานุเคราะห์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย เป็นผู้เสนอ)	(๑๗)
- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร	(๒๗)
- ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า ที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว	(๔๕)

ส่วนที่ ๑

**ความเป็นมา สาระสำคัญ และประเด็นสำคัญ
จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติความรับผิด
ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น
จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.**

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติ

ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า

ที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. มีผู้เสนอร่างเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา รวม ๓ ฉบับ คือ

๑. เสนอโดย **คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี** เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘ เป็นเรื่องด่วน

๒. เสนอโดย **นายนิกร จำนง กับคณะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย** เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๘ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๘

๓. เสนอโดย **นายวชิระมณฑ์ คุณะเกษมธนาวัฒน์ และนายภัทรศักดิ์ โอสธานุเคราะห์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย** เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘ และได้เสนอในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติที่บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว และได้ค้างการพิจารณาในวาระที่หนึ่งจนอายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ต่อมาภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไป คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ที่มีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ร้องขอต่อรัฐสภาเพื่อให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อไป โดยรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ต่อไปตามมาตรา ๑๗๘^๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สภาผู้แทนราษฎรจึงได้พิจารณาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อไปในวาระที่หนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๒๕^๒

ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับ มีหลักการและเหตุผลในทำนองเดียวกัน โดยมีหลักการในการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้คือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และมีเหตุผลของการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่า โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยกระทำไต่ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มีกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้า โดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^๑รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๗๘ บัญญัติว่า “ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือบรรดาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้เป็นอันตกไป

ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี จะพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบต่อไปได้ ถ้าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปร้องขอภายในหกสิบวันนับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกหลังการเลือกตั้งทั่วไป และรัฐสภามีมติเห็นชอบด้วยแต่ถ้าคณะรัฐมนตรีมิได้ร้องขอภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่อไปตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมรัฐสภา”

^๒ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๒๕ กำหนดว่า “เมื่อรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อไป ตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นค้างการพิจารณาอยู่ในวาระใด ก็ให้พิจารณาต่อไปในวาระนั้น และให้ประธานสภาบรรจุระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

การพิจารณาพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการให้สภาตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่

อนึ่ง คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาก่อนนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ทั้ง ๓ ฉบับ พร้อมกันไปในวาระที่หนึ่งซึ่งรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ จากนั้นได้มีมติรับหลักการด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ พร้อมทั้งตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๓๕ คน เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ถือเอาร่างพระราชบัญญัติฉบับที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา มีกำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน

คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๕ คน ประกอบด้วย

๑. นายสุภาพ คลีขจาย		เป็นประธานคณะกรรมการ
๒. นางลดาวัลลิ์ วงศ์ศรีวงศ์		เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวรรณรัตน์ ชาญนุกูล		เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายเชน เทือกสุบรรณ		เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ		เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายวชิระมณฑท์ คุณะเกษมธนาวัฒน์		เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
๗. นายชาญยุทธ เสงตรกุล		เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๘. นางสาวเพ็ญชิสา หงษ์อุปถัมภ์ไชย		เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๙. นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์		เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายเกียรติพงษ์ น้อยใจบุญ	๑๑. นายจตุพร เจริญเชื้อ	
๑๒. นายจรัญ ภักดีธนากุล	๑๓. นายเฉลิมชาติ การุญ	
๑๔. นายชาญชัย ปทุมารักษ์	๑๕. รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล	
๑๖. นางจิตติมา ฉายแสง	๑๗. นายทวี กาญจนภุ	
๑๘. นายทองดี มนิสสาร	๑๙. นายธีรวัฒน์ จันทรสุมบูรณ์	
๒๐. นายบุรณชัย สมุทรักษ์	๒๑. นายภิมุข สิมะโรจน์	
๒๒. นายโมฮามัดยาสรี ยูซง	๒๓. นางรัศมี วิศทเวทย์	
๒๔. นายเรวัตติ สิรินุกูล	๒๕. นายวรรณชัย บุญบำรุง	
๒๖. นายวิวัฒน์ นิติกายจนา	๒๗. นายศรัณย์ ศรัณย์เกตุ	
๒๘. นายสงกรานต์ คำพิสัย	๒๘. นางสาวสิรินทร รามสุตร	

๓๐. นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ
 ๓๒. นายสมอกัน เทียงธรรม
 ๓๔. นางสาวอรุณี ชำนาญยา

๓๑. นายสุรสิทธิ์ เจียมวิจักษณ์
 ๓๓. นายอรรถสิทธิ์ กาญจนสินีทธิ์
 ๓๕. นายเอกธวัช อินทร์รอด

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ พร้อมรายงานการพิจารณาและข้อสังเกตต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้**บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘** ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา**ร่างพระราชบัญญัตินี้**ในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราในคราวประชุมเดียวกัน โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างและได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำแต่อย่างใด

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว **ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สามในคราวประชุมเดียวกัน โดยลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์** และส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการได้มีข้อสังเกต ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการ และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ รายละเอียดได้นำเสนออยู่ในเอกสารฉบับนี้ในส่วนผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง

วึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว ประธานวุฒิสภาได้พิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่าจะสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใด หรือจะตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙^๓ และ**ในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา วันพุธที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๘** ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นสมควรมอบหมายให้**คณะกรรมการการสาธารณสุขวุฒิสภา** พิจารณา**ศึกษาร่างพระราชบัญญัตินี้**เป็นการล่วงหน้าแล้วรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นเรื่องด่วน เพื่อรายงานให้วุฒิสภาทราบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

^๓ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙ กำหนดว่า "เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณา มอบหมายให้คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องหรือในกรณีที่มีความจำเป็น วุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าว รายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นต่อไป"

เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๔๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๒๐๕/๔๕๔๗ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๓ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจสอบพิจารณา โดยให้รับข้อสังเกตของกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงยุติธรรม และสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีไปประกอบการพิจารณาด้วย และต่อมาสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ นร ๒๑๐๕/๓๕๐๓ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดำเนินการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อไป

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอ ให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ตรวจสอบพิจารณา โดยมีผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภค ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร และสำนักงาน มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าภายในและกรมเจรจา การค้าระหว่างประเทศ) ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม และผู้แทนสภาอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงและให้ข้อมูลประกอบการพิจารณา และสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกประกอบร่างฯ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเสนอ

(๑) นำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัด (strict liability) มาใช้บังคับ โดยกำหนดให้ ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ตนผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ (ร่างมาตรา ๖) และกำหนดให้ผู้ประกอบการ เป็นผู้รับภาระในการพิสูจน์ว่าความเสียหายมิได้เกิดจากความบกพร่องของสินค้าของตน (ร่างมาตรา ๗)

(๒) กำหนดให้การฟ้องคดีตามพระราชบัญญัตินี้ ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง และให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและองค์กรเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคมี อำนาจในการฟ้องคดีแทนผู้ได้รับความเสียหายได้ด้วย (ร่างมาตรา ๘)

(๓) กำหนดอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ ภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัว ผู้ต้องรับผิดหรือภายในสิบปีนับแต่วันที่ส่งมอบสินค้า (ร่างมาตรา ๑๐)

๒. ความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ข้อสังเกตขั้นต้น

(๑) กระทรวงพาณิชย์มีข้อสังเกต ดังนี้

(ก) ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า ควรพิจารณาจากคุณภาพของสินค้านอกเหนือจากสภาพของสินค้าและลักษณะการใช้งานตามปกติด้วย เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิเพิ่มขึ้น (ร่างมาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า”)

(ข) ควรกำหนดให้ผู้ประกอบการหมายความว่าจ้างผลิตด้วย เนื่องจากสภาพการค้าในปัจจุบัน มีเจ้าของสินค้าหรือผู้มีสิทธิในชื่อทางการค้าเป็นจำนวนมากที่จ้างให้ผู้อื่นผลิตสินค้าให้โดยตนมิได้ทำการผลิตเอง (ร่างมาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ผู้ประกอบการ”)

(ค) ควรกำหนดโทษปรับผู้ประกอบการที่ทำให้ผู้บริโภคได้รับอันตรายเพื่อเป็นการลงโทษให้ผู้ประกอบการมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น โดยอาจกำหนดโทษปรับห้าเท่าของความเสียหายที่เกิดขึ้น

(ง) เมื่อศาลได้พิพากษาให้ผู้ประกอบการชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายแล้ว ควรกำหนดให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้บริโภคทุกรายที่ใช้สินค้านั้นด้วย โดยมีต้องนำคดีขึ้นสู่ศาลอีก

(จ) ควรกำหนดมาตรการให้ผู้ประกอบการระงับ หยุดการผลิต นำเข้าหรือจำหน่ายสินค้า หรือเก็บสินค้าที่มีการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า กรณีความเสียหายนั้นเป็นความเสียหายอย่างร้ายแรง เพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจจะเกิดขึ้นกับผู้บริโภคอื่น ๆ

(๒) กระทรวงยุติธรรมมีข้อสังเกต ดังนี้

(ก) กรณีบทนิยามของคำว่า “ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า” ซึ่งกำหนดให้พิจารณาจาก “พฤติการณ์แวดล้อมอันเกี่ยวข้องกับสินค้า” นั้น มีความหมายกว้างมากและไม่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในการพิสูจน์ได้ (ร่างมาตรา ๔)

(ข) ควรกำหนดให้ชัดเจนว่า “ค่าเสียหายทางจิตใจ” ตามบทนิยามคำว่า “ค่าเสียหาย” ในร่างมาตรา ๔ มีความหมายอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดค่าเสียหายอื่นนอกจากค่าสินไหมทดแทนตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ค) กรณีที่กำหนดให้องค์กรเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ฟ้องคดีแทนผู้เสียหายได้นั้น ควรกำหนดให้ใช้หลักการเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ (ร่างมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง)

(๓) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีข้อสังเกต ดังนี้

(ก) ควรออกกฎกระทรวงกำหนดความหมายของคำว่า “สินค้า” ให้ชัดเจนว่ามีขอบเขตเพียงใด เพื่อสร้างความแน่นอนให้แก่ผู้ประกอบการ

(ข) ควรกำหนดคำนิยามของคำว่า “ความบกพร่องของสินค้า” ว่ามีความหมายอย่างไรและมีขอบเขตกว้างขวางมากน้อยเพียงใด

(ค) ควรกำหนดให้ชัดเจนขึ้นว่าองค์กรใดบ้างที่มีสิทธิฟ้องคดีแทนผู้บริโภค (ร่างมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง)

(จ) การยกเว้นค่าธรรมเนียมในการฟ้องคดีให้กับผู้เสียหายอาจทำให้เกิดการฟ้องร้องคดีเป็นจำนวนมากหรือเกิดการคัดค้านเป็นการเพิ่มภาระให้ทั้งผู้ประกอบการและกระบวนการยุติธรรม (ร่างมาตรา ๘ วรรคสอง)

(จ) การที่กำหนดให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความบกพร่องของสินค้าเป็นการกำหนดภาระให้แก่ผู้ประกอบการมากเกินไปที่กำหนดไว้ในกฎหมายของต่างประเทศ (ร่างมาตรา ๙)

(ฉ) การกำหนดอายุความที่มีระยะเวลานานกว่าที่กำหนดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น มีความเหมาะสมและเป็นธรรมหรือไม่ (ร่างมาตรา ๑๐)

(ช) การกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดลงในระหว่างที่มีการเจรจกันระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคนั้น มีความเหมาะสมและเป็นธรรมหรือไม่ (ร่างมาตรา ๑๑)

(ซ) ควรสนับสนุนให้มีศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอันเกี่ยวเนื่องกับกฎหมายนี้ เพื่อให้มีการเจรจาระหว่างผู้เสียหายและผู้ประกอบการ อันจะช่วยลดภาระของทางราชการและลดจำนวนคดีได้

(๔) สำนักเลขาธิการคณะกรรมการมีข้อสังเกต ดังนี้

(ก) กรณียกเว้นความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ ควรกำหนดให้ครอบคลุมถึงกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นจากสินค้าซึ่งผู้รับมอบสินค้าได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นขาดความปลอดภัย และยังรับไว้โดยไม่ทักท้วง หรือกรณีที่เป็นการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาล เพื่อป้องกันมิให้มีผู้หาประโยชน์จากช่องว่างของกฎหมาย เนื่องจากค่าเสียหายที่ผู้เสียหายสามารถฟ้องเรียกได้ตามพระราชบัญญัตินี้รวมถึงค่าเสียหายทางจิตใจด้วย ซึ่งมีความหมายกว้างและอาจเป็นประโยชน์กับผู้ที่ไม่สุจริตได้ (ร่างมาตรา ๗)

(ข) กรณีที่กำหนดให้อายุความสะดุดหยุดลงในระหว่างที่ผู้ประกอบการและผู้เสียหายได้เจรจาค่าเสียหายกันนั้น ควรกำหนดให้ชัดเจนว่า หากตกลงกันได้บางส่วน อายุความจะสะดุดหยุดลงหรือไม่ หรือหากเจรจาดกกลงกันไม่ได้ จะเริ่มนับระยะเวลาใหม่ตั้งแต่เมื่อไม่สามารถตกลงกันได้หรือให้นับอายุความต่อไปเสมือนว่าอายุความไม่เคยสะดุดหยุดลง ซึ่งตามบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๑ เหมือนกับว่า เมื่อไม่สามารถตกลงกันได้ ก็ให้ถือว่าไม่มีอายุความสะดุดหยุดลง ดังนั้น การนับอายุความก็ต้องนับต่อเสมือนกับไม่เคยมีการเจรจกัน อันเป็นหลักการที่คุ้มครองผู้เสียหายน้อยกว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงควรกำหนดให้ชัดเจนว่าจะให้เริ่มนับระยะเวลาใหม่หรือนับระยะเวลาต่อจากเวลาที่ไม่สามารถตกลงกันได้

(ค) ควรกำหนดให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในบรรพ ๓ เอกเทศสัญญา มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ด้วย เช่น เมื่อใดจะถือว่าได้มีการส่งมอบสินค้าแล้ว

๒.๒ ความเห็นในขั้นที่สุด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ดำเนินการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมด้วยแล้ว ดังนี้

(๑) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

(๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- (๓) กระทรวงพาณิชย์
- (๔) กระทรวงอุตสาหกรรม
- (๕) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- (๖) สำนักงานศาลยุติธรรม

๓. สาระสำคัญของร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งสรุปสาระสำคัญของร่างฯ และการแก้ไขเพิ่มเติมได้ ดังนี้

(๑) ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

คณะกรรมการฯ ได้แก้ไขชื่อร่างจาก “ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า พ.ศ.” เป็น “ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.” เพื่อให้ทราบถึงขอบเขตการใช้บังคับของกฎหมายที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระของพระราชบัญญัตินี้ที่มุ่งหมายถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้าเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เหตุที่คณะกรรมการฯ ไม่ใช่คำว่า “สินค้าที่บกพร่อง” ตามถ้อยคำภาษาอังกฤษ (“defective products”) ก็เพื่อมิให้ผู้ใช้กฎหมายเกิดความสับสนกับความชำรุดบกพร่องตามที่บัญญัติไว้ในเอกเทศสัญญาในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๒) วันใช้บังคับ ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(ร่างมาตรา ๒)

ในชั้นที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เสร็จแล้ว และอยู่ในระหว่างการดำเนินการขอความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา^{*} เสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติมหลายประเด็นเพื่อประกอบการพิจารณาของสำนักงานฯ โดยในเรื่องวันใช้บังคับนั้นได้เสนอว่า ระยะเวลาการบังคับใช้กฎหมายที่กำหนดไว้ ๑ ปี นั้นสั้นเกินไป และไม่มีความเป็นไปได้ในทางการค้าและอุตสาหกรรมที่จะบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้กับสินค้าทุกชนิดในคราวเดียว จึงเสนอว่าราชการควรกำหนดเวลาการใช้บังคับกฎหมายเป็นรายอุตสาหกรรมตามลำดับความสำคัญ

ในประเด็นนี้ คณะกรรมการฯ ได้เคยพิจารณาแล้วเห็นว่า ระยะเวลาหนึ่งปีน่าจะเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม ประกอบกับฝ่ายผู้ประกอบการได้ทราบหลักการของร่างกฎหมายฉบับนี้มานานแล้ว ในชั้นที่มีการดำเนินการยกร่างกฎหมาย รวมทั้งกว่าที่กฎหมายจะได้ผ่านรัฐสภาบังคับใช้เป็นกฎหมาย ก็จะต้องใช้ระยะเวลาหนึ่ง ผู้ประกอบการจึงน่าจะมีเวลาพอสมควรในการที่ปรับตัว สำหรับการที่จะให้กำหนดตารางเวลาในการใช้บังคับกฎหมายเป็นรายสินค้านั้น เป็นประเด็นใหม่ ซึ่งสำนักงานฯ เห็นว่า ในทางปฏิบัติคงไม่สามารถปฏิบัติได้ และอาจจะเกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายไม่เท่าเทียมกันด้วยสำนักงานฯ จึงเห็นควรไม่เสนอประเด็นนี้ให้คณะกรรมการฯ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

* หนังสือสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ที่ ๒๑/๑๔๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๖

(๓) กรณีมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติเรื่องเดียวกับพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓)

คณะกรรมการฯ ได้กำหนดให้กรณีที่มีกฎหมายอื่นบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้บังคับตามกฎหมายนั้น ซึ่งแตกต่างจากหลักการตามร่างมาตรา ๓ เดิมที่กำหนดให้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้เป็นหลัก โดยไม่คำนึงว่ากฎหมายอื่นนั้นจะให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับความคุ้มครองมากที่สุด

(๔) บทนิยาม (ร่างมาตรา ๔)

(ก) “สินค้า”

หลักกฎหมายต่างประเทศ

ตาม Directive-๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรป และกฎหมายของประเทศต่าง ๆ

เช่น ประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมัน และประเทศอังกฤษ คำว่า “สินค้า” หรือ “ผลิตภัณฑ์” (“products”) หมายความว่า สิ่งหัตถ์ทุกชนิดแม้จะติดอยู่กับสิ่งหัตถ์ และหมายความรวมถึงกระแสไฟฟ้าด้วย ในขณะที่ตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น คำว่า “สินค้า” หมายความว่า สิ่งหัตถ์ที่ผ่านกระบวนการผลิตหรือแปรรูปแล้ว

อย่างไรก็ตาม ในส่วนที่เกี่ยวกับผลผลิตวัตถุดิบทางการเกษตร (primary agricultural products) นั้น แต่เดิม Directive-๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรปมิได้กำหนดให้คำว่า “สินค้า” หมายความรวมถึงผลผลิตวัตถุดิบทางการเกษตรด้วย แต่กำหนดให้เป็นสิทธิของประเทศภาคีที่จะกำหนดเป็นการยกเว้นในกฎหมายภายในของตนให้คำว่า “สินค้า” หมายความรวมถึงผลผลิตวัตถุดิบทางการเกษตรด้วยก็ได้ กฎหมายของประเทศฝรั่งเศสจึงได้กำหนดให้คำว่า “สินค้า” หมายความรวมถึงผลผลิตวัตถุดิบทางการเกษตรด้วย ในขณะที่กฎหมายของประเทศเยอรมันและประเทศอังกฤษ คำว่า “สินค้า” มิได้หมายความรวมถึงผลผลิตวัตถุดิบทางการเกษตร ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๙๙ ภายหลังจากวิกฤติโรควัวบ้าที่ระบาดในประเทศแถบยุโรป ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม Directive - ๑๙๘๕ โดย Directive ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมให้คำว่า “สินค้า” ตาม Directive - ๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรป หมายความรวมถึงผลผลิตวัตถุดิบทางการเกษตรด้วย และได้ยกเลิกสิทธิของประเทศภาคี ที่จะกำหนดข้อยกเว้นดังกล่าว ทั้งนี้ Directive ฉบับใหม่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๔ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๙๙ และประเทศภาคีต้องตรากฎหมายอนุวัติการตาม Directive ดังกล่าวภายในวันที่ ๔ ธันวาคม ค.ศ. ๒๐๐๐

ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “สินค้า” ให้หมายความรวมถึง สิ่งหัตถ์ทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย และให้หมายความรวมถึง กระแสไฟฟ้าและผลิตผลเกษตรกรรมที่ยังไม่ได้ผ่านกระบวนการผลิต ด้วย ทั้งนี้ เพื่อขยายขอบเขตการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคและสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น และให้มีการกำหนดยกเว้นสินค้าซึ่งจะไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติโดยให้ตราเป็นกฎกระทรวง ซึ่งทำให้สะดวกแก่การบังคับใช้กฎหมายยิ่งว่าหลักการตามร่างเดิมที่กำหนดให้มีการตรากฎกระทรวง

เพื่อกำหนดทรัพย์สินที่จะเป็นสินค้าตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ยังได้กำหนด
บทนิยามคำว่า “ผลผลิตเกษตรกรรม” ไว้ด้วย เพื่อความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย

ในชั้นพิจารณา ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานมาตรฐาน
สินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ) ไม่เห็นด้วยที่จะกำหนดให้คำว่า “สินค้า” ตามพระราชบัญญัตินี้
ครอบคลุมถึงผลผลิตเกษตรกรรมด้วย เนื่องจากจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเกษตรกรโดยรวมของ
ประเทศ และกระทรวงพาณิชย์ได้มีข้อสังเกตว่า หลักการดังกล่าวอาจเกิดผลกระทบต่อภาคเกษตรโดย
รวมของประเทศได้ ดังนั้น ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งพัฒนาให้เกษตรกรไทยมีความพร้อมในการ
ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวก่อนกฎหมายบังคับใช้

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้
มุ่งที่จะคุ้มครองผู้บริโภคเป็นสำคัญ และกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ในเรื่องนี้ก็ได้กำหนดยกเว้น
ผลผลิตเกษตรกรรม อย่างไรก็ตาม หากรัฐบาลเห็นว่าการกำหนดหลักการดังกล่าว จะเกิดผลเสีย
สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศเกษตรกรรม ก็สามารถออกกฎกระทรวงยกเว้นผลผลิตเกษตรกรรม
บางชนิดได้

(ข) “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย”

หลักกฎหมายต่างประเทศ

Directive - ๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรป มิได้กำหนดบทนิยามของคำว่า
“สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” (defective products) ไว้เป็นการเฉพาะ หากแต่กำหนดลักษณะหรือกรณีที่ดีที่ว่า
เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย กล่าวคือ เมื่อสินค้านั้นมิได้ให้ความปลอดภัยซึ่งบุคคลคาดหวังได้ตามสมควร
เมื่อพิจารณาถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะหรือรูปแบบของสินค้า ประโยชน์ที่คาดหวัง
ว่าจะได้รับจากสินค้านั้นตามสมควร และช่วงเวลาที่น่าสินค้านั้นออกวางจำหน่าย อย่างไรก็ตาม
จะไม่ถือว่าสินค้าไม่มีความปลอดภัยเพียงเพราะเหตุว่ามีสินค้าที่มีประสิทธิภาพมากกว่าได้นำออกวาง
จำหน่ายภายหลังสินค้านั้น นอกจากนี้ สินค้าที่ไม่ปลอดภัย ยังหมายความรวมถึงกรณีและผู้ผลิตมิได้ให้
ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวสินค้านั้น หรือมิได้แจ้งเตือนเกี่ยวกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์
ซึ่งสินค้านั้น หรือการให้ข้อมูลหรือการแจ้งเตือนที่ไม่เพียงพอ

กฎหมายของประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมัน ประเทศอังกฤษ และประเทศ
ญี่ปุ่น ต่างก็บัญญัติหลักการไว้ในทำนองเดียวกัน

ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้เพิ่มบทนิยามคำว่า “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” เพื่อให้เกิด
ความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย โดยกำหนดให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ
ดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงยุติธรรม และสภาอุตสาหกรรม
แห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตาม การที่คณะกรรมการฯ ใช้คำว่า “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” ก็เพื่อมิให้ผู้
กฎหมายเกิดความสับสนกับคำว่า “สินค้าที่ชำรุดบกพร่อง” ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับเนื้อหาของกฎหมายโดยตรงดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

(ค) “ความเสียหาย”

หลักกฎหมายต่างประเทศ

ความเสียหายที่ได้รับความคุ้มครองที่กำหนดใน Directive - ๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรป ได้แก่ ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ทั้งนี้ ในส่วนของทรัพย์สินนั้น จะต้องเป็นทรัพย์สินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้สอยส่วนตัวของบุคคลและผู้ได้รับความเสียหายได้ใช้ทรัพย์สินนั้นเพื่อการใช้สอยส่วนตัว และเฉพาะแต่มูลค่าทรัพย์สินในส่วนที่มีจำนวนเกินกว่า ๕๐๐ Ecus (หน่วยเงินตรากลางของประเทศกลุ่มสหภาพยุโรป) ขึ้นไป อย่างไรก็ตาม ความเสียหายต่อทรัพย์สินไม่รวมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น

กฎหมายของประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมัน ประเทศอังกฤษ และประเทศญี่ปุ่น ต่างก็บัญญัติหลักการไว้ในทำนองเดียวกัน อย่างไรก็ตาม กฎหมายของประเทศเยอรมัน และประเทศอังกฤษได้กำหนดมูลค่าขั้นต่ำของความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินที่จะได้รับความคุ้มครองไว้ด้วย ในขณะที่กฎหมายของประเทศฝรั่งเศสและประเทศญี่ปุ่นไม่มีข้อกำหนดในเรื่องนี้

ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ความเสียหาย” ให้หมายความถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน แต่ไม่รวมถึงสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ อีกทั้งยังทำให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายยิ่งกว่าหลักการตามร่างเดิมที่ใช้คำว่า “ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า” ซึ่งกำหนดความหมายของคำว่า “ความเสียหาย” ปะปนกับความหมายของคำว่า “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย”

(ง) “ความเสียหายต่อจิตใจ”

หลักกฎหมายต่างประเทศ

ในส่วนที่เกี่ยวกับความเสียหายที่ไม่มีตัวตน (non-material damages) Directive- ๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรปมิได้กำหนดบทบัญญัติในเรื่องนี้ไว้เป็นการเฉพาะ และกำหนดให้ไปปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในของประเทศภาคี กล่าวอีกนัยหนึ่ง ประเทศภาคีมีสิทธิที่จะกำหนดให้ความเสียหายที่ไม่มีตัวตนโดยเฉพาะความเสียหายต่อจิตใจได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายภายในของตนได้ ซึ่งตามแนวคำพิพากษาของศาล นั้น ประเทศฝรั่งเศสยอมให้ผู้ได้รับความเสียหายเรียกค่าเสียหายทางจิตใจได้ แต่กฎหมายของประเทศอังกฤษและประเทศญี่ปุ่นจะกำหนดเงื่อนไขให้เรียกได้เมื่อมีความเสียหายทางร่างกายเกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับความเสียหายด้วย ในขณะที่กฎหมายประเทศเยอรมันกำหนดให้ไปปฏิบัติตามบทบัญญัติเรื่องละเมิด สำหรับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา การกำหนดค่าเสียหายต่อจิตใจเป็นไปตามหลักกฎหมาย ๒ ประการ คือ ประการที่หนึ่ง หลักเรื่อง Impact rule คือ ต้องมีความเสียหายทางร่างกายเกิดขึ้นด้วย หรือปรากฏหลักฐานแจ้งชัดว่าผู้ผลิตตั้งใจหรือประมาทเลินเล่อ ถ้าเกิดความเสียหายต่อจิตใจแต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่มี ความบาดเจ็บของร่างกายเกิดขึ้น บุคคลนั้นไม่อาจเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนต่อจิตใจได้ และประการที่สอง หลัก Zone of danger rule กล่าวคือ ผู้ได้รับความเสียหายต้องพิสูจน์ว่าตนอยู่ในบริเวณที่อาจได้รับอันตรายต่อร่างกาย

จากการกระทำโดยประมาทของผู้กระทำละเมิด และมีความเสี่ยงอย่างมากที่ตนจะได้รับอันตรายนั้น ผู้ได้รับความเสียหายนั้นจึงจะสามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนต่อจิตใจได้

ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ เห็นควรกำหนดให้ศาลสามารถกำหนดค่าสินไหมทดแทน เพื่อความเสียหายต่อจิตใจได้ และให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ความเสียหายต่อจิตใจ” ไว้ในพระราชบัญญัติ นี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจของศาล ในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายต่อจิตใจ ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของกระทรวงยุติธรรม อนึ่ง แม้ว่ามาตรา ๔๕๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จะได้กำหนดว่า ในกรณีที่ทำให้บุคคลเสียหายต่อร่างกายหรืออนามัย ผู้เสียหายจะเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทน เพื่อความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินด้วยก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติ ศาลคดีแพ่งไม่เคยพิพากษาให้ ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจตามคำขอของผู้เสียหายแต่อย่างใด โดยกล่าวอ้างว่าไม่มี กฎหมายให้อำนาจเรียกค่าเสียหายดังกล่าวไว้ และทำให้มาตรานี้ขาดความศักดิ์สิทธิ์ในทางปฏิบัติ ไปอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการฯ จึงเห็นควรกำหนดให้ชัดเจนในพระราชบัญญัตินี้ว่าให้ศาล สามารถกำหนดค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายต่อจิตใจได้ (ร่างมาตรา ๑๑ (๑))

(จ) “ผู้ประกอบการ”

หลักกฎหมายต่างประเทศ

Directive - ๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรป ได้กำหนดให้ผู้ที่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายในเรื่องนี้ คือ ผู้ผลิต (producers) เนื่องจากผู้ผลิตเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะที่รู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการผลิตสินค้าในทุกขั้นตอน จึงสมควรเป็นผู้ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายนี้ อย่างไรก็ตาม คำว่า “ผู้ผลิต” ตาม Directive-๑๙๘๕ มิได้จำกัดอยู่แต่เพียงบุคคลที่เป็นผู้ผลิตสินค้าเท่านั้น หากแต่ได้ขยายขอบเขตออกไปถึงบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและการจัดจำหน่ายสินค้าด้วย ได้แก่

- ผู้ผลิตสินค้าที่ประกอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ผลิตชิ้นส่วนประกอบ ผู้ผลิตวัตถุดิบ ผู้รับผิดชอบในการประกอบชิ้นส่วนต่าง ๆ
- ผู้นำเข้าสินค้าเพื่อการขายหรือให้เช่า หรือจำหน่ายในรูปแบบอื่นใด
- ผู้ซึ่งแสดงตนว่าเป็นผู้ผลิตโดยระบุชื่อ เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายเฉพาะอื่นใดของบุคคลนั้นลงบนตัวสินค้า และ
- ผู้ขายสินค้า ในกรณีที่ผู้ขายไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าสินค้าได้

กฎหมายของประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมัน ประเทศอังกฤษ และประเทศญี่ปุ่น ต่างก็บัญญัติหลักการไว้ในทำนองเดียวกัน อย่างไรก็ตาม กฎหมายของประเทศเยอรมัน ยังได้กำหนดให้ผู้ขนส่งสินค้าในทางธุรกิจต้องรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ผลิตด้วย ในกรณีที่ผู้ขนส่งไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิตหรือบุคคลที่ได้นำสินค้ามาส่งมอบให้กับตน ในขณะที่กฎหมายของประเทศฝรั่งเศส ได้กำหนดยกเว้นให้ผู้ประกอบธุรกิจให้เช่าแบบลีสซิ่ง (leasing) ไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายในเรื่องนี้

ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้ประกอบการ” ให้ความชัดเจนยิ่งขึ้นกว่าหลักการที่กำหนดในร่างฯ เดิมและสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ อีกทั้งยังได้กำหนดให้ผู้ประกอบการหมายความรวมถึงผู้ว่าจ้างให้ผลิตด้วย ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของกระทรวงพาณิชย์ ในส่วนของผู้ประกอบการธุรกิจให้เช่าแบบลิสซิงซึ่งนั้น ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้ตั้งข้อสังเกตว่าควรกำหนดยกเว้นมิให้ผู้ประกอบการให้เช่าแบบลิสซิงอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากผู้ประกอบการดังกล่าวทำหน้าที่แต่เพียงให้บริการทางการเงินเท่านั้น มิได้เป็นผู้ขายสินค้าตามนัยแห่งพระราชบัญญัตินี้แต่อย่างใด และการที่กำหนดให้กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังคงอยู่กับผู้ประกอบการนั้นก็เพียงแต่เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้สินค้านั้นเป็นประกันการชำระหนี้เงินกู้ยืมเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการฯ เห็นว่าในปัจจุบันกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจลิสซิงในประเทศไทยยังขาดความชัดเจนอยู่มาก และเห็นควรให้คงบทนิยามคำว่า “ผู้ประกอบการ” ตามร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการฯ ตามเดิม

(๕) ความรับผิดชอบร่วมกันของผู้ประกอบการ (ร่างมาตรา ๕)

หลักกฎหมายต่างประเทศ

Directive-๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรป กำหนดว่าในกรณีที่มีบุคคลหลายคน ต้องรับผิดชอบในความเสียหายเดียวกัน ให้บุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวมีความรับผิดชอบร่วมกัน

กฎหมายของประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมัน และประเทศอังกฤษต่างก็บัญญัติหลักการไว้ในทำนองเดียวกัน ในขณะที่กฎหมายของประเทศญี่ปุ่นไม่มีข้อกำหนดในเรื่องนี้

ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้กำหนดเพิ่มเติมให้ผู้ประกอบการต้องร่วมรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยและสินค้านั้นได้มีการขายแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ

อนึ่ง สำหรับข้อสังเกตของกระทรวงพาณิชย์ที่เสนอว่า เมื่อศาลได้พิพากษาให้ผู้ประกอบการชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายแล้ว ควรกำหนดให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้บริโภคทุกรายที่ใช้สินค้านั้นด้วย โดยมีต้องนำคดีขึ้นสู่ศาลอีก นั้น คณะกรรมการฯ เห็นว่า เนื่องจากในขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำลังพิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class action) ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้บังคับในต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเป็นกระบวนการพิจารณาในคดีที่มีผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำเดียวกันเป็นจำนวนมาก และคำพิพากษาหรือคำชี้ขาดตัดสินคดีของศาลจะมีผลผูกพันผู้เสียหายทั้งหลาย แม้ว่าผู้เสียหายนั้นจะมิได้เข้ามาเป็นคู่ความในคดีก็ตาม ร่างกฎหมายดังกล่าวจะเป็นการกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพื่อให้มาตรการดำเนินคดีแบบกลุ่มสามารถนำมาใช้บังคับเป็นการทั่วไปแก่การดำเนินคดีในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด โดยไม่จำกัดเฉพาะเรื่องความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดมาตรการดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้

นอกจากนี้ สำหรับข้อสังเกตของกระทรวงพาณิชย์ที่เสนอให้กำหนดมาตรการให้ผู้ประกอบการระงับ หยุดการผลิต นำเข้าหรือจำหน่ายสินค้า หรือเก็บสินค้าที่มีการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหาย กรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นจากสินค้า นั้น คณะกรรมการฯ เห็นว่ามาตรการดังกล่าวได้มีกำหนดไว้อยู่แล้วในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ (มาตรา ๓๖) ซึ่งเป็นอำนาจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดมาตรการดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้อีกแต่อย่างใด

(๖) ทวาระการพิสูจน์ (ร่างมาตรา ๖)

หลักกฎหมายต่างประเทศ

Directive-๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรป กำหนดให้ผู้เสียหายต้องพิสูจน์ความเสียหาย ความไม่ปลอดภัยของสินค้า และความสัมพันธ์ระหว่างความไม่ปลอดภัยของสินค้าและความเสียหายนั้น ทั้งนี้ ผู้เสียหายไม่ต้องนำสืบถึงความจงใจหรือความประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม ในส่วนที่เกี่ยวกับการนำสืบความไม่ปลอดภัยของสินค้านั้น Directive-๑๙๘๕ มิได้กำหนดว่าจะต้องใช้หลักฐานพิสูจน์เพียงใด ดังนั้น จึงขึ้นอยู่กับกฎหมายวิธีพิจารณาความของประเทศภาคีแต่ละประเทศ แต่ในทางตำราวิชาการ ได้วางหลักไว้ว่า ผู้เสียหายมีหน้าที่พิสูจน์แต่เพียงความเสียหายที่ได้รับและความเสียหายนั้นเป็นผลมาจากสินค้านั้นเท่านั้น ทั้งนี้ ตามทฤษฎีที่เรียกว่า “la théorie de l'équivalence des conditions” ดังนั้น ผู้เสียหายจึงไม่มีหน้าที่พิสูจน์สาเหตุของความเสียหายหรือความไม่ปลอดภัยของสินค้า ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ผลิตที่จะต้องนำสืบพิสูจน์ในเชิงปฏิเสคว่าสินค้าของตนมีความปลอดภัย

กฎหมายของประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และประเทศเยอรมันได้บัญญัติหลักการไว้ในทำนองเดียวกับ Directive-๑๙๘๕ กล่าวคือ กำหนดให้ผู้เสียหายต้องพิสูจน์ว่าสินค้ามีความไม่ปลอดภัยและความเสียหายเกิดจากความไม่ปลอดภัยนั้น แต่อย่างไรก็ตาม ตามกฎหมายของประเทศอังกฤษนั้น การพิสูจน์ว่าสินค้าไม่ปลอดภัยไม่จำเป็นต้องพิสูจน์โดยละเอียดดังเช่นในคดีที่ฟ้องโดยอาศัยมูลละเมิดทั่วไป ในขณะที่กฎหมายของประเทศญี่ปุ่นไม่มีข้อกำหนดในเรื่องนี้เป็นการเฉพาะ

ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้กำหนดหน้าที่ของผู้เสียหายในการนำสืบพิสูจน์ข้อเท็จจริงบางประการ มิใช่ว่าไม่ต้องนำสืบพิสูจน์ข้อเท็จจริงใด ๆ ตามหลักการที่กำหนดในร่างมาตรา ๙ ววรรคหนึ่งเดิม ซึ่งจะสร้างความรับผิดชอบของผู้ประกอบการมีลักษณะเป็น “absolute liability” มิใช่เพียง “strict liability” ซึ่งไม่เป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการฯ ได้กำหนดให้ผู้เสียหายมีหน้าที่นำสืบพิสูจน์ข้อเท็จจริงแต่เพียงว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการ และการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา โดยผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการในการนำสืบหักล้าง ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการผลิตในทุกขั้นตอนเป็นข้อเท็จจริงที่อยู่ในความรับรู้ของผู้ประกอบการแต่เพียงผู้เดียว ผู้ประกอบการย่อมอยู่ในฐานะที่เหมาะสมที่สุดที่จะเป็นผู้นำสืบพิสูจน์ให้เห็นว่าสินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยอย่างไร หากกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้เสียหายในการ

พิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ย่อมจะเป็นการยากหรือมิฉะนั้นก็ไม่อาจดำเนินการได้เลยในทางปฏิบัติ อันจะทำให้ผู้เสียหายไม่ได้รับความคุ้มครองตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้

(๗) เหตุหลุดพ้นความรับผิด (ร่างมาตรา ๗)

หลักกฎหมายต่างประเทศ

Directive-๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรป กำหนดเหตุหลุดพ้นความรับผิดของผู้ผลิตหรือบุคคลที่อยู่ในฐานะเสมือนเป็นผู้ผลิต ไว้ ๖ ประการ ได้แก่

- ผู้ผลิตมิได้นำสินค้าออกวางจำหน่าย
- ความบกพร่องที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น มิได้ปรากฏอยู่ในขณะที่ผู้ผลิตนำสินค้าออกวางจำหน่าย หรือความบกพร่องนั้นได้เกิดขึ้นภายหลังจากนั้น
- สินค้ามิได้ถูกผลิตขึ้นเพื่อการขายหรือการจำหน่ายในรูปแบบอื่นใดเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจของผู้ผลิต หรือมิได้ถูกผลิตขึ้นในการประกอบกิจการของผู้ผลิต
- ความบกพร่องเป็นผลมาจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (mandatory regulations) ที่ออกโดยองค์การภาครัฐ
- สถานะความรู้ทางวิทยาศาสตร์และทางเทคนิคในขณะที่ผู้ผลิตนำสินค้าออกวางจำหน่ายไม่อาจทำให้ตรวจพบความบกพร่องของสินค้าที่มีอยู่ได้ (state of the art defence)
- ในกรณีของผู้ผลิตชิ้นส่วนประกอบของสินค้า ความบกพร่องได้เกิดขึ้นในขั้นตอนของกรรมวิธีการประกอบชิ้นส่วนดังกล่าว หรือจากคำสั่งของผู้รับผิดชอบในการประกอบสินค้า อย่างไรก็ตาม ในส่วนที่เกี่ยวกับสถานะความรู้ทางวิทยาศาสตร์และทางเทคนิค นั้น Directive-๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรป กำหนดให้เป็นสิทธิของประเทศภาคีที่อาจจะกำหนดในกฎหมายภายในของตนให้ผู้ผลิตยังคงต้องรับผิด แม้ว่าผู้ผลิตจะพิสูจน์ได้ว่าสถานะของความรู้ทางวิทยาศาสตร์และทางเทคนิคในขณะที่ตนนำสินค้าออกวางจำหน่ายนั้นไม่สามารถทำให้ตรวจพบการมีอยู่ของความไม่ปลอดภัยนั้นได้ก็ตาม

กฎหมายของประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมัน ประเทศอังกฤษ และประเทศญี่ปุ่นต่างก็ได้บัญญัติหลักการไว้ในทำนองเดียวกัน

ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้แก้ไขเพิ่มเติมเหตุหลุดพ้นความรับผิดของผู้ประกอบการตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗ เดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ตัดเหตุหลุดพ้นความรับผิดในสองกรณีดังต่อไปนี้ ออก

๑. เหตุหลุดพ้นความรับผิดกรณีผู้ประกอบการไม่สามารถรู้ถึงความไม่ปลอดภัยที่มีอยู่ในสินค้า เนื่องจากสถานะของความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในขณะส่งมอบสินค้านั้นยังไม่สามารถทำให้ตรวจพบความไม่ปลอดภัยของสินค้า

สำหรับเหตุผลที่ประเทศต่างๆ กำหนดให้เหตุดังกล่าวเป็นเหตุหลุดพ้นความรับผิดของผู้ประกอบการ เนื่องจากประเทศเหล่านั้นเป็นประเทศอุตสาหกรรม การกำหนดให้ผู้ผลิตต้องรับผิดแม้ว่าสถานะของความรู้ทางวิทยาศาสตร์และทางเทคนิคในขณะที่ผู้ผลิตนำสินค้าออกวางจำหน่ายจะทำให้ไม่สามารถตรวจสอบความไม่ปลอดภัยของสินค้านั้นได้ ย่อมจะก่อให้เกิด

อุปสรรคต่อการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ของผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในประเทศของตน อย่างไรก็ตาม สำหรับประเทศไทยซึ่งโดยส่วนใหญ่จะนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมต่าง ๆ จากต่างประเทศในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก หากกำหนดเหตุผลด้านความรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการสำหรับกรณีนี้ไว้ย่อมเป็นช่องทางให้ผู้ประกอบการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการในต่างประเทศส่งสินค้าที่ใช้วิทยาการใหม่ ๆ มาจำหน่ายในประเทศไทย ซึ่งสถานะของความรู้ทางวิทยาศาสตร์และทางเทคนิค ในขณะที่นำสินค้าออกขายนั้น ยังไม่อาจทำให้ตรวจพบได้ว่าสินค้านั้นไม่ปลอดภัย ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้บริโภคในประเทศไทยโดยส่วนรวมเป็นอย่างมาก

๒. เหตุผลด้านความรับผิดชอบต่อสินค้านั้นได้ผลิตตามข้อกำหนดหรือมาตรฐานที่หน่วยงานของรัฐตรวจสอบควบคุมหรือมาตรฐานต่างประเทศหรือระหว่างประเทศที่หน่วยงานของรัฐให้การรับรอง

เนื่องจากการที่ผู้ประกอบการได้ผลิตสินค้าตามข้อกำหนดหรือมาตรฐานของหน่วยงานของรัฐที่ตรวจสอบควบคุมนั้น มิได้เป็นการรับประกันว่าสินค้านั้นจะเป็นสินค้าที่ปลอดภัยเสมอไป นอกจากนี้ การตรวจสอบควบคุมของหน่วยงานของรัฐของไทยเป็นการตรวจสอบโดยวิธีสุ่มตัวอย่างสินค้าเท่านั้น ซึ่งย่อมมีความเป็นไปได้สูงที่สินค้าที่ไม่ปลอดภัยจะไม่ถูกตรวจสอบ หากกำหนดเหตุดังกล่าวเป็นเหตุผลด้านความรับผิดชอบ จะทำให้ผู้ประกอบการหลุดพ้นความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง ซึ่งจะไม่เป็นการคุ้มครองผู้บริโภคตามเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัตินี้

อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้ ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้ตั้งข้อสังเกตว่าพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเพื่อความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตาม มิฉะนั้นผู้ประกอบการจะไม่สามารถนำสินค้าออกวางจำหน่ายได้ ประกอบกับเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว คือ เพื่อความปลอดภัยหรือเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดแก่ประชาชน ดังนั้น เมื่อผู้ประกอบการได้ผลิตสินค้าตามมาตรฐานเพื่อความปลอดภัยดังกล่าวแล้ว ผู้ประกอบการก็น่าจะหลุดพ้นความรับผิดชอบ จึงควรคงเหตุผลด้านความรับผิดชอบในกรณีนี้ไว้ตามหลักการที่กำหนดในร่างเดิม

ตามข้อสังเกตดังกล่าว คณะกรรมการฯ เห็นว่ามาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นเพียงมาตรฐานเบื้องต้นหรือมาตรฐานขั้นต่ำเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเท่านั้น และมีได้หมายความว่าเมื่อผู้ประกอบการผลิตสินค้าได้มาตรฐานดังกล่าวแล้ว หากสินค้านั้นก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ผู้ประกอบการจะไม่มี ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค จึงเห็นควรให้ตัดเหตุผลด้านความรับผิดชอบของผู้ประกอบการสำหรับกรณีนี้ ออก

นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ยังได้กำหนดเหตุผลด้านความรับผิดชอบเพิ่มเติมขึ้นใหม่ ได้แก่ กรณีผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และกรณีความเสียหายเกิดขึ้นจากการที่ผู้เสียหายเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นหลักปกติทั่วไปของเหตุยกเว้นความรับผิดทางละเมิด ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งตามหลักการของร่างมาตรา ๗ (๑) เดิม กำหนดเฉพาะกรณีที่ผู้เสียหายใช้สินค้าไม่ถูกต้องเท่านั้น และได้นำเหตุผลด้านความรับผิดชอบ

ตามร่างมาตรา ๗ (๓) เดิม มากำหนดเป็นเหตุหลุดพ้นความรับผิดตามร่างมาตรา ๗ (๑) (กรณีสินค้า นั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย) และนำเหตุหลุดพ้นความรับผิดตามร่างมาตรา ๗ (๔) เดิม มากำหนด เป็นข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิตตามร่างมาตรา ๘

ต่อมาสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือตามที่กล่าวไว้ในข้อ (๒)

ขอให้ทบทวนเหตุหลุดพ้นความรับผิด โดยเพิ่มเหตุหลุดพ้นความรับผิด ๕ ประการแรกของ Directive-๑๙๘๕ ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุหลุดพ้นความรับผิด ประการที่ ๔ และประการที่ ๕ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาและให้เหตุผลในการที่ไม่กำหนดเหตุดังกล่าวไว้แล้วตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น สำหรับเหตุหลุดพ้นประการที่หนึ่งและประการที่สองนั้น ตามร่างมาตรา ๕ ได้กำหนดไว้แล้วว่า ผู้ประกอบการจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้า ที่ได้มีการขายแล้วเท่านั้น ส่วนเหตุหลุดพ้นประการที่สามก็อยู่ในความหมายของบทนิยามคำว่า “ขาย” ตามร่างมาตรา ๔ อยู่แล้ว

(๘) ข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต (ร่างมาตรา ๘)

คณะกรรมการฯ ได้นำหลักการของร่างมาตรา ๗ (๔) เดิม มากำหนดให้ผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดหากพิสูจน์ได้ว่าความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต ซึ่งสอดคล้องกับ บทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ

(๙) ข้อตกลงจำกัดหรือยกเว้นความรับผิดของผู้ประกอบการ (ร่างมาตรา ๙)

หลักกฎหมายต่างประเทศ

Directive-๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรป กำหนดว่าความรับผิดของผู้ผลิตต่อผู้เสียหายไม่อาจถูกจำกัดหรือยกเว้นโดยข้อสัญญาเพื่อจำกัดหรือยกเว้นความรับผิด

กฎหมายของประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมัน และประเทศอังกฤษต่างก็บัญญัติหลักการไว้ในทำนองเดียวกัน

ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้กำหนดเพิ่มเติมให้ข้อตกลงที่ผู้บริโภครับกับผู้ประกอบการ ได้ทำไว้ล่วงหน้าเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของผู้ประกอบการ จะนำมายกขึ้นกล่าวอ้างไม่ได้ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคมิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ และสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ

(๑๐) การฟ้องคดี (ร่างมาตรา ๑๐)

คณะกรรมการฯ ได้กำหนดให้สมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรอง ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้เสียหายตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดให้สมาคมดังกล่าวได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมเช่นเดียวกับกรณีที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ดำเนินการ อย่างไรก็ตาม การยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองกรณีดังกล่าวข้างต้น ไม่รวมถึงความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของกระทรวงยุติธรรม และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

อนึ่ง คณะกรรมการฯ ได้กำหนดยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมให้เฉพาะกรณีที่ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองฟ้องคดีแทน ผู้เสียหายเท่านั้น ไม่รวมไปถึงการฟ้องคดีโดยผู้เสียหายเองดังเช่นที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๘ เดิม โดยการที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรอง จะดำเนินการฟ้องคดีแทนผู้เสียหาย ย่อมจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมและประโยชน์แก่ผู้บริโภค เป็นส่วนรวม ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงเห็นว่า การกำหนดยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าวจึงไม่น่าจะ ทำให้เกิดการฟ้องคดีเป็นจำนวนมากอันจะเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้ประกอบการ ตามข้อสังเกตของ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยแต่อย่างใด

(๑๑) คำเสียหายอื่นนอกจากค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ร่างมาตรา ๑๑)

หลักกฎหมายต่างประเทศ

กรณีคำเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจนั้น ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น Directive-๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรป ได้กำหนดให้เป็นสิทธิของประเทศภาคีที่จะกำหนดไว้ในกฎหมาย ภายในของตนว่าจะกำหนดให้ความเสียหายต่อจิตใจได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายในเรื่องนี้หรือไม่ ซึ่งกฎหมายของประเทศฝรั่งเศสยอมให้มีการเรียกค่าเสียหายต่อจิตใจได้ ในขณะที่กฎหมายของประเทศเยอรมันไม่เปิดช่องให้เรียกได้

ในส่วนของคำสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ (punitive damages) นั้น กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดให้มีการเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

- ผู้ผลิตรู้ว่าสินค้านั้นมีอันตราย และวิธีที่จะลดความเป็นอันตรายนั้นลงจนถึงระดับที่ยอมรับได้โดยทั่วไป แต่ไม่ดำเนินการ

- ผู้ขายรู้ว่าสินค้านั้นเป็นอันตรายแต่ปิดบังซ่อนเร้นไว้ หรือ

- ภายหลังจากได้พบว่าสินค้ามีความบกพร่อง แต่ผู้ผลิตไม่ดำเนินการใด ๆ

ที่เหมาะสม (เช่น แจ้งให้ผู้ขายสินค้าและลูกค้าทราบถึงเหตุดังกล่าว) หรือยังคงดำเนินการผลิตสินค้านั้นต่อไปอีก

การกำหนดจำนวนค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษนั้นไม่มีจำนวนแน่นอนตายตัว ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์แวดล้อมต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับการที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความบกพร่องของสินค้านั้น ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับจากการผลิตหรือขายสินค้าที่มีความบกพร่องนั้น การดำเนินการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่บกพร่อง เป็นต้น

ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการฯ

ในส่วนของคำเสียหายต่อจิตใจนั้น ตามรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ใน

(๓) (ง) คณะกรรมการฯ เห็นควรให้กำหนดเพิ่มเติมให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อความเสียหายต่อจิตใจได้ เพื่อความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายและเป็นแนวทางแก่ศาลในการพิจารณากำหนดค่าเสียหายประเภทนี้ และเพื่อเป็นแนวทางของการบังคับใช้กฎหมาย คณะกรรมการฯ

จึงได้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ความเสียหายต่อจิตใจ” ไว้ด้วย และกำหนดว่าความเสียหายต่อจิตใจนั้น จะต้องเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย เท่านั้น กล่าวคือ จะมีการเรียกร้องค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจในกรณีที่ไม่มีความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย มิได้ นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้บุคคลอื่นคือ สามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดาน ของผู้เสียหาย อาจเรียกร้องค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจของตนได้ในกรณีที่ผู้เสียหาย ถึงแก่ความตาย

ต่อมา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือตามที่กล่าวไว้ในข้อ (๒) เสนอให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่แน่นอนเกี่ยวกับวิธีการคำนวณค่าเสียหายต่อจิตใจด้วย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า หลักเกณฑ์ในการคำนวณค่าเสียหายต่อจิตใจย่อมบังคับ ตามมาตรา ๕๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เช่นเดียวกับค่าเสียหายอื่น ๆ ได้อยู่แล้วและ ไม่สามารถที่จะกำหนดให้มีรายละเอียดที่ชัดเจนเป็นการเฉพาะได้ สำนักงานฯ จึงเห็นควรไม่เสนอ ประเด็นนี้ให้คณะกรรมการฯ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษนั้น คณะกรรมการฯ เห็นว่า เพื่อป้องกัน มิให้ผู้ประกอบการนั้นกระทำความผิดอีกหรือมิให้ผู้ประกอบการอื่นกระทำตาม จึงเห็นสมควรกำหนด ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้ด้วย ทั้งนี้ โดยกำหนดเฉพาะกรณีที่ปรากฏ ข้อเท็จจริงว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้เช่นนั้นภายหลังการผลิต นำเข้า หรือขาย สินค้านั้นแล้ว ไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ทั้งนี้ ตามข้อสังเกต ของกระทรวงพาณิชย์

นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ยังเห็นด้วยกับข้อสังเกตของผู้แทนสภาอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทยเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนสูงสุดของค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษไว้ด้วย เพื่อมิให้ ก่อให้เกิดผลกระทบเกี่ยวกับภาระค่าใช้จ่ายในการทำประกันภัยของผู้ประกอบการมากเกินไป โดย เฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยคณะกรรมการฯ ได้กำหนดจำนวนสูงสุด ของค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษไว้เป็นจำนวนไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริง โดยเทียบเคียงจากมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๕ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ได้กำหนดตัวอย่างของพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่ศาลอาจใช้เป็นแนวทางในการกำหนดจำนวนค่าสินไหมทดแทน เพื่อการลงโทษไว้ด้วย เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการ ได้รับ การที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหาย

(๑๒) อายุความ (ร่างมาตรา ๑๒)

หลักกฎหมายต่างประเทศ

Directive-๑๙๘๕ แห่งสหภาพยุโรป กำหนดอายุความในการดำเนินคดีฟ้องร้อง เรียกค่าเสียหายไว้ ๒ กรณี คือ กำหนดเวลาสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้หรือควรได้รู้ถึงความเสียหาย ความไม่ปลอดภัยของสินค้า และตัวผู้ผลิตสินค้านั้น และกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันที่ได้มีการนำสินค้า

ที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นออกวางจำหน่าย ทั้งนี้ เมื่อพ้นกำหนดเวลาสิบปีดังกล่าวแล้ว สิทธิในการดำเนินคดีของผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ย่อมเป็นอันระงับสิ้นไป (แต่ผู้เสียหายยังคงมีสิทธิฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นได้)

กฎหมายของประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมัน ประเทศอังกฤษ และประเทศญี่ปุ่นต่างก็บัญญัติหลักการไว้ในทำนองเดียวกัน นอกจากนี้ กฎหมายประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดเพิ่มเติมว่า ในกรณีที่ความเสียหายเกิดจากสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของบุคคลเมื่อมีการสะสมอยู่ในร่างกาย หรือในกรณีที่อาการที่เกิดจากความเสียหายนั้นได้ปรากฏภายหลังการใช้สินค้า ให้นับอายุความสิบปี นับแต่เวลาที่เกิดความเสียหาย

ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้เพิ่มเติมหลักการเกี่ยวกับอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้อง กรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นโดยผลของการสะสมอยู่ในร่างกายหรือต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ โดยกำหนดให้ผู้เสียหายต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย แม้ว่าอายุความดังกล่าวจะมีระยะเวลาสั้นกว่าอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่คณะกรรมการฯ เห็นว่าการกำหนดอายุความเช่นนั้นสอดคล้องกับหลักการตามกฎหมายของต่างประเทศและมีความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น

(๑๓) การระงับหยุดยั้งของอายุความเมื่อมีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหาย

(ร่างมาตรา ๑๓)

คณะกรรมการฯ ได้แก้ไขเพิ่มเติมกรณีถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการและผู้เสียหาย ให้อายุความระงับหยุดยั้งไม่นับในระหว่างนั้นจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้บอกเลิกการเจรจา ซึ่งมีความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการยิ่งกว่าหลักการตามร่างมาตรา ๑๑ เดิม ที่กำหนดให้อายุความระงับหยุดยั้ง อันจะทำให้ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต้องขยายออกไป เนื่องจากเมื่อเหตุที่ทำให้อายุความระงับหยุดยั้งสิ้นสุด จะเริ่มนับอายุความใหม่ มิใช่ นับต่อไปดังเช่นกรณีอายุความระงับหยุดยั้ง ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อสังเกตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(๑๔) สิทธิของผู้เสียหายตามกฎหมายอื่น (ร่างมาตรา ๑๔)

หลักกฎหมายต่างประเทศ

กฎหมายของประเทศฝรั่งเศสและประเทศเยอรมันกำหนดหลักการไว้ในทำนองเดียวกันว่า บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ไม่กระทบถึงสิทธิซึ่งผู้เสียหายอาจยกขึ้นกล่าวอ้างได้ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบตามสัญญาหรือความรับผิดในทางละเมิด หรือตามหลักกฎหมายพิเศษที่เกี่ยวกับความรับผิด สำหรับกฎหมายของประเทศอังกฤษกำหนดว่ากฎหมายในเรื่องนี้เป็นส่วนเพิ่มเติมจากความรับผิดทั่วไปตามสัญญาหรือตามหลักกฎหมายละเมิด ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ (ซึ่งย่อมหมายความว่ากฎหมายในเรื่องนี้ไม่กระทบต่อบทบัญญัติของกฎหมายอื่นนั่นเอง)

ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการฯ
คณะกรรมการฯ ได้กำหนดเพิ่มเติมว่าพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของ
ผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่น ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย
ต่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤศจิกายน ๒๕๕๖

สรุปสาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติ
ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก
สินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.
ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

๑.๒ เหตุผล

โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตหรือการให้บริการที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงชันเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยกระทำได้นยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้หรือได้รับการบริการที่ไม่ปลอดภัยอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือนำเข้าหรือผู้ให้บริการตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มียกกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้า โดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดชอบโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

๔. บทจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙^๓ ประกอบกับมาตรา ๕๐^๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๕. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖. กรณีที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติเรื่องเดียวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓)

ในกรณีที่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไว้โดยเฉพาะ ซึ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ให้บังคับตามกฎหมายนั้น

๗. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๔)

ในพระราชบัญญัตินี้

“สินค้า” หมายความว่า ทรัพย์สินทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย และให้หมายความรวมถึง

- (๑) อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- (๒) ผลผลิตเกษตรกรรม ยกเว้นผลผลิตเกษตรกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๓) บริการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ
- (๔) กระแสไฟฟ้า คลื่นความถี่ หรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าอย่างอื่น

^๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็นเท่านั้นและจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

^๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

“ผลิตผลเกษตรกรรม” หมายความว่า ผลิตผลอันเกิดจากเกษตรกรรมต่าง ๆ แม้จะยังไม่ผ่านกระบวนการผลิต เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ เลี้ยงไหม เลี้ยงครั่ง เพาะเห็ด แต่ไม่รวมถึงผลิตผลที่เกิดจากธรรมชาติ

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ปลูกสร้าง ผสม ประชุม แต่ง ประกอบ ประดิษฐ์ แปรสภาพ เปลี่ยนรูป ดัดแปลง คัดเลือก แบ่งบรรจุ แซ่เยือกแข็ง หรือฉายรังสี รวมถึงการกระทำใด ๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ ให้รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้นด้วย

“ความเสียหายต่อจิตใจ” หมายความว่า ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความเศร้าโศกเสียใจ ความอับอาย หรือความเสียหายต่อจิตใจอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” หมายความว่า สินค้า หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสินค้าที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ ไม่ว่าจะเกิดเพราะเหตุจากการผลิตหรือการออกแบบหรือการให้บริการ หรือเป็นเพราะไม่ได้กำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย วิธีรับบริการ คำเตือนหรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า ลักษณะการใช้งาน การเก็บรักษา การกำจัดทำลาย และการให้บริการตามปกติธรรมดาของสินค้าอันควรมีความปลอดภัยในระดับที่วิญญูชนพึงคาดหวังได้

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ทางการค้า และให้หมายความรวมถึงให้เช่า ให้เช่าซื้อ จัดหา ให้บริการ ตลอดจนเสนอ ชักชวน หรือนำออกแสดงเพื่อการดังกล่าว

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า

(๑) ผู้ผลิตและผู้ว่าจ้างให้ผลิต

(๒) ผู้นำเข้า

(๓) ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้

(๔) ผู้ซึ่งใช้หรือยอมให้ใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมาย ข้อความ หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ อันมีลักษณะที่ทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขาย

๘. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑๗)

ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๙. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๙.๑ ความรับผิดชอบร่วมกันของผู้ประกอบการ (ร่างมาตรา ๕)

ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม

๙.๒ การพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(ร่างมาตรา ๖)

เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการ และการใช้การเก็บรักษา หรือการกำจัดทำลายสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา แต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของผู้ประกอบการผู้ใด

๙.๓ เหตุอันทำให้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ (ร่างมาตรา ๗)

ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หากพิสูจน์ได้ว่า

(๑) สินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(๒) ผู้เสียหายได้รู้อย่างชัดเจนอยู่แล้วว่าสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้นเป็นสินค้าที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายที่ตนได้รับ แต่ยังไม่เสี่ยงเข้ารับความเสียหายที่เกิดจากสินค้านั้น โดยปราศจากเหตุอันสมควร หรือ

(๓) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้ การเก็บรักษา หรือการกำจัดทำลายสินค้า หรือการรับบริการที่ไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย วิธีรับบริการ ค่าเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

๙.๔ เหตุอันทำให้หลุดพ้นจากความรับผิดของผู้ผลิตที่ผลิตตามคำสั่งของ

ผู้ว่าจ้าง (ร่างมาตรา ๘)

ผู้ผลิตตามคำสั่งของบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดหากผู้ผลิตพิสูจน์ได้ว่า

(๑) ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต และ

(๒) ผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้คาดเห็นถึงความไม่ปลอดภัยนั้น

ผู้ผลิตชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบของสินค้าไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้ามิได้เกิดจากความไม่ปลอดภัยของชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบของสินค้านั้น แต่เกิดจากการออกแบบหรือการประกอบ หรือการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย ค่าเตือน หรือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของผู้ผลิตสินค้า

๙.๕ ข้อตกลงจำกัดหรือยกเว้นความรับผิดของผู้ประกอบการจะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้น หรือจำกัดความรับผิดไม่ได้ (ร่างมาตรา ๙)

ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภครหรือผู้เสียหายกับผู้ประกอบการที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดความเสียหาย และประกาศหรือคำแจ้งความของผู้ประกอบการเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของผู้ประกอบการต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดไม่ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้บริโภคมีความหมายเช่นเดียวกับนิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

๙.๖ อำนาจในการฟ้องคดีแทนผู้เสียหาย (ร่างมาตรา ๑๐)

ให้บุคคลดังต่อไปนี้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้เสียหายได้

(๑) คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

(๒) สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับกรณีที่เป็นการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมนั้น

(๓) มูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค สำหรับกรณีที่เป็นการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของมูลนิธินั้น

การฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคมาใช้บังคับโดยอนุโลมและให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

๙.๗ การฟ้องคดีแบบกลุ่ม (ร่างมาตรา ๑๑)

ในกรณีที่มีกลุ่มบุคคลได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยโดยมีข้อเท็จจริง และหลักกฎหมายอย่างเดียวกัน ให้ผู้เสียหายหรือผู้ฟ้องคดีแทนผู้เสียหายตามมาตรา ๑๐ มีอำนาจฟ้องคดีแบบกลุ่มตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเพื่อเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายคนอื่นได้

๙.๘ ค่าเสียหายอย่างอื่นนอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิด

(ร่างมาตรา ๑๒)

นอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกายหรือสุขภาพอนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย สามมี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจของบุคคลเหล่านั้นด้วย

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าสินค้าไม่ปลอดภัยภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้ว ไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการปกปิดความไม่ปลอดภัยของสินค้า การดำเนินการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การที่ผู้ประกอบการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

ในกรณีที่ค่าเสียหายที่แท้จริงมีจำนวนเพียงเล็กน้อย ศาลจะกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามวรรคหนึ่ง (๒) ให้เกินกว่าสี่เท่าแต่ไม่เกินสิบเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงก็ได้

๙.๙ อายุความ (ร่างมาตรา ๑๓)

สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้เป็นอันขาดอายุความสำหรับผู้ประกอบการแต่ละคนเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหาย หรือสามมี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๑) รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการคนที่ต้องรับผิดชอบนั้น หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการขายสินค้าดังกล่าว

ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย โดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้เสียหายหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย และรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบนั้น แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้สึกความเสียหาย

๙.๑๐ การระงับอายุความเมื่อมีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหาย

(ร่างมาตรา ๑๔)

ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการกับผู้เสียหาย หรือสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๑) หรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ให้อายุความระงับอายุความอยู่ไม่นับในระหว่างนั้น จนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ออกเลิกการเจรจา

๙.๑๑ สิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายอื่น

(ร่างมาตรา ๑๕)

บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่น

๙.๑๒ สินค้าที่ไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๖)

สินค้าใดที่ได้ขายและส่งมอบแก่ผู้บริโภคก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

ประเด็นสำคัญ

จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย

ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

- กรณีตามมาตรา ๔ ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในส่วนของบทนิยามคำว่า “สินค้า” นั้นควรระบุให้ชัดเจนว่า “สินค้า” ตามบทนิยามนั้นหมายถึงสินค้าประเภทใด และการกำหนดไว้ในตอนท้ายว่า “ยกเว้นสินค้าตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนั้น” ถ้อยคำดังกล่าวอาจเป็นช่องว่างในการที่จะช่วยเหลือผู้ประกอบการได้ ดังนั้น คำนิยามของคำว่า “สินค้า” ต้องชัดเจนกว่านี้ และการให้หมายรวมถึงอสังหาริมทรัพย์เข้าไปด้วย เพราะโครงการบ้านจัดสรรต่าง ๆ ก็อาจเป็นสินค้าที่อันตรายได้ และในพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรเพิ่มโทษทางอาญาไว้ด้วย รวมทั้งควรมีการฟ้องคดีแบบกลุ่มเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคสูงสุด

- พระราชบัญญัตินี้เป็นพระราชบัญญัติที่ดี และสมควรอย่างยิ่งที่จะรีบนำมาบังคับใช้เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคโดยเร็ว แต่เหตุใดร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงกำหนดให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และการที่กำหนดให้สินค้าที่ได้ขายก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๕) เห็นได้ว่าประโยชน์ที่จะคุ้มครองผู้บริโภคนั้นลดน้อยลง เพราะหากซื้อสินค้านั้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติบังคับใช้ แต่ความเสียหายเกิดขึ้นภายหลัง ซึ่งทำให้ประชาชนผู้บริโภคจะไม่ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัตินี้เลย

ผลการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

มติที่ประชุม ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์

๒. สรุปประเด็นสำคัญและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง

๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายและได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง

- **นายนคร มาฉิม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพิษณุโลก** ได้เสนอขอสงวนคำแปรญัตติ โดยให้เพิ่มเติมคำว่า “สินค้าที่มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน” เข้าไปในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวทั้งในคำปรารภ มาตรา ๑ และมาตรา ๓ เพื่อร่างพระราชบัญญัตินี้จะได้ครอบคลุมสินค้าได้ทุกประเภท โดยจากที่ผ่านมาได้พบข่าวมีการทุบรถยนต์เพราะการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน เห็นได้ว่ารถยนต์ดังกล่าวอาจมีคุณภาพแต่อาจไม่ได้มาตรฐาน ดังนั้นร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวควรขยายความให้รวมถึงสินค้าที่มีคุณภาพแต่ไม่ได้มาตรฐานด้วย และร่างพระราชบัญญัตินี้ควรเพิ่มความรับผิดชอบทางอาญาด้วย

- **คณะกรรมการสิทธิการตอบชี้แจงว่า** คำว่า “สินค้าไม่ปลอดภัย” นั้นมีความหมายที่กว้างกว่า คำว่า “สินค้าที่มีคุณภาพและไม่ได้มาตรฐาน” เพราะที่สินค้าในประเทศไทยที่มีการคุมมาตรฐานก็เป็นเพียงมาตรฐานขั้นต่ำ เพราะการตรวจสินค้านั้นเป็นวิธีสุ่มตรวจมิได้ตรวจทุกชิ้น และมักจะเกิดขึ้นเสมอว่าสินค้าที่มีตรามาตรฐานก็อาจเกิดความไม่ปลอดภัยได้ ดังถ้อยคำเดิมจึงเหมาะสมกว่าที่ผู้แปรญัตติเสนอมา

- ประเด็นการกำหนดให้ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๙๐ วันนับแต่วันประกาศราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไปนั้น มีเหตุผลใดจึงต้องชะลอการใช้ร่างพระราชบัญญัตินี้

- **คณะกรรมการได้ตอบชี้แจงว่า** ในกรณีดังกล่าวนั้นมีบางเรื่องที่ต้องรอให้ประกาศกฎกระทรวงก่อน และในร่างพระราชบัญญัตินี้ยังเกี่ยวข้องกับเกษตรกรด้วย ในกรณีสินค้าเกษตรกรรมที่ยังมิได้แปรรูป ดังนั้นระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าวเป็นเวลาที่เหมาะสมที่จะให้เจ้าหน้าที่ทำความเข้าใจกับเกษตรกรที่เกี่ยวข้องได้อย่างเพียงพอ

- ประเด็นตามบทนิยามร่างมาตรา ๔ ที่คณะกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมในอนุมาตรา (๓) ที่ให้สินค้าหมายรวมถึงการบริการนั้น ทางคณะกรรมการต้องการให้มีความหมายถึงบริการประเภทใด และในอนุมาตรา (๔) ที่เพิ่มคลื่นความถี่ หรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความหมายว่าอย่างไร และมีสินค้าประเภทใดที่ขายคลื่นความถี่ หรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือไม่ และตามที่ได้เพิ่มถ้อยคำอาคารเข้ามาในอนุมาตรา ๑ นั้น ในบทนิยามคำว่า “ผลิต” เหตุใดไม่มีคำว่าสร้างหรือก่อสร้างด้วย ซึ่งน่าจะเป็นถ้อยคำที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

- **คณะกรรมการได้ชี้แจงในประเด็นต่าง ๆ** ดังนี้ การให้เพิ่มโทษทางอาญาเข้าไปในกฎหมายนั้นคงจะทำได้ เพราะร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการร่างกฎหมายที่จะมาแก้ปัญหาข้อจำกัดหรือข้อบกพร่องของระบบกฎหมายแพ่งว่าด้วยสัญญาและละเมิด ให้มีช่องทางเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากสินค้าและบริการที่ไม่ปลอดภัยให้ดีขึ้น จึงไม่มีโทษทางอาญาประการต่อไป ในการที่ไม่ใช้ถ้อยคำอสังหาริมทรัพย์ในบทนิยามคำว่าสินค้านั้น เนื่องจากคำว่าอสังหาริมทรัพย์นั้นได้รวมถึงที่ดิน ซึ่งในกรณีนี้ไม่น่ามีปัญหา คณะกรรมการจึงแก้ไขมุ่งเน้นไปในทางเกี่ยวกับอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารซึ่งครอบคลุมถึงอสังหาริมทรัพย์ที่สร้างลงบนที่ดินหรือติดตรงตรากับที่ดินทั้งหมด ส่วนในประเด็นการเพิ่มคำว่า “บริการ” เข้าไปในอนุมาตรา (๓) นั้น ทางคณะกรรมการเห็นว่า การบริการในประเทศไทยนั้นยังไม่ได้มาตรฐาน

เช่น การบริการรับขนส่งคนโดยสารทั้งทางรถ ทางเรือ มีอุบัติเหตุบ่อยครั้ง หรือบริการศัลยกรรม เสริมความงามที่กระทำโดยกลุ่มคนซึ่งไม่มีหลักวิชามาตรฐานที่ถูกต้อง ส่วนในคำนิยาม คำว่า “ผลิต” นั้น ทางคณะกรรมการเห็นว่าเพื่อความเหมาะสมกับคำนิยามคำว่า “สินค้า” ที่หมายความรวมถึงอาคารนั้นทางกรรมการจึงขอเพิ่มเติมคำว่า “ปลูกสร้าง” ในความหมายของคำว่า “ผลิต” เข้าไว้ด้วย และประเด็นในเรื่องคลื่นความถี่ หรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่ทางกรรมการเพิ่มเข้าไปในอนุมาตรา (๔) ของมาตรา ๔ นั้น จากข้อมูลของคณะกรรมการเห็นว่าสินค้าที่มีลักษณะคล้าย กระแสไฟฟ้า เช่น แสงเรเซอร์ที่ใช้ในการแสดงบนเวทีซึ่งเป็นเครื่องแม่เหล็กความถี่สูง และมีผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนได้ หรือกรณีคลื่นความถี่ ในธุรกิจโทรศัพท์มือถือ ซึ่งการแข่งขันในอนาคตสูงขึ้นไปอาจมีผู้ให้บริการใช้คลื่นความถี่ที่รุนแรง จนอาจเป็นอันตรายแก่ผู้ใช้บริการได้

- **ประเด็นตามมาตรา ๑๐ วรรคท้าย** ซึ่งเป็นการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง แก่ผู้เสียหายที่ฟ้องคดีตามมาตรา ๑๐ นี้ แต่เพราะเหตุใดจึงมีข้อความตอนท้ายที่ว่า แต่ไม่รวมถึง ความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด “นั่นมีความหมายว่าอย่างไร”

- **คณะกรรมการได้ชี้แจงว่า** หากเป็นกรณีที่ผู้เสียหายได้ฟ้องตามมาตรา ๑๐ ไม่ต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง และหากชั้นที่สุดผู้เสียหายชนะคดี จำเลยซึ่งโดยปกติต้องเป็น ผู้ออกค่าใช้จ่ายในค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์นั้น ก็จะได้รับประโยชน์เพราะว่าโจทก์ไม่ต้องเสียค่า ฤชาธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เพื่อมิให้กฎหมายคุ้มครองบุคคลที่รัฐเห็นว่า ไม่ควรได้รับ ประโยชน์จากการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม ซึ่งฝ่ายจำเลยสมควรได้รับประโยชน์ ในการนี้จึงต้องเสีย ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ แต่ในทางกลับกันหากผู้เสียหายที่เป็นโจทก์แพ้คดีในชั้นที่สุดโจทก์ใน ฐานะผู้เสียก็ได้รับการยกเว้นในค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

- **ประเด็นเรื่องกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ** นั้น ทางคณะกรรมการ ได้กำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ ซึ่งถือว่าเป็นค่าเสียหายรูปแบบใหม่ จึงขอถาม คณะกรรมการว่า ค่าเสียหายเพื่อการลงโทษของไทยในกฎหมายอื่นมีหรือไม่ และที่กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่ค่าเสียหายที่แท้จริงมีเพียงจำนวนเล็กน้อยศาลจะกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้ คำ ว่า “เพียงจำนวนเล็กน้อย” นั้น ความเสียหายเท่าใดจึงเรียกว่าเพียงจำนวนเล็กน้อย และที่ กำหนดให้ศาลกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้เกินกว่าสี่เท่าแต่ไม่เกินสิบเท่าของค่าเสียหายที่ แท้จริงมีหลักการใดรับรองแนวความคิดดังกล่าว

- **คณะกรรมการได้ตอบชี้แจงว่า** ค่าเสียหายเพื่อการลงโทษนั้น ได้มีตัวอย่าง อยู่ในพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งได้กำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษไว้ ไม่เกินสองเท่าของความเสียหายที่แท้จริง ส่วนในกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนด อัตราความเสียหายเพื่อการลงโทษไว้ และเคยมีในการตัดสินลงโทษความเสียหายดังกล่าวถึงร้อย เท่าพันเท่า แต่มาในระยะหลังศาลสูงสุดของอเมริกาได้มีคำแนะนำว่า ค่าเสียหายเพื่อในการลงโทษ นั้นไม่ควรเกินสิบเท่าของความเสียหายที่แท้จริง แต่ที่คณะกรรมการกำหนดไว้ที่สี่เท่า นั้นเพราะ เห็นว่า การที่ผู้ประกอบการดังกล่าวทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้บริโภคนั้นเป็นสิ่งที่เอาเปรียบ

ต่อสังคม มิใช่อย่างปัจเจกชนกับผู้ประกอบการในเรื่องความลับทางการค้าซึ่งกำหนดไว้สองเท่าของความเสียหายที่แท้จริง ส่วนที่ใช้คำว่า “ค่าเสียหายที่แท้จริงเพียงเล็กน้อย” นั้น เพราะเป็นการยากที่จะกำหนดว่าเท่าใด เพราะจะมีปัญหาในทางปฏิบัติเนื่องจากการพิจารณาคดีของแต่ละราย มีรายละเอียดแตกต่างกันไป จึงเปิดช่องไว้ให้ศาลใช้ดุลพินิจในการตัดสินคดี

- **ประเด็นสินค้าที่ได้ขายและส่งมอบแก่ผู้บริโภคก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับนั้น** อันจะทำให้สินค้านั้นคงกล่าวไม่ได้อยู่ภายใต้บังคับของร่างพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนดมาตราดังกล่าวไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคควรตัดออกทั้งมาตรา เช่น การทำสัญญากรรม ผ่าตัดที่อาจมีผลต่อเนื่องหรือต้องอาศัยระยะเวลาอันนานจึงมีอาการผิดปกติ หากได้กระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายก็จะไม่ได้รับความคุ้มครอง

- **คณะกรรมการได้ตอบชี้แจงในประเด็นดังกล่าวคือ** การกำหนดมาตรานี้ อาจดูเหมือนไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคเท่าที่ควร แต่ข้อเท็จจริงพระราชบัญญัตินี้ได้เพิ่มโทษอย่างรุนแรงแก่ผู้ประกอบการ ซึ่งอาจไม่เป็นธรรมต่อผู้ประกอบการในบางส่วน เพราะเดิมผู้ประกอบการได้ผลิตสินค้าต่าง ๆ ตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้แล้ว และได้วางแผนการลงทุนไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมของผู้ประกอบการด้วย แต่อย่างไรก็ดีหากผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าและสินค้านั้นยังคงอยู่ในตลาด หลังพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากผู้ประกอบการมั่นใจในสินค้าไม่เรียกสินค้าในตลาดกลับไปตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของสินค้า และหากผู้บริโภคได้รับอันตรายหรือความไม่ปลอดภัยจากสินค้านั้นดังกล่าว ผู้ประกอบการก็ยังคงต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้ เพราะถือว่าได้ขายหรือส่งมอบหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้แล้ว

๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ชั้นพิจารณา เรียงตามลำดับมาตรา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พ.ศ.

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการธิการ

มาตรา ๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔

มีการแก้ไข

คณะกรรมการธิการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สินค้า” หมายความว่า สิ่งหรือทรัพย์สินทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รวมทั้งผลิตผลเกษตรกรรมที่ขังไม่ได้ผ่านกระบวนการผลิต และให้หมายความรวมถึงกระแสไฟฟ้าที่ผลิตขึ้น สินค้าตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๑) อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๒) ผลิตผลเกษตรกรรม ยกเว้นผลิตผลเกษตรกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) บริการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามที่กำหนด

ในกฎกระทรวง และ

(๔) กระแสไฟฟ้า คลื่นความถี่ หรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าอย่างอื่น

“ผลิตผลเกษตรกรรม” หมายความว่า ผลิตผลอันเกิดจากเกษตรกรรมต่าง ๆ แม้จะยังไม่ผ่านกระบวนการผลิต เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ เลี้ยงไหม เลี้ยงผึ้ง เพาะเห็ด แต่ไม่รวมถึงผลิตผลที่เกิดจากธรรมชาติ

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ปลูกสร้าง ผสม ปรง แต่ง ประกอบ ประดิษฐ์ แปรสภาพ เปลี่ยนรูป ดัดแปลง คัดเลือก แบ่งบรรจุ แห่เยือกแข็ง หรือฉายรังสี รวมถึงการกระทำใด ๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ ไม่ให้รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้นด้วย

“ความเสียหายต่อจิตใจ” หมายความว่า ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความเศร้าโศกเสียใจ ความอับอาย หรือความเสียหายต่อจิตใจอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” หมายความว่า สินค้า หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสินค้าที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็เพราะเหตุจากการผลิตหรือการออกแบบหรือการให้บริการ หรือเป็นเพราะไม่ได้กำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย วิธีรับบริการ ค่าเดือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า สภาพที่ลักษณะการใช้งาน ใ้ต้การเก็บรักษา การกำจัดทำลาย และการให้บริการ ตามปกติธรรมดาของสินค้าอันควรมีความปลอดภัยในระดับที่วิญญูชนพึงคาดหวังได้

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ทางการค้า และให้หมายความรวมถึงให้เช่า ให้เช่าซื้อ จัดหา ให้บริการ ตลอดจนเสนอ ชักชวน หรือนำออกแสดงเพื่อการดังกล่าว

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า

(๑) ผู้ผลิตหรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต

(๒) ผู้นำเข้า

(๓) ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้

(๔) ผู้ซึ่งใช้หรือยอมให้ใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมาย ข้อความ หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ อันมีลักษณะที่ทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้า หรือผู้ขาย”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ และที่ได้แก้ไขใหม่ในที่ประชุม

มาตรา ๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๖ เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการ และการใช้ การเก็บรักษา หรือการกำจัดทำลายสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา แต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของผู้ประกอบการผู้ใด”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๗**มีการแก้ไข****คณะกรรมการสิทธิการแก้ไข ดังนี้**

“มาตรา ๗ ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยหากพิสูจน์ได้ว่า

(๑) สินค้านั้นมีได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(๒) ผู้เสียหายได้รู้อย่างชัดเจนอยู่แล้วว่าสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายที่ตนได้รับ แต่ยังไม่เสี่ยงเข้ารับความเสียหายที่เกิดจากสินค้านั้นโดยปราศจากเหตุอันสมควร หรือ

(๓) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือ การเก็บรักษา หรือการกำจัดทำลายสินค้า หรือการรับบริการที่ไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย วิธีรับบริการ คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๘**มีการแก้ไข****คณะกรรมการสิทธิการแก้ไข ดังนี้**

“มาตรา ๘ ผู้ผลิตตามคำสั่งของบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดชอบหากผู้ผลิตพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากข้อบกพร่องที่พบของตัววัสดุหรือข้อบกพร่องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต ทั้งผู้ผลิตไม่ได้สังเกตเห็นและไม่ได้ตรวจสอบได้ก็ตามเห็นถึงความไม่ปลอดภัย

(๑) ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต และ

(๒) ผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้อุบัติเห็นถึงความไม่ปลอดภัยนั้น

ผู้ผลิตขึ้นหรือส่วนประกอบของสินค้าไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้ามิได้เกิดจากความไม่ปลอดภัยของชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบของสินค้านั้น แต่เกิดจากการออกแบบหรือการประกอบ หรือการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย คำเตือน หรือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของผู้ผลิตสินค้านั้น”

มาตรา ๑๐/๑ ในกรณีที่มีกลุ่มบุคคลได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยโดยมีข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายอย่างเดียวกัน ให้ผู้เสียหายหรือผู้ฟ้องคดีแทนผู้เสียหายตามมาตรา ๑๐ มีอำนาจฟ้องคดีแบบกลุ่มตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเพื่อเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายคนอื่นได้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการธิการ

(มาตรา ๑๐/๑ นี้ ตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ส่งให้วุฒิสภาพิจารณาจะเป็นมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๑

มีการแก้ไข

คณะกรรมการธิการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๑ นอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ด้วย

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกายหรือสุขภาพหรือชื่อนามขงของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตายอันเกิดจาก สินค้าที่ไม่ปลอดภัย สามี ภรรยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจของบุคคลเหล่านั้นด้วย

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าสินค้าไม่ปลอดภัยภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้ว ไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควรแต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าสินไหมทดแทนเสียหายที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการปกปิดความไม่ปลอดภัยของสินค้า การดำเนินการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การที่ผู้ประกอบการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

ในกรณีที่ค่าเสียหายที่แท้จริงมีจำนวนเพียงเล็กน้อย ศาลจะกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามวรรคหนึ่ง (๒) ให้เกินกว่าสี่เท่าแต่ไม่เกินสิบเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงก็ได้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการธิการ

(มาตรา ๑๑ นี้ ตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ส่งให้วุฒิสภาพิจารณาจะเป็นมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒

มีการแก้ไข

คณะกรรมการธิการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๒ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้เป็นอันขาดอายุความสำหรับผู้ประกอบการแต่ละคนเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหาย หรือสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการคนที่ต้องรับผิดชอบนั้น หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการขายสินค้าที่ดังกล่าว

ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพหรือชอนามัย โดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้เสียหายหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการคนที่ต้องรับผิดชอบนั้น แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้สึกความเสียหาย”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการธิการ

(มาตรา ๑๒ นี้ ตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ส่งให้วุฒิสภาพิจารณาจะเป็นมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓

มีการแก้ไข

คณะกรรมการธิการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๓ ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการแต่ละกับผู้เสียหาย หรือสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) หรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้น จนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้บอกเลิกการเจรจา”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการธิการ

(มาตรา ๑๓ นี้ ตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ส่งให้วุฒิสภาพิจารณาจะเป็นมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๔ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายสินไหมทดแทนโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่น”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

(มาตรา ๑๔ นี้ ตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ส่งให้วุฒิสภาพิจารณาจะเป็นมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๑๕ สินค้าใดที่ได้ขายและส่งมอบแก่ผู้บริโภคก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

(มาตรา ๑๕ นี้ ตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ส่งให้วุฒิสภาพิจารณาจะเป็นมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖

ไม่มีการแก้ไข

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

(มาตรา ๑๖ นี้ ตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ส่งให้วุฒิสภาพิจารณาจะเป็นมาตรา ๑๗)

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเรียงตามมาตราเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๖^๓ โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำ จึงเป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่สอง

๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติที่ประชุม ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติ พร้อมด้วยข้อสังเกตนี้ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ และส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

๑. คณะกรรมการ ได้มีมติให้เพิ่มความเกี่ยวกับการบริการในบทนิยามคำว่า “สินค้า” ในมาตรา ๔ จึงขอแก้ความในเหตุผลเพื่อให้สอดคล้องกัน เป็นดังนี้

“เหตุผล

โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตหรือการให้บริการที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นไปเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยกระทำได้ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้หรือได้รับการบริการที่ไม่ปลอดภัยอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าหรือผู้ให้บริการตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มีกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้า โดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดชอบโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^๓ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๖ กำหนดว่า “เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๑๕ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่”

๒. คณะกรรมาธิการได้พิจารณาประเด็นปัญหากรณีคำว่า “สุขภาพอนามัย” ว่าเป็นคำซ้ำซ้อน น่าจะใช้เพียงคำใดคำหนึ่งหรือไม่ และได้มีกรรมาธิการเสนอความเห็นที่ควรใช้ทั้งสองคำแต่ต้องพิมพ์ติดกัน ทั้งนี้โดยยึดรูปแบบมาจากคำว่า “สุขภาพอนามัย” ตามที่ปรากฏในมาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ คณะกรรมาธิการจึงได้มีมติให้แก้ความคำว่า “สุขภาพอนามัย” ที่เว้นวรรคในร่างพระราชบัญญัตินี้ทุกแห่งเป็น “สุขภาพอนามัย” ในรูปแบบที่พิมพ์ติดกัน และได้มีการพิมพ์แก้ไขตามที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว

มติ สภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ โดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๑๑^๔

^๔ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๑๑ กำหนดว่า “ข้อ ๑๑๑ เมื่อคณะกรรมาธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้วให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่า ได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมาธิการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมาธิการก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมาธิการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๕๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ส่วนที่ ๒

**ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติความรับผิด
ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น
จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.**

สาระสำคัญและข้อเสนอแนะ

ร่างพระราชบัญญัติ

ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. เป็นส่วนหนึ่งในกรอบความคิดเรื่องกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคและคุณภาพชีวิตในสังคมไทย ร่างพระราชบัญญัตินี้ มีบทบาทในเชิงเยียวยาหลังจากเกิดความเสียหายต่อผู้บริโภคและบทบาทในเชิงป้องกันหรือยับยั้งมิให้เกิดความเสียหายซ้ำขึ้นมาอีก

สาระสำคัญโดยสรุปของร่างพระราชบัญญัติ มีดังนี้

๑. ให้ความคุ้มครองผู้เสียหายจากการบริโภคสิ่งอันตรายทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รวมทั้งผลิตผลเกษตรกรรมที่ยังไม่ได้ผ่านกระบวนการผลิต และกระแสไฟฟ้า ยกเว้นสินค้าตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒. ความเสียหายที่เกิดขึ้น ได้แก่ ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น

๓. ผู้ประกอบการ ได้แก่ ผู้ผลิตหรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้ และผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายข้อความ หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือผู้นำเข้า

๔. การรับผิดต่อผู้เสียหายนั้น ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดต่อผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม โดยภาระการพิสูจน์เป็นของผู้ประกอบการ

๕. ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดต่อความเสียหาย ในกรณีต่อไปนี้

(๑) สินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(๒) ผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือ

(๓) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้องวิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการ ได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

๖. ให้อำนาจแก่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ในการฟ้องดำเนินคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหาย โดยได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม

* ที่มา: พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ผลดีต่อการคุ้มครองผู้บริโภค, กรรมการการสาธารณสุข ภูมิสภา และโครงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘

๗. ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงได้ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริง

๘. สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้เป็นอันขาดอายุความเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการขายสินค้าหรือวันที่รู้ถึงความเสียหายนั้น และถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการและผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้นจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้บอกเลิกการเจรจา

๙. ไม่ตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหาย โดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่น

๑๐. สินค้าใดที่ได้ขายแก่ผู้บริโภค ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

จากสาระสำคัญที่กล่าวมา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลต่อการคุ้มครองผู้บริโภค อยู่ ๓ ประการ คือ

ประการที่ ๑ ผู้บริโภคเมื่อได้รับความเสียหายจะได้รับการเยียวยา โดยมีกลไกและกระบวนการตามกฎหมายที่เอื้อต่อการดำเนินการฟ้องร้องของผู้เสียหาย เช่น ภาระในการพิสูจน์เป็นของผู้ประกอบการ มีผู้ที่ทำหน้าที่ในการฟ้องคดีแทน การได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม อายุความในการฟ้องร้องซึ่งสะดุดหยุดอยู่เมื่อมีการเจรจาไกล่เกลี่ย เป็นต้น

ประการที่ ๒ ผู้บริโภคมีหลักประกันจากกฎหมายว่าจะได้รับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานที่เหมาะสม และมีความปลอดภัยในการบริโภค

ประการที่ ๓ ป้องกันไม่ให้เกิดภาวะแก่รัฐในการดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งยังส่งเสริมผู้ประกอบการให้มีความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมและการค้าของประเทศในภาพรวม

ข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

๑. กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายฯ นี้ ครอบคลุมทั้งสินค้าและบริการที่ไม่ปลอดภัย โดยเปลี่ยนชื่อและสาระของกฎหมายให้รวมถึงการบริการ หรือเพิ่มนิยามศัพท์คำว่า "สินค้า" ให้รวมถึงการบริการด้วย และกำหนดเฉพาะบริการที่พิจารณาเห็นว่า ไม่ปลอดภัยหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภค เช่น สวนสนุก การรับขนส่งคนโดยสารทั้งทางบก ทางน้ำและอากาศ ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง เสริมความงาม โรงพยาบาล ธุรกิจอาบอบนวด เป็นต้น

๒. มาตรา ๒ พระราชบัญญัติ นี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ระยะเวลาดังกล่าวนานเกินไปสำหรับกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งการออกกฎกระทรวงหรือการเตรียมการรองรับกฎหมายนี้ไม่จำเป็นต้องใช้เวลายาวนานถึง ๑ ปี จึงควรปรับเป็นให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๓. กำหนดนิยาม "ผู้บริโภค" ไว้ในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายฯ

๔. นิยาม “ความเสียหาย” ที่มีข้อความว่า “...ทั้งนี้ ไม่รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น” การกำหนดข้อความดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ซึ่งยังมีการนำสินค้าที่ชำรุดบกพร่องมาขายให้กับประชาชน เพื่อค้ากำไรอย่างไม่เป็นธรรม ขาดความรับผิดชอบ และปล่อยให้ประชาชนอยู่ในสภาพที่ระบบกฎหมายในปัจจุบันช่วยเหลือไม่ได้ ดังนั้น จึงควรตัดข้อความดังกล่าวทิ้ง หรือเพื่อความชัดเจน เปลี่ยนข้อความว่า “...ทั้งนี้ ให้รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น”

๕. การได้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย แล้วผู้เสียหายยังใช้สินค้านั้น ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหาย ตามมาตรา ๗ (๒) นี้ สาระของกฎหมายกว้างและยากในการตีความรวมทั้งการปฏิบัติ จึงควรเขียนให้ชัดเจนขึ้นว่า ผู้เสียหายต้องรู้อย่างชัดเจนแล้วยังเสี่ยงภัยเข้าไปรับภัยพิบัตินั้นอย่างปราศจากเหตุอันสมควร

๖. อำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหาย ตามมาตรา ๑๐ ไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคเท่านั้น ควรเปิดโอกาสให้องค์กรอื่น ๆ ที่มีศักยภาพ เช่น สภานายความ หรือองค์กรพัฒนาเอกชนที่คุ้มครองผู้บริโภคที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคยังไม่ได้รับรอง เป็นต้น เข้ามาใช้อำนาจฟ้องแทนผู้เสียหายโดยได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมเช่นกัน

๗. กำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหาย ตามมาตรา ๑๑(๒) ให้ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริง เป็นค่าเสียหายในเชิงลงโทษซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลในทางยับยั้ง ไม่ให้มีการกระทำผิดพลาดอย่างเดิมซ้ำอีก (Deterrent effect) ดังนั้น ควรมีการกำหนดค่าสินไหมทดแทนให้มากขึ้น โดยมุ่งให้เกิดผลในทางยับยั้งตามที่กล่าวมาแล้วและตระหนักว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยกระทบต่อสังคมและเป็นภาระของรัฐบาล

๘. นอกจากค่าเสียหายในเชิงลงโทษที่เปลี่ยนแปลงไปตามการกระทำของผู้ประกอบการแล้ว เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคคนอื่น ๆ ควรเพิ่มเติมในมาตรา ๑๑ ให้มีการเรียกเก็บหรือเรียกคืน (Recall) สินค้าที่ไม่ปลอดภัยโดยผู้ประกอบการซึ่งเกี่ยวข้องกับสินค้านั้นอย่างเร่งด่วนทันการและให้มีการเผยแพร่ข้อมูลความไม่ปลอดภัยสู่สาธารณชน ในกรณีที่ผู้ประกอบการชักช้าไม่ทันการ หน่วยงานของรัฐบาลที่รับผิดชอบมีอำนาจเรียกเก็บหรือเรียกคืนแทน โดยผู้ประกอบการนั้นเป็นผู้รับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายทั้งหมด

๙. กำหนดอายุความ ๑๐ ปี ตามมาตรา ๑๒ ไม่เหมาะสม ควรขยายอายุความออกไป เพื่อให้สามารถคุ้มครองความปลอดภัยจากการบริโภคสินค้าบางชนิดที่ความเสียหายไม่เกิดผลกับผู้บริโภคแต่อาจส่งผลกระทบต่อรุ่นลูกหรือรุ่นหลานของผู้บริโภค ซึ่งยาวนานกว่า ๑๐ ปี

๑๐. ควรเพิ่มเติมให้มีกองทุนชดเชยเยียวยาความเสียหายในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบ เมื่อประชาชนได้รับความเสียหายจากสินค้าบริการที่ไม่ปลอดภัย ถ้าเรียกค่าเสียหายเบื้องต้นจากใครไม่ได้ ให้มารับค่าชดเชยเยียวยาที่กองทุนนี้ โดยกำหนดกรอบวงเงินเพื่อช่วยเหลือผู้บริโภคไว้จำนวนหนึ่ง จากนั้นกองทุนนี้จึงไปเรียกค่าเสียหายจากผู้ประกอบการ ทั้งนี้ เพื่อเป็น

การตัดภาระของผู้บริโภค รัฐบาลต้องเป็นผู้ลงนามในกองทุนนี้ เพราะเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชน และควรพิจารณาให้ผู้ประกอบการที่จะนำสินค้าออกสู่ตลาดมีหน้าที่สมทบเงินเข้ากองทุน

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายฯ ควรกำหนดให้มีกลไก วิธีการหรือระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เสียหายสามารถนำกฎหมายนี้ไปใช้ได้จริง อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายฯ ยังไม่เพียงพอต่อการเยียวยาผู้บริโภค ต้องมีกลไกอื่นประกอบกันจึงจะสามารถคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ควรมีการปฏิรูประบบกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศไทยต่อไป

ผู้บริโภคจะได้อะไรจากกฎหมายพีแอล*

โดย วิทยา กุลสมบูรณ์
โครงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เป็นที่น่ายินดีว่ารัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการผลักดันให้มีกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในด้านความปลอดภัย โดยให้มีร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ... (Product Liability Act) หรือกฎหมายพีแอล ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างกลไกที่สำคัญของการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศ ในขณะที่ร่างกฎหมายดังกล่าวอยู่ในการพิจารณาของกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้กรรมาธิการสาธารณสุขได้มอบหมายให้อนุกรรมาธิการศึกษา และติดตามการคุ้มครองผู้บริโภคศึกษาและจัดทำข้อเสนอและความเห็นต่อร่างกฎหมายดังกล่าว

กฎหมายพีแอลฉบับนี้เน้นการปกป้องอันตรายต่อผู้บริโภคจากสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่อาจเกิดจากการออกแบบสินค้าที่ไม่รอบคอบ การผลิตสินค้าที่ไม่ดีพอ และการให้ข้อมูลที่ไม่พอเพียงจนทำให้ผู้บริโภคได้รับอันตราย โดยรวมความรับผิดชอบของผู้ผลิตทั้งจากที่รู้แล้วทำ หรือทำโดยไม่รู้ก็ตาม

หลักการสำคัญของกฎหมายฉบับนี้คือ ภาระของการพิสูจน์ (Burden of proof) เป็นของผู้ผลิตสินค้า ซึ่งแตกต่างจากการฟ้องร้องโดยทั่วไป ที่ภาระการพิสูจน์เป็นของผู้บริโภคที่ได้รับผลกระทบ หมายความว่าเมื่อผู้บริโภคพิสูจน์ได้ว่า อันตรายที่เกิดขึ้นมาจากสินค้าของผู้ผลิต และได้รับริบโศกสินค้านั้นตามข้อบ่งชี้ข้อควรระวัง คำเตือน และสินค้านั้นยังไม่เสื่อมสภาพ หมดอายุ เมื่อมีการฟ้องร้องเกิดขึ้น ภาระการพิสูจน์จะตกแก่ผู้ผลิตสินค้า

กฎหมายพีแอลได้ทำให้สิทธิผู้บริโภคตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ที่กล่าวถึงการได้รับการชดเชยเมื่อได้รับความเสียหายมีความเป็นไปได้มากขึ้น แม้ไม่สมบูรณ์ โดยเมื่อผู้บริโภคยืนยันได้ว่าผลกระทบหรืออันตรายที่เกิดขึ้นนั้นมาจากสินค้าหรือผลิตภัณฑ์แล้ว สามารถขอให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับการรับรองจาก สคบ. ทำการฟ้องแทน

ในการพิจารณาผลดีผลเสียของกฎหมายนี้ ควรพิจารณาโดยหลักผลประโยชน์ร่วมของสังคม (Social Benefit) มุมมองเช่นนี้เป็นมุมมองเชิงป้องกัน มากกว่าการแก้ปัญหาเยียวยา หรือ วัวยาล้อมคอก เมื่อเกิดปัญหาขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเกิดอันตรายต่อสุขภาพ เช่น การเสียชีวิต การทุพพลภาพ การพิการหรือ การเกิดผลกระทบต่อจิตใจ การที่พลเมืองของประเทศได้รับการคุ้มครองเช่นนี้ ถือว่าเป็นผลประโยชน์สังคม ย่อมถือได้ว่าเป็นสิ่งดีที่ควรให้การสนับสนุน

*ที่มา : มติชนรายวัน วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 ปีที่ 28 ฉบับที่ 9991

ในมุมมองเชิงปัจเจก ผู้บริโภคอาจมุ่งสนใจว่าฉันจะฟ้องได้อย่างไร? เมื่อไร? และผู้ผลิตอาจมุ่งสนใจว่าฉันจะรับมือกับการฟ้องร้องอย่างไร?

ทั้งผู้บริโภค หรือผู้ประกอบการอาจจะมองว่า ฉันจะได้อะไร ฉันจะเสียอะไร มากกว่าในมุมมองเชิงสังคม ว่าเราทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิต และผู้บริโภคล้วนแต่จะได้ประโยชน์จากกฎหมายนี้ มีผู้กังวลว่าการมีกฎหมายเช่นนี้ จะทำให้เกิดการฟ้องร้องมากมายแบบสังคมอเมริกา แต่ก็มีผู้โต้แย้งว่ากฎหมายนี้เมื่อมีในญี่ปุ่นกว่า 10 ปีมีการฟ้องไม่ถึงสิบราย

ความจริงแล้วในการคุ้มครองผู้บริโภค การฟ้องร้องไม่ใช่เป้าหมาย อย่างไรก็ตามหากผู้บริโภคผู้ใด ได้รับผลกระทบต่อชีวิตต่อร่างกายเป็นใครก็ต้องรักษาสิทธิในการฟ้องร้อง ดังนั้นการฟ้องร้องจึงมีเป้าหมาย หรือเป็นไปเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคของสังคม

จากการศึกษาและติดตามร่างกฎหมายดังกล่าว เห็นว่าควรมีการชี้แจงให้เข้าใจว่ากฎหมายดังกล่าว มิได้ครอบคลุมเรื่อง Professional liability หรือ Service Liability เพราะอาจจะมีบุคลากรวิชาชีพ หรือผู้ให้บริการต่างๆ เข้าใจผิด ทั้งนี้ กฎหมายพีแอลจำกัดอยู่ที่อันตรายจากตัวสินค้าทั้งการออกแบบ การผลิต และการให้ข้อมูลของผู้ผลิต อย่างไรก็ตาม ต้องเข้าใจว่าผู้บริโภคสามารถดำเนินการฟ้องร้องความผิดจากบริการและวิชาชีพได้ตามระบบปกติ

มีข้อสังเกตที่ควรพิจารณาเพื่อปรับปรุงให้กฎหมายนี้มีประสิทธิภาพและทันการมากขึ้น คือ

1. การที่นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อยกเว้นสินค้า ตามมาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ ที่ว่า "สินค้า" หมายความว่าสังหาริมทรัพย์ทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขายรวมทั้งผลิตผลเกษตรกรรมที่ยังไม่ได้ผ่านกระบวนการผลิต และให้หมายความรวมถึงกระแสไฟฟ้า ยกเว้นสินค้าตามที่กำหนดใน "กฎกระทรวง" ซึ่งก็มีความจำเป็นที่ต้องให้อำนาจนี้ไว้ แต่ควรมีกฎที่ให้การใช้อำนาจเป็นไปโดยรอบคอบ เช่น อาจระบุว่าการใช้อำนาจต้องมีการรับฟังความเห็นจากองค์กรอิสระของผู้บริโภคที่จะต้องจัดตั้งขึ้น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 57 ก่อน

2. การทำให้กลไกรองรับการฟ้องร้องมีประสิทธิภาพ ในกรณีนี้มีการวิจารณ์ว่า เฉพาะปัญหาที่ผู้บริโภคร้องเรียนในปัจจุบัน ก็เพิ่มมากขึ้นจน สคบ.รองรับไม่ไหว และหากไม่มีการปรับกำลังคน และทรัพยากรก็อาจจะทำให้การรองรับปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่เป็นจริง นอกจากนี้สมาคมที่กล่าวถึงก็ไม่มีศักยภาพพอที่จะดำเนินการ หากเห็นร่วมกันว่ากลไกรองรับเดิมที่มีอยู่ไม่พอ ก็ควรขยายกลไกเหล่านี้ให้ครอบคลุมมากขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น หน่วยงานภาคเอกชน หรือองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคต่างๆ รวมทั้งได้เคยมีการกล่าวถึงศาลผู้บริโภค และการที่อัยการเป็นพนักงานคุ้มครองผู้บริโภค แต่ไม่มีโอกาสได้ฟ้อง เป็นต้น

3. การบรรเทาความเสียหายที่มีผลกระทบต่อผู้บริโภค ซึ่งอาจต้องมีการชดเชยค่าใช้จ่าย ซึ่งแม้อาจไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก จำเป็นต้องมีกลไก เช่น กองทุนเยียวยาชดเชยระดับประเทศ ดังที่ปรากฏในหลายประเทศ เช่น เดนมาร์ก และนิวซีแลนด์

4.การทำให้กฎหมายนี้ผ่านสภา และมีการบังคับใช้โดยเร็ว ทั้งนี้ หากออกเป็นกฎหมายได้ประมาณต้นปี 2549 ก็ยังต้องเพิ่มเวลาไปอีกหนึ่งปี เนื่องจากในบทเฉพาะกาลได้กำหนดให้มีระยะเวลาปรับตัวของฝ่ายผู้ประกอบการถึงหนึ่งปี นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ดังนั้น อาจจะทำให้มีการบังคับใช้โดยทันที หรือหลังจากนั้น 90 วัน เป็นต้น

โดยหลักการดังกล่าวรัฐบาลและสภาทั้งสองควรร่วมกันทำเรื่องดี ในการผลักดันกฎหมายนี้ให้ออกมา เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคโดยเร็ว การที่ร่างกฎหมายดังกล่าวผ่านสภาล่างในชั้นรับหลักการโดยไม่มีการคัดค้าน อาจถือเป็นสัญญาณได้ว่า ร่างกฎหมายฉบับนี้จะผ่านออกมาเป็นกฎหมายได้ อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคจำเป็นจะต้องติดตาม และร่วมผลักดันให้กฎหมายนี้ออกมา เพราะผู้บริโภคทุกคนจะเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากกฎหมายนี้โดยตรง

บทความที่เกี่ยวข้อง

คอลัมน์ สก๊อปพิเศษ : ตัง กก. วิจัยจัญคุณภาพรถ-แก๊ ก.ม.คุ้มครองผู้บริโภค

Source - เดลินิวส์ , 3 กุมภาพันธ์ 2548

รัฐกำลังจะออกร่างกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยจะมีการนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในสมัยต่อไป ทั้งนี้กฎหมายดังกล่าวได้คุ้มครองผู้บริโภคกรณีที่พบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยนำไปใช้ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย และจิตใจ ก็สามารถนำไปฟ้องร้อง และได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรมได้ รัฐกำลังจะออกร่างกฎหมายความรับผิดชอบ ต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยจะมีการนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในสมัยต่อไป ทั้งนี้กฎหมายดังกล่าวได้คุ้มครองผู้บริโภคกรณีที่พบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยนำไปใช้ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย และจิตใจก็สามารถนำไปฟ้องร้อง และได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรมได้

ต้องยอมรับว่าวิรกรรมดีเดือดของ น.ส.เดือนเพ็ญ ศิลาเกษ ที่ลงทุนทุบรถฮอนด้า ซีอาร์-วีป้ายแดงของตัวเอง เพื่อประจานการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐานของ บริษัทฮอนด้า ออโตโมบิล (ประเทศไทย) จนเป็นข่าวใหญ่ครึกโครมไปทั่วบ้านทั่วเมือง ได้สร้างความสั่นสะเทือนให้กับวงการรถยนต์โดยรวมของบ้านเราเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่บริษัทฮอนด้าที่ต้องรับไปเต็ม ๆ เท่านั้น ซึ่งในที่สุดบริษัทก็ยอมรับซื้อรถคืนเต็มจำนวนจากคุณเดือนเพ็ญ

แต่เนี่ยยังไม่ใช่บทสรุปเรื่องนี้ เพราะหลังจากเหตุการณ์อื้อฉาวดังกล่าวทางกระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบ ได้หันมามองถึงปัญหาและบทเรียนที่เกิดขึ้น จนนำไปสู่การหารือร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคในระยะยาว และสร้างความเชื่อมั่นกับนโยบายรัฐบาล ที่ต้องการให้ไทยเป็นศูนย์กลางรถยนต์ในภูมิภาคเอเชีย หรือ “ดีทรอยต์ออฟเอเชีย”

โดยบทสรุปของการประชุมออกมาว่า จะให้มีการตั้งคณะกรรมการวิจัยคุณภาพยานยนต์ โดยมีเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) เป็นประธาน มีผู้อำนวยการสถาบันยานยนต์เป็นเลขาธิการ มีหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ตัวแทนสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ตัวแทนสมาคมยานยนต์ และตัวแทนสื่อมวลชน เข้าร่วมเป็นกรรมการ โดยมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการวิจัยข้อพิพาท และรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับคุณภาพยานยนต์ ซึ่งจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะด้านขึ้นเพื่อพิจารณาเป็นรายกรณีต่อไป

เบื้องต้นสถาบันยานยนต์จะหารือกับผู้ค้ารถยนต์ทุกรายเพื่อให้เกิดการยอมรับและวางระเบียบร่วมกัน แล้วในอนาคตกระทรวงจะร่างกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายรถยนต์เพื่อให้เกิดการคุ้มครองตรวจสอบดูแลทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ในขณะที่เดียวกันจะมีการจัดตั้ง “คอลเซ็นเตอร์” หรือ

โทรศัพท์กลาง เพื่อประสานงานรับเรื่องราวของผู้ซื้อรถยนต์ทุกยี่ห้อ แล้วติดต่อประสานงาน แก้ไขปัญหาต่อไป ซึ่งคาดว่าคณะทำงานดังกล่าวจะสามารถแต่งตั้งได้ภายในเดือนกุมภาพันธ์นี้

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคณะกรรมการวินิจฉัยคุณภาพยานยนต์ ยังไม่มีกฎหมายรองรับ ดังนั้นจึงจะใช้ LEMON Law ซึ่งเป็นกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา เป็นแนวทางการดำเนินการเบื้องต้น เพื่อคุ้มครองไม่ให้ผู้บริโภคถูกผูกมัดกับรถใหม่ที่มีข้อบกพร่อง โดยกฎหมายดังกล่าวบังคับให้ผู้ผลิตต้องซ่อมรถยนต์ที่มีข้อบกพร่อง เป็นไปตามพันธกรณีที่มีการรับประกัน ที่มีผู้ผลิตรถยนต์เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

นอกจากนี้ในกรณีที่รถยนต์มีข้อบกพร่อง และผู้ผลิตมีความพยายามในการซ่อมแซมตามความเหมาะสมแล้วยังไม่สามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ผู้ผลิตรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้ผู้บริโภค อาจซื้อรถยนต์คันใหม่จากผู้บริโภค โดยหักค่าเสื่อมราคาที่เหมาะสมกับระยะเวลาที่รถใช้งานไปแล้ว ซึ่งในรายละเอียดการซ่อมแซมตามความเหมาะสม หมายถึงการพยายามแก้ไขปัญหาใดปัญหาหนึ่ง และซ่อมเป็นจำนวน 4 ครั้งขึ้นไป มีเวลาอยู่ในศูนย์บริการ 30 วันขึ้นไป โดยรถยนต์ดังกล่าว จะส่งมอบไม่เกิน 12 เดือน และใช้งานไม่เกิน 12,000 ไมล์ เป็นต้น

ส่วนกรณีซ่อมแซมแล้วไม่สามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ ผู้บริโภคสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. ศึกษาพันธกรณีด้านการรับประกันโดยละเอียด เพื่อให้ทราบถึงข้อตกลงระหว่างผู้ผลิตและผู้ซื้อ ขั้นตอนในการแจ้งบริษัท และขั้นตอนการตั้งกรรมการไกล่เกลี่ย

2. การเจรจาเพื่อหาข้อยุติกับผู้จัดจำหน่ายหรือบริษัทผู้ผลิตโดยตรง และหากไม่สามารถเจรจาเป็นที่พึงพอใจ ก็สามารถยื่นเรื่องไกล่เกลี่ยได้ ซึ่งจะต้องแล้วเสร็จภายใน 40 วัน หากผู้ไกล่เกลี่ยตัดสินว่าบกพร่องจริง ผู้ผลิตต้องเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้กับผู้บริโภค หรือซื้อรถยนต์ดังกล่าวคืนจากผู้บริโภค โดยหักค่าเสื่อมราคา และหากการตัดสินของกรรมการไกล่เกลี่ยเห็นว่าไม่มีมูล ผู้บริโภคก็ยังยื่นฟ้องในชั้นศาลต่อไปได้

3. มอบหมายให้ สศอ. ไปดำเนินการร่างก.ม.ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยอาจตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้กรรมการวินิจฉัยขึ้นมาดำเนินการก็ได้ ซึ่งก.ม.จะว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการใช้รถยนต์ ซึ่งรายละเอียดทั้งหมดจะต้องมีการหารือเพื่อยกร่างต่อไป เพื่อจะมีการนำเสนอกับรัฐบาลชุดใหม่ในการผลักดันกฎหมายดังกล่าวขึ้นมาใช้ในระยะเวลา

นอกจากนี้ ทางรัฐกำลังจะออกร่างกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยจะมีการนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในสมัยต่อไป ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าว คุ้มครองผู้บริโภค กรณีที่พบว่าสินค้าไม่ปลอดภัย นำไปใช้ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย และจิตใจ ก็สามารถนำไปฟ้องร้อง และได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรมได้

ขณะเดียวกันทาง กระทรวงยุติธรรม ได้สั่งการให้ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) พิจารณาแก้ไขกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค เนื่องจากมีสำนักคดีคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถเข้าไปดูแลเรื่องดังกล่าวได้ โดยให้ดูตัวอย่างการคุ้มครองผู้ซื้อรถจาก

ประเทศญี่ปุ่น รวมทั้งกฎหมายของประเทศอื่น ๆ เพื่อนำมาปรับใช้กับประเทศไทยให้เหมาะสมเป็น
 ธรรม โดยเชื่อว่าการทำงานจะไม่ขัดแย้งกับสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค

เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐลงมาแก้ไขปัญหอย่างจริงจังเช่นนี้ ก็เชื่อว่าต่อไปนี้
 ผู้บริโภคคงจะได้รับความคุ้มครองและเป็นธรรมมากกว่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้.--จบ--

"ศาล-อัยการ-สคบ."ระดมสมอง ถกแนวทางแก้ประชาชนถูกโกง แนะนำองค์กรคุ้มครอง ผู้บริโภคอิสระ

Source - เว็บไซต์มติชน , 13 พฤศจิกายน 2548

กำลังจะกลายเป็นภาพชินตาไปแล้ว สำหรับประชาชนหรือผู้บริโภค ที่ซื้อสินค้าไม่ได้
 มาตรฐานไปใช้ในการดำรงชีวิต

ออกมาประท้วงด้วยการนำสินค้าเหล่านั้นมาทุบหรือทำลาย หวังประจานบริษัทผู้ผลิตที่ไร้
 ความรับผิดชอบ

ซึ่งการประท้วงในลักษณะดังกล่าวของผู้บริโภค เป็นการสะท้อนให้เห็นอีกอย่างหนึ่งถึง
 ความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงานรัฐจะเอาผิดกับบริษัทผู้ผลิต

ดังนั้น เพื่อสะท้อนแนวทางของกระบวนการยุติธรรมที่จะคุ้มครองผู้บริโภค ผู้เข้ารับการ
 อบรมผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง(บ.ย.ส.) รุ่น 9 จึงจัดสัมมนาเรื่อง "กระบวนการยุติธรรม
 กับการคุ้มครองผู้บริโภค" ขึ้นที่สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม เมื่อวันที่ 10
 พฤศจิกายนที่ผ่านมา

ซึ่งนายเจริญ ภัคดีชนากุล เลขาธิการประธานศาลฎีกา ให้ความเห็นว่า "งานคุ้มครอง
 ผู้บริโภคมีขึ้นในประเทศถึง 26 ปี แต่ระบบกฎหมายการคุ้มครองผู้บริโภคของไทยยังล้าหลังมาก ถูก
 จำกัดขอบเขตไว้เพียง 3 ด้าน

ด้านสินค้าและบริการ ด้านการโฆษณา และด้านการปิดฉลากสินค้า

ซึ่งจำเป็นจะต้องร่างกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
 พ.ศ.

เพื่อต่อยอดการคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านสัญญาที่ไม่เป็นธรรม เช่น ธุรกิจสินเชื่อ เช่าซื้อ
 และการชดใช้ค่าเสียหายที่เป็นธรรม

ซึ่งปัจจุบันผู้ที่ได้รับความเสียหาย ศาลไทยมักจะพิพากษาให้ชดใช้ประมาณ 1 ล้านบาท
 เพราะใช้กฎหมายความผิดเรื่องละเมิด

ดังนั้น ควรจัดให้มีองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคที่มีความเป็นอิสระเข้ามาช่วยเหลือ เป็นตัวแทน
 ผู้บริโภคเข้าไปเป็นกรรมการบริหารดูแล กำลังจะเกิดขึ้นในอีก 1-3 ปี

อย่างไรก็ตาม มาตรา 4 ของ ร่าง พ.ร.บ.ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. สินค้า หมายความว่า ทรัพย์สินทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย และหมายความรวมถึง อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ผลผลิตเกษตรกรรม ยกเว้น ผลผลิตเกษตรกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง บริการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค และกระแสไฟฟ้า คลื่นความถี่สูง หรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าอย่างอื่น

สินค้าที่ไม่ปลอดภัยหมายความว่า สินค้าหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสินค้าที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย ไม่ว่าจะเป็เพราะเหตุการณ้จากการผลิตหรือการออกแบบหรือการให้บริการ หรือไม่ได้กำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา หรือการกำจัดทำลายตาม

ผู้เสียหาย หมายถึง ผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ไม่ว่าจะได้รับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายสุขภาพร่างกาย ความเสียหายต่อจิตใจ ความเจ็บปวด ทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว ความอับอายหรือเสียหายต่อจิตใจอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

ฉะนั้นต้องมีช่องทางกระบวนการดำเนินคดีที่จัดไว้ให้เหมาะสม สำหรับคดีระหว่างผู้ประกอบการขนาดใหญ่ คนบริโภคตัวเล็กๆ ต้องต่อสู้กันในศาลในกระบวนการพิจารณาที่เท่าเทียมกัน คือให้อำนาจสมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคและได้รับการรับรองจากสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ฟ้องคดีแทนผู้เสียหายได้

โดยยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมให้ผู้ฟ้อง ผลักภาระการนำสืบให้ไปอยู่กับฝ่ายผู้ประกอบการ เพราะผู้บริโภคไม่ทราบว่สินค้าไม่ปลอดภัยอย่างไร ไม่ได้มาตรฐานอย่างไร ซึ่งเป็นหลักการสากล หากพิสูจน์ได้ไม่ต้องรับผิดชอบ

แต่หากพิสูจน์ไม่ได้ ให้ผู้ประกอบการชดใช้ค่าเสียหายในเชิงลงโทษเพื่อป้องปรามไม่ให้ผู้ผลิตที่ขาดความรับผิดชอบแสวงหากำไรกระทำผิดอีกเป็นครั้งที่สองและเป็นตัวอย่างให้ผู้ผลิตรายอื่นผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐาน

ที่สำคัญคือการใช้ดุลพินิจพิพากษาให้ผู้ประกอบการรับสินค้าอันตรายคืน หรือเปลี่ยนให้ใหม่ และเรียกเก็บสินค้าคืนจากตลาด รวมทั้งห้ามจำหน่ายสินค้านั้นต่อไป โดยยืนยันว่า พ.ร.บ.ดังกล่าว จะไม่ทำให้ผู้ผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานกระทบกระเทือนทางธุรกิจอย่างแน่นอน ตรงกันข้ามกลับจะทำให้ผู้ผลิตสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานอยู่ไม่ได้"

ขณะที่ นายวิษณุ จิระแพทย์ อธิบดีอัยการฝ่ายคดีศาลสูงเขต 3 มองว่า "ที่ผ่านมา เราคิดแต่จะออกกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคฉบับใหม่ตลอดเวลา แต่กลับละเลยการบังคับใช้กฎหมายปัจจุบันที่มีผลบังคับใช้อยู่แล้วใช้ได้ทันที อาทิ พ.ร.บ.อาหารและยา และประมวลกฎหมายอาญา ม.271

อัยการเคยทำสำนวนฟ้องผู้เสียหายซึ่งประกอบธุรกิจผลิตน้ำปลาผิดหนึ่ง ที่นำเขาควายมาแช่น้ำทำเป็นน้ำปลา อัยการฟ้องในความผิดตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค ม.50 ห้ามประกอบธุรกิจนั้นอีกต่อไปด้วย

ศาลพิเคราะห์แล้วได้พิพากษาลงโทษจำคุกผู้ผลิต 2 ปี ห้ามขายน้ำปลาอีก 5 ปี ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องร่างกฎหมายใหม่ออกมาบังคับใช้ เพราะคดีเหล่านี้เป็นคดีอาญาแผ่นดินยอมความ

ไม่ได้ ผู้เสียหายสามารถไปร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนได้ทันที หากผู้ผลิตใดกระทำเข้าข่ายฉ้อโกงก็ให้แจ้งผิดตาม ม.341 ข้อหาโกงเพิ่มเติมด้วย

นอกจากนี้ตำรวจก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานคุ้มครองผู้บริโภคโดยตำแหน่งเหมือนพนักงานอัยการอยู่แล้ว

ซึ่งตาม ม.36 พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภคฉบับปัจจุบัน หากเจ้าพนักงานเห็นว่าสินค้าหรือบริการใดไม่ได้มาตรฐานไม่ปลอดภัย สามารถสั่งให้ผู้ประกอบการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้านั้นได้

ถ้าพิสูจน์ว่าไม่ปลอดภัยจริง สามารถสั่งห้ามขายสินค้านั้นได้โดยประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา นี่คือบทลงโทษที่รุนแรงที่สุดของกฎหมายปัจจุบันสามารถคุ้มครองประชาชนทั้งประเทศได้

เพื่อให้กระบวนการคุ้มครองผู้บริโภคทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม อยากรให้ทั้งตำรวจ อัยการ และศาลร่วมมือ

โดยตำรวจตั้งกองคุ้มครองผู้บริโภคมารับผิดชอบ หากมีผู้มาแจ้งความร้องทุกข์ให้รวบรวมหลักฐานทำสำนวนคดี

อัยการตั้งกองคุ้มครองคดีผู้บริโภคมารับผิดพิจารณาสั่งคดีส่งฟ้องต่อศาลทั้งทางแพ่งและอาญา

ศาลเองควรตั้งศาลคุ้มครองผู้บริโภคมาพิจารณาพิพากษาคดีโดยเฉพาะเพื่อความสะดวกรวดเร็วรอบด้าน หากต่อไปนี้สินค้าบริการไม่ได้มาตรฐานไม่ปลอดภัยแจ้งตำรวจจับส่งอัยการฟ้องอัยการจะฟ้องพ่วง ม.50 พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภคห้ามประกอบธุรกิจ

หากศาลใช้ดุลพินิจ ลงโทษผู้ประกอบการที่ทำผิดห้ามขายสินค้าเป็นเวลา 5 ปี เชื่อว่าสินค้าบริการเหล่านี้จะค่อยๆ หดหายไป"

ด้านนางรัตมี วิศทเวทย์ เลขาธิการสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค บอกว่า "ปัญหาเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค มีอยู่ 4 ด้าน คือ ในเรื่องของกฎหมาย โครงสร้างและการบริหารจัดการ การบังคับใช้กฎหมาย และสังคม

ซึ่งทั้งหมดจะต้องแก้ไขพร้อมกันไป คือกฎหมายปัจจุบันติกรอบของการคุ้มครองผู้บริโภคไว้เฉพาะเรื่องของฉลาก สินค้า โฆษณา และไม่ได้กำหนดให้ สคบ. มีอำนาจฟ้องได้

หลังจาก สคบ. รับเรื่องร้องทุกข์ไว้แล้วจะต้องส่งให้คณะกรรมการเฉพาะพิจารณาและส่งเรื่องไปยัง คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคชุดใหญ่ ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานพิจารณาว่าจะสั่งฟ้องหรือไม่

ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวมีการประชุมกันเพียงเดือนละครั้งเท่านั้น ตรงกันข้ามกับเรื่องร้องเรียนที่เข้ามามากถึงเดือนละหลายร้อยเรื่องทำให้เกิดความล่าช้า ทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ตามกฎหมายตั้งให้ สคบ. เป็นหน่วยงานกลางเท่านั้น เพราะมีหน่วยงานหลักอยู่แล้ว เช่น เรื่องสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข เรื่องสินค้า ราคา ตาชั่ง กระทรวงพาณิชย์ เรื่องปุ๋ย สัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้จะมีกฎหมายอยู่ อีกทั้ง กฎหมายของ สคบ.มาตราหนึ่งเขียนไว้ว่า ถ้ามีหน่วยงานใดเป็นการเฉพาะให้หน่วยงานนั้นดูแล เว้นแต่หน่วยงานนั้นไม่ดำเนินการ ด้วยหลักการดังกล่าวทำให้ สคบ.มีบุคลากรและงบประมาณน้อยมาก

แต่พยายามจัดหาคะลากรและงบประมาณมาสนับสนุนภารกิจแล้ว

สำหรับผู้เสียหายที่อยู่ต่างจังหวัด กำลังดำเนินการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมหรือสมาคมคุ้มครองผู้บริโภคระดับจังหวัด และอนุกรรมการ สคบ.จังหวัดให้ผู้เสียหายไปร้องเรียน ตั้งกลุ่มหรือชมรมและให้ตำรวจซึ่งเป็นเจ้าพนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ทำสำนวนส่งเข้ามาที่ สคบ.และ สคบ.จะบรรจุในวาระการประชุมของคณะกรรมการชุดใหญ่ โดยจะเรียกเข้ามาชี้แจง หากคณะกรรมการพิจารณาแล้วว่าควรฟ้อง จึงกลับไปให้อัยการพื้นที่ฟ้องศาล

ซึ่งประชาชนได้รับความเสียหายเองต้องตื่นตัว ต้องใช้สิทธิตามกฎหมาย ไม่ใช่สิทธิด้วยความรุนแรง อาทิ การทุบรถ ทุบคอมพิวเตอร์ เพราะเมื่อผู้เสียหายกระทำเช่นนั้นแล้วจะไม่มีหลักฐานไว้ฟ้องร้องเอาผิดกับผู้ประกอบการว่าผลิตสินค้าไม่ได้มาตรฐาน จึงอยากให้ผู้เสียหายใช้กลไกและหลักการตามกฎหมาย"

นี่คือมุมมองของ ผู้พิพากษา อัยการ และ สคบ. ที่ร่วมกันสะท้อนถึงแนวทางแก้ไขปัญหาให้กับผู้บริโภคที่ถูกผู้ผลิตไร้อัจฉริยะ ผลิตสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานเอาเปรียบ --จบ--

รายงานพิเศษ : ตรวจแถวผู้ประกอบการ วัดความพร้อมรับมือหากสินค้า "ไม่ปลอดภัย"

Source - เว็บไซต์คมชัดลึก , 3 กุมภาพันธ์ 2546

รายงานพิเศษ : ตรวจแถวผู้ประกอบการ วัดความพร้อมรับมือหากสินค้า "ไม่ปลอดภัย"

หลายคนคงจะเคยได้อ่านหรือเห็นข่าวที่ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดชื่อดังในสหรัฐ ซึ่งมีสาขากระจายอยู่ทั่วโลกถูกผู้บริโภคฟ้องร้องในข้อหาใช้ "น้ำที่ร้อนเกินไป" ซงกาแพ ทำให้ "ลวกคอ" ผู้บริโภค ซึ่งเรื่องจบตรงที่ฟาสต์ฟู้ดรายนี้ต้องควักเงินนับร้อยล้านบาทจ่ายให้กับผู้บริโภครายนั้น

หรือกรณีที่ร้านค้าปลีกรายใหญ่ในสหรัฐ ที่พนักงานจัดวางสินค้าสะเพร่า ไม่รอบคอบ เป็นเหตุให้สินค้าที่อยู่บนชั้นวางตกลงมาถูกศีรษะของลูกค้า ซึ่งแม้ไม่ถึงกับได้รับบาดเจ็บหนัก แต่ร้านค้าปลีกรายนี้ก็ถูกเรียกค่าเสียหายถึงหลักพันล้านบาท และสุดท้ายก็ต้องยอมชดใช้ให้ลูกค้าตามจำนวนที่ถูกฟ้องร้อง

ทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งในประเทศที่เจริญแล้วอย่างสหรัฐอเมริกา กฎหมายฉบับนี้ได้ทำหน้าที่อย่างเข้มแข็ง

ขณะที่ประเทศเล็กๆ อย่างประเทศไทย กฎหมายดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการพิจารณาแก้ไข โดยล่าสุด ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ฉบับนี้นั้น ได้ผ่านร่างการพิจารณาในวาระที่ 3 แล้ว เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2546

สาระสำคัญมุ่งเน้นคุ้มครองผู้บริโภค

ร่างกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น เกิดขึ้นด้วยเหตุผลที่ว่า ประเทศไทยมีการผลิตสินค้าและนำเข้าบริการ ประกอบกับการผลิตสินค้ามีการใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สูงขึ้นเรื่อยๆ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่า สินค้าดังกล่าวไม่ปลอดภัยก็กระทำได้ยาก

ขณะที่เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้ก็อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องร้องคดีเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหาย

กฎหมายฉบับนี้จึงเกิดขึ้น เพื่อให้ผู้เสียหายหรือผู้บริโภคนั้นไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า และยังได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม

และความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น กฎหมายกำหนดครอบคลุมทั้งความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจและทรัพย์สิน

ตรวจความพร้อมผู้ประกอบการ

แน่นอนว่า กฎหมายดังกล่าวย่อมมีผลกับผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นทั้งผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าโดยตรง ดังนั้น เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จึงได้จัดสัมมนาตรวจความพร้อมของผู้ประกอบการว่า พร้อมหรือไม่กับภาระการรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้สินค้าที่ไม่ปลอดภัย

ดร.ไพรินทร์ ชูโชติถาวร กรรมการผู้จัดการ บริษัท บางกอกโพลีเอททีลีน จำกัด (มหาชน) ตัวแทนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลาสติก บอกว่า การที่ประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมเพียงแค่ 2 พันล้านดอลลาร์กำลังจะใช้กฎหมายเหมือนกับประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีผลิตภัณฑ์มวลรวมมากถึง 2 หมื่นล้านดอลลาร์นั้น เป็นประเด็นที่ต้องคิดกันว่า ประเทศไทยมีความพร้อมเพียงใด

"เพราะอย่าลืมว่า ตามหลักเศรษฐศาสตร์นั้น ความปลอดภัยมันจะมาพร้อมกับราคาแน่นอนว่า เมื่อต้องการสินค้าที่ปลอดภัยขึ้น ต้นทุนก็ต้องสูงขึ้นและราคาก็ต้องสูงขึ้น ซึ่งตรงนี้ระบบเศรษฐกิจของไทยสามารถรับได้หรือไม่ คำถามก็คือ ขณะนี้เรามีความพร้อมหรือยัง ผู้บริโภคพร้อมที่จะให้ผู้ผลิตผลักภาระต้นทุนผลิตไปให้หรือยัง" ดร.ไพรินทร์ กล่าว

ขณะที่ ดร.นิลสุวรรณ ลีลารัตน์ รองประธานกรรมการบริหารและหัวหน้าแผนกวิจัยและพัฒนา บริษัท ถ้วยทองโอเอส จำกัด ซึ่งเป็นตัวแทนจากอุตสาหกรรมยา ยอมรับว่า เขาไม่มั่นใจว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวจะช่วยให้สภาพทางสังคมของไทยดีขึ้น เพราะขณะนี้ประเทศไทยยังคงเป็นประเทศกำลังพัฒนา แต่จะให้การคุ้มครองผู้บริโภคในแบบอย่างของประเทศที่พัฒนาไปไกลแล้ว

"เราควรจะมีกฎหมายที่เหมาะสมกับเรามากกว่า ก่อนจะค่อยๆ พัฒนากฎหมายให้ครอบคลุมมากขึ้น ตามความสามารถของเรา ผมว่าเราต้องดูหลักเศรษฐกิจ ความรู้ของประชาชนประกอบด้วยว่าเราจะคุ้มครองผู้บริโภคอย่างไรในยุคที่กำลังจะเปิดเสรีทางการค้า"

ซึ่งต้องปรับปรุงอีกเยอะ

ดร.นิลสุวรรณ กล่าวด้วยว่า แม้ว่าเขาจะเห็นด้วยในหลักการของกฎหมาย แต่ลี้กลไป เช่น การระบุถึงความรับผิดชอบของสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น หมายรวมถึงสินค้าทุกชนิด ซึ่งควรมีการแก้ไข ปรับปรุงด้วยการกำหนดเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ

"ทำไมเราไม่พูดถึงสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน กำหนดเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเลย ใครทำไม่ได้ก็ถือว่ามีความผิด ต้องถูกลงโทษ แต่ถ้าพูดถึงสินค้าไม่ปลอดภัย อันนั้นทุกคนก็โดนหมด"

ขณะที่ สมศักดิ์ จิตติพลังศรี ประธานกรรมการบริหาร บริษัท ชัยใจ เด็นกิ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ตัวแทนจากกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศและเครื่องทำความเย็น เสนอแนะว่า ควรจะเพิ่มยกเว้นในกฎหมายฉบับนี้ โดยกำหนดให้สินค้าที่ผลิตได้ตามมาตรฐานอุตสาหกรรมเป็นสินค้าที่ปลอดภัย

"ขอยกเว้นที่ว่านี้ ไม่ได้บอกให้พ้นจากความรับผิด แต่ขอยกเว้นมีไว้ต่อสู้ เมื่อผู้ประกอบการถูกฟ้องร้อง เราสามารถสู้ข้อกล่าวหาในกระบวนการตรวจสอบได้ว่า เราผลิตสินค้าทุกชิ้นถูกต้องตรงตามมาตรฐานหรือไม่"

เขายืนยันว่า นอกจากกฎหมายฉบับนี้จะกระทบกับผู้ประกอบการในแง่ความไม่เท่าเทียมกันในการแข่งขัน ซึ่งผู้ผลิตที่มีศักยภาพในการแข่งขันย่อมได้เปรียบผู้ผลิตรายย่อยในไทยแล้ว กฎหมายดังกล่าวยังจะกระทบกับผู้บริโภคไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

และตั้งกองทุนช่วยเหลือเอ็มอี

อริคม ทองน้ำตะโก รองประธานกรรมการบริหารอาวุโส บริษัท สายไฟฟ้าบางกอกเคเบิ้ล จำกัด ในฐานะตัวแทนจากกลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ บอกว่า โดยหลักการแล้ว เขาเห็นด้วยกับกฎหมายฉบับดังกล่าว เพราะการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเรื่องที่ดี

"แต่ผมฝากคิดเป็นการบ้านก็แล้วกัน ฝากไปถึงรัฐบาลด้วยว่า หากว่ากฎหมายฉบับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากการใช้สินค้าไม่ปลอดภัยเกิดขึ้นจริงๆ แล้วถ้ามีการฟ้องร้องกันเกิดขึ้น ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างพวกเอสเอ็มอีจะเอาเงินที่ไหนมาชดใช้ความเสียหาย ซึ่งจริงๆ แล้ว มันควรมีกองทุนบรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้น ไม่อย่างนั้น เอสเอ็มอีก็ต้องปิดกิจการ เลิกกิจการไปเป็นจำนวนมาก เพราะเขาคงไม่มีปัญญาหาเงินมารับผิดชอบได้" อริคม กล่าว

นอกจากนี้ เขายังเชื่อว่า หากปล่อยให้กฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้ โดยยังไม่มีความพร้อมที่เพียงพอ ก็จะทำให้กลายเป็นภาระของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือ สคบ. ที่คงไม่สามารถจัดการกับคดีฟ้องร้องจำนวนมากที่จะเกิดขึ้น ซึ่งเรื่องนี้ทางการควรจรรองรับด้วยการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้นมารับผิดชอบเป็นการเฉพาะ

นี่คือความคิดเห็นของผู้ประกอบการในแต่ละอุตสาหกรรม ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากกฎหมายแสดงความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยฉบับแรกของประเทศไทย--จบ--

ข่าวที่เกี่ยวข้อง

เอกชนห่วง ก.ม.รับผิดต่อความเสียหาย เพิ่มต้นทุนผู้ผลิต-ดันราคาสินค้าแพง

Source - เว็บไซต์กรุงเทพธุรกิจ , 8 กรกฎาคม, 2547

เอกชนวิเคราะฏฐบั้บ้ใช้กฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย ป่วนวงการการค้า หวั่นถูกฟ้องร้องรายวัน ยอมรับความเสี่ยง-ต้นทุนสูงดันราคาสินค้าแพงขึ้น หอการค้าแนะทำประชาพิจารณ์ก่อนใช้กฎหมาย

ดร.อนันต์ จันทรโอภากร อาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวในการสัมมนาเรื่อง "ความรับผิดของผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ค้า ผู้ค้าปลีกตามร่าง พ.ร.บ.ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าไม่ปลอดภัย วานนี้ (7 ก.ค.) ว่า กฎหมายดังกล่าวจะเปิดให้ผู้บริโภคสามารถฟ้องเรียกชดเชยความเสียหาย ทั้งต่อร่างกาย ทรัพย์สิน และจิตใจ จากการละเมิดตั้งใจ หรือประมาทได้ ซึ่งผู้ที่ต้องรับผิดตามกฎหมาย คือ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ค้า และผู้ค้าปลีก ซึ่งต้องร่วมรับผิด โดยฟ้องร้องไล่เบียดกันเป็นทอดๆ ไป "หากกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว และจะมีกฎกระทรวง ออกมาระบุว่าสินค้าใดบ้างไม่ต้องเข้าข่ายกฎหมายนี้ ซึ่งในช่วงนั้นคงมีการลือบ่และจ่ายเงินใต้โต๊ะ ของนักธุรกิจ เพื่อให้สินค้าของตัวเองหลุด"นายชัยวัช ณะระพฤษ์วรรณ ประธานกรรมการกฎหมาย ธุรกิจ หอการค้าไทย กล่าวว่า หากกฎหมายฉบับนี้บังคับใช้จะเกิดความปั่นป่วนในวงการการค้าเป็นอย่างมาก และหากไม่เปลี่ยนแปลงสาระให้ครอบคลุมชัดเจนมากขึ้น โดยถ้อยคำในกฎหมาย ครอบคลุมกว้างขวางเกินไป อย่างไรก็ตาม ผู้ผลิตสินค้าต้องปรับตัว รวมทั้งผู้ค้าส่ง ค้าปลีก แต่ผู้บริโภคก็ต้องดูแลตัวเองในเบื้องต้นด้วย เช่น เก็บสลิปหลังซื้อสินค้า เพื่อสืบหาไปถึงที่มาของแหล่งผลิตได้ แต่ก็อาจมีปัญหากับร้านโชวห่วย ค้าปลีกจะซื้อขายเงินสด หรือเงินเชื่อ โดยไม่ออกเช็คสลิป เมื่อผู้บริโภคซื้อสินค้าไป ก็จะไม่ฟ้องไม่ได้ ว่าที่ร.ท.จิตรี ศิริทรานนท์ ประธานกรรมการธุรกิจค้าปลีก ค้าส่ง หอการค้าไทย กล่าวว่า เขาเห็นว่ากฎหมายฉบับนี้ยังไม่เหมาะสมที่จะใช้กับสังคมไทย ที่ผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้บริโภค ยังไม่ได้มาตรฐานทั้งหมดหรือพัฒนาการทางสังคมยังไม่ถึงระดับที่จะใช้กฎหมายได้ จึงขอให้เลื่อนการใช้กฎหมายออกไปก่อน เพราะจะกระทบกับการค้าแน่ โดยกฎหมายที่ผ่านกฤษฎีกาออกมาขณะนี้ มองด้านผู้บริโภคด้านเดียวว่าที่ร.ท.จิตรี กล่าวอีกว่า ก่อนกฎหมายจะออกมานั้น หอการค้าไทยต้องการให้มีการทำประชาพิจารณ์ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับทราบข้อมูลและมีส่วนกำหนดร่วมกัน เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ฟ้องร้องรายวันเพราะกฎหมายบังคับสินค้าทั้งหมด ยกเว้นอสังหาริมทรัพย์ด้านนายธีรวัฒน์ จันทรสมบุรณ์ ผู้อำนวยการกองนิติการ สคบ.กล่าวว่า กฎหมายฉบับนี้มี 16 มาตรา ขณะนี้รอบรรจุวาระเร่งด่วนที่ 17 ของสภาผู้แทนราษฎร คาดว่าจะผ่านในช่วงต้นปีหน้าและจะมีผลบังคับใช้ภายใน 1 ปีหลังประกาศในราชกิจจานุเบกษา--จบ--

เร่งพิจารณากฎหมายเอาผิดสินค้าไม่ปลอดภัย

Source - ผู้จัดการออนไลน์ , 11 มิถุนายน 2548

พะเยา - กมธ.เด็ก สตรีฯ สภาผู้แทนฯ เร่งพิจารณาร่างกฎหมายเอาผิดสินค้าไม่ปลอดภัย สร้างกฎเหล็กคุ้มครองผู้บริโภค คาดทำให้ผู้บริโภคได้รับสิ่งที่ดีในการดำรงชีวิต

นางลดาวัลลิ์ วงศ์ศรีวงศ์ ประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ สภาผู้แทนราษฎร และรองประธานกรรมการวิสามัญ สภาผู้แทนราษฎร เปิดเผยว่า ขณะนี้ กมธ.วิสามัญฯ กำลังดำเนินการพิจารณาร่างกฎหมายเอาผิดสินค้าไม่ปลอดภัย โดยมีนายสุภาพ คลีชฉาย เป็นประธาน กมธ. พิจารณา ร่างกฎหมายโดยเน้นการคุ้มครองผู้บริโภคที่จะต้องได้บริโภค สินค้าที่ปลอดภัย มีคุณภาพ โดยเฉพาะสินค้าที่เป็นอันตรายถึงชีวิต อาทิ บ้านจัดสรร ทาวน์เฮ้าส์ คอนโดมิเนียม ซึ่งเป็นการทำธุรกิจอันตรายเพื่อจำหน่ายให้กับผู้บริโภค ดังนั้นเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้บริโภคถูกเอาเปรียบจากสินค้าดังกล่าว จึงได้มีการตั้ง กมธ.วิสามัญฯ เพื่อพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวขึ้นมา

รองประธาน กมธ.วิสามัญฯ กล่าวต่อว่า นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงการจ่ายกระแสไฟฟ้า ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือการใช้ไฟฟ้า กรณีที่การจ่ายกระแสไฟฟ้าไม่เพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบท. มักจะเกิดเหตุการณ์กระแสไฟฟ้าไม่เพียงพอไปเลี้ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า ทำให้เครื่องใช้ไฟฟ้าไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ ประชาชนไม่มีความพอใจในการรับบริการ หรือหากการปล่อยกระแสไฟฟ้าไม่เพียงพอจนเครื่องใช้ไฟฟ้าได้รับความเสียหาย หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบด้วย

นอกจากนี้ร่างกฎหมายดังกล่าว ยังหมายรวมถึงการควบคุมสินค้าต่างประเทศ สินค้าส่งออกต่าง ๆ ที่ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคไม่ปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตใจ ร่างกฎหมายฉบับนี้จะสามารถให้ความคุ้มครองผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยและพอใจทั้งด้านร่างกายและจิตใจครบถ้วน

นางลดาวัลลิ์ กล่าวอีกว่า กฎหมายดังกล่าวหากเริ่มบังคับใช้จะช่วยทำให้กระบวนการผลิต สินค้าทั้งอันตรายและอันตรายมีคุณภาพเพื่อผู้บริโภคมากขึ้นด้วย ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณา--จบ--

ที่ประชุมสภาฯ รับร่างกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

Source - กรมประชาสัมพันธ์, 25 พฤษภาคม 2548

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร รับหลักการร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ที่จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคเพิ่มขึ้นจากที่เป็นอยู่แล้ว

การประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันนี้ (25พ.ค.) มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยในวาระรับหลักการ ที่มีทั้งร่างที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีและเสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญที่ต้องการให้

การคุ้มครองผู้บริโภคมีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น ด้วยการกำหนดความรับผิดชอบของผู้ผลิต หรือผู้ขายสินค้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภค โดยให้ภาระการพิสูจน์ต่อศาลในกรณีที่มีการฟ้องร้องคดีที่ผู้บริโภคได้รับความเสียหายจากสินค้าเป็นของผู้ผลิตหรือผู้ขาย การยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมในการฟ้องคดี การเปิดโอกาสให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมเอกชนสามารถฟ้องคดีแทนผู้บริโภคได้ พร้อมกันนี้ยังให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายต่อจิตใจ นอกเหนือจากค่าสินไหมทดแทนที่ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับจากความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย รวมถึงยังมีการกำหนดอายุความที่ยาวกว่าอายุความในเหตุละเมิดทั่วไป ซึ่งในการอธิบายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างก็ให้การสนับสนุนกฎหมายฉบับนี้ เพราะเชื่อว่าจะเป็นวิวัฒนาการที่ก้าวหน้าในการคุ้มครองผู้บริโภคจากการเอาเปรียบของผู้ผลิตสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน

อย่างไรก็ตามมีการตั้งข้อสังเกตถึงกฎหมายฉบับนี้ที่มุ่งคุ้มครองความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่เป็นสิ่งหาปริมาณเท่านั้น ไม่รวมถึงสิ่งหาปริมาณ ทั้งที่ในข้อเท็จจริง มีกรณีผู้บริโภคซื้อบ้านที่ถูกสร้างอย่างไม่มีคุณภาพ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคได้รับความเดือดร้อนหลายกรณี จึงฝากให้คณะกรรมการที่พิจารณากฎหมายฉบับนี้ไปพิจารณาประกอบด้วย พร้อมกับเสนอให้มีการพิจารณาทบทวนถึงวันที่กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับที่กำหนดหลัง 1 ปีนับจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพราะต้องการให้มีการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้โดยเร็วที่สุด

สมาคมพัฒนาผู้บริโภคจัดสัมมนาระดมความเห็นร่างกม.พีแอลลอร์

Source - สยามธุรกิจ , 12 พฤศจิกายน 2548

นายชาติวิทย์ มงคลแสน นายกสมาคมพัฒนาผู้บริโภคไทย เปิดเผยว่า หลังจากได้มีการจัดประชุมสมาคมพัฒนาผู้บริโภคไทย ประจำเดือนตุลาคม 2548 ที่ผ่านมา ที่ประชุมมีมติให้จัดสัมมนาเชิงวิชาการ เพื่อระดมความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ...(ร่างกฎหมายพีแอลลอร์) ขึ้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2548 ที่ผ่านมา

โดยสมัชชาและกลุ่มภาคพันธมิตรได้เฝ้าติดตามร่างกฎหมายดังกล่าวนี้มานาน ตั้งแต่คณะรัฐมนตรีมีคำสั่งเมื่อเดือนมีนาคม 2547 ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการรณรงค์ให้ประชาชนและผู้ประกอบการทราบถึงร่างพรบ.นี้ แต่กว่า 1 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีหน่วยงานใดที่เกี่ยวข้อง ออกมารณรงค์ให้ประชาชนทราบ มีเพียงแต่คณะกรรมการการศึกษาและติดตามการคุ้มครองผู้บริโภค ของวุฒิสภาเท่านั้น ที่นำเรื่องนี้มาเปิดเวทีให้สาธารณชนได้ทราบ เมื่อเดือนกรกฎาคม 2548 ที่ผ่านมา

ซึ่งทางสมาคมเห็นว่า ยังไม่เพียงพอที่สาธารณชนจะได้ทราบอย่างทั่วถึง จึงมีมติเห็นพ้องร่วมกันว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเปิดเวทีให้สาธารณชนได้มีโอกาสร่วมระดมสมอง แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นและจะประมวลข้อคิดเห็นที่ได้บนเวทีมาสรุปเพื่อนำเสนอ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาเป็นลำดับต่อไป ก่อนที่ร่าง พรบ.ดังกล่าวจะเข้าสู่วาระการประชุมสภาทั้ง 2 ออกมาบังคับใช้กับประชาชนทั่วประเทศต่อไป--จบ--

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

Source : มติคณะรัฐมนตรี , 23 มีนาคม 2547

คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาแล้ว และส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการรณรงค์ให้ประชาชนและผู้ประกอบการได้ทราบถึงร่างพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัตินี้บัญญัติขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค โดยผู้บริโภคไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือนำเข้าแต่เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเหตุผลเพื่อสะท้อนให้เห็นว่ากฎหมายปัจจุบันยังไม่สามารถคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างพอเพียง จึงต้องบัญญัติกฎหมายขึ้นใหม่ และกำหนดให้ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้น เพื่อให้ผู้ประกอบการได้มีเวลาที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สินค้าของตนมีมาตรฐาน มากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เสียหายก็สามารถฟ้องคดีตามกฎหมายละเมิดที่มีอยู่ในปัจจุบันได้

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ได้แก้ไขชื่อร่างเป็น “ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่ เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.”
2. วันใช้บังคับ ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
3. กรณีมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติเรื่องเดียวกับพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้กรณีที่กฎหมายอื่นบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้บังคับตามกฎหมายนั้น
4. กำหนดบทนิยาม

4.1 “สินค้า” ให้หมายความถึง สंहारิมทรัพย์ทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย และให้หมายความรวมถึง กระแสไฟฟ้าและผลิตผลเกษตรกรรมที่ยังไม่ได้ผ่านกระบวนการผลิตด้วย ทั้งนี้ เพื่อขยายขอบเขตการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคและสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ รวมทั้งให้มีการกำหนดยกเว้นสินค้าซึ่งจะไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติ โดยให้ตราเป็นกฎกระทรวง

4.2 “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” กำหนดไว้เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายและสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ รวมทั้งเพื่อให้ผู้ใช้กฎหมายเกิดความสับสนกับคำว่า “สินค้าที่ชำรุดบกพร่อง” ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

4.3 “ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน แต่ไม่รวมถึงสินค้าที่

ไม่ปลอดภัยนั้น ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ อีกทั้งยังทำให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย

4.4 “ความเสียหายต่อจิตใจ” กำหนดให้ศาลสามารถกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายต่อจิตใจได้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย อนึ่ง แม้ว่าในทางปฏิบัติศาลคดีแพ่งไม่เคยพิพากษาให้ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจตามคำขอของผู้เสียหายแต่อย่างใด โดยกล่าวอ้างว่าไม่มีกฎหมายให้อำนาจเรียกค่าเสียหายดังกล่าวไว้ และทำให้มาตรฐานขาดความศักดิ์สิทธิ์ในทางปฏิบัติไปอย่างมาก ด้วยเหตุนี้จึงกำหนดให้ชัดเจนในพระราชบัญญัตินี้ว่าให้ศาลสามารถกำหนดค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายต่อจิตใจได้

5. ความรับผิดชอบร่วมกันของผู้ประกอบการ กำหนดเพิ่มเติมให้ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ

6. ภาระการพิสูจน์ ได้กำหนดให้ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา 10 ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการ และการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดาแต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของผู้ประกอบการผู้ใด

7. เหตุหลุดพ้นความรับผิด ได้แก้ไขเพิ่มเติมเหตุหลุดพ้นความรับผิดของผู้ประกอบการตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 7 เดิมบางประการ และได้กำหนดเหตุหลุดพ้นความรับผิดเพิ่มเติมขึ้นใหม่ ได้แก่ กรณีผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และกรณีความเสียหายเกิดขึ้นจากการที่ผู้เสียหายเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นหลักปกติทั่วไปของเหตุยกเว้นความรับผิดทางละเมิด

8. ข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต กำหนดให้ผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดหากพิสูจน์ได้ว่าความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือ จากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ

9. ข้อตกลงจำกัดหรือยกเว้นความรับผิดของผู้ประกอบการ ได้กำหนดเพิ่มเติมให้ข้อตกลงที่ผู้บริโภคกับผู้ประกอบการได้ทำไว้ล่วงหน้าเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของผู้ประกอบการ จะนำมายกขึ้นกล่าวอ้างไม่ได้ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคมิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ และสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ

10. การฟ้องคดี ได้กำหนดให้สมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้เสียหายตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดให้สมาคมดังกล่าวได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมเช่นเดียวกับกรณีที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ดำเนินการ แต่ไม่รวมถึงความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

11. ค่าเสียหายอื่นนอกจากค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดเพิ่มเติมให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อความเสียหายต่อจิตใจได้ เพื่อความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย และเป็นแนวทางแก่ศาลในการพิจารณากำหนดค่าเสียหายประเภทนี้ และได้กำหนดให้บุคคลอื่นคือ สามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหาย อาจเรียกร้องค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจของตนได้กรณีผู้เสียหายถึงแก่ความตาย นอกจากนี้ ได้กำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้ด้วย ทั้งนี้ โดยกำหนดเฉพาะกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยหรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้เช่นนั้นภายหลังการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้ว ไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายตลอดจนได้กำหนดจำนวนสูงสุดของค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษไว้เป็นจำนวนไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงด้วย

12. อายุความ กำหนดหลักการเกี่ยวกับอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นโดยผลของการสะสมอยู่ในร่างกายหรือต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ โดยกำหนดให้ผู้เสียหายต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย แม้ว่าอายุความดังกล่าวจะมีระยะเวลานานกว่าอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่สอดคล้องกับหลักการตามกฎหมายของต่างประเทศและมีความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น

13. การระงับข้อพิพาทของอายุความเมื่อมีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหาย เพิ่มเติมกรณีถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการและผู้เสียหายให้อายุความระงับข้อพิพาทอยู่ไม่นับในระหว่างนั้นจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้บอกเลิกการเจรจา ซึ่งมีความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการยิ่งกว่าหลักการตามร่างมาตรา 11 เดิม ที่กำหนดให้อายุความระงับข้อพิพาทลง อันจะทำให้ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต้องขยายออกไป เนื่องจากเมื่อเหตุที่ทำให้อายุความระงับข้อพิพาทลงสิ้นสุด จะเริ่มนับอายุความใหม่

14. สิทธิของผู้เสียหายตามกฎหมายอื่น ได้กำหนดเพิ่มเติมว่า พระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่น ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ

15. สินค้าที่ขายอยู่ก่อน กำหนดให้สินค้าใดที่ได้ขายแก่ผู้บริโภคก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก

:

- ๑) ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) (๑)
- ๒) ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.
(นายนิกร จำนง กับคณะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรคชาติไทย เป็นผู้เสนอ) (๙)
- ๓) ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.
(นายวชิระมณฑ์ คุณะเกษมธนาวัฒน์ และ
นายภัทรศักดิ์ โอสธานุเคราะห์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย
เป็นผู้เสนอ) (๑๗)
- ๔) รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบ
ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร (๒๗)
- ๕) ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) (๔๕)

**ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)**

(๑)

(สำเนา)

เลขรับ ๒๐/๒๕๔๗ วันที่ ๒๗ เม.ย. ๒๕๔๗

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๕๙๖๐

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ เมษายน ๒๕๔๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาหารือให้เสนอร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ต่อรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายจากการนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อันอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ ให้สามารถฟ้องคดีโดยนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้ ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงมีความจำเป็นต้องประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายโดยด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วน หากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พันตำรวจโท

ทักษิณ ชินวัตร

(ทักษิณ ชินวัตร)

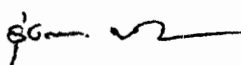
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๘-๓๐๙

โทรสาร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๕๘

สำเนาถูกต้อง

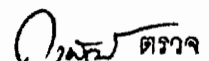

(นางสาวรุ่งนภา ชันนิชิตติ)

วิทยากร ๗ กลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

ธนพร ทิมพ์

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เหตุผล

โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยกระทำได้ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือนำเข้าตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มียกกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้าโดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๓)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก
สินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้
กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในกรณีที่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น
จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไว้โดยเฉพาะ ซึ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
ให้บังคับตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สินค้า” หมายความว่า สิ่งทรมหัพพัตทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รวมทั้งผลผลิต
เกษตรกรรมที่ยังไม่ได้ผ่านกระบวนการผลิต และให้หมายความรวมถึงกระแสไฟฟ้า ยกเว้นสินค้าตามที่
กำหนดในกฎกระทรวง

(๔)

“ผลิตผลเกษตรกรรม” หมายความว่า ผลิตผลอันเกิดจากเกษตรกรรมต่าง ๆ เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ เลี้ยงไหม เลี้ยงผึ้ง เพาะเห็ด แต่ไม่รวมถึงผลิตผลที่เกิดจากธรรมชาติ

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปรง แต่ง ประกอบ ประดิษฐ์ แปรสภาพ เปลี่ยนรูป ดัดแปลง คัดเลือก แบ่งบรรจุ แขนงแยกแยะ หรือฉายรังสี รวมถึงการกระทำใด ๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น

“ความเสียหายต่อจิตใจ” หมายความว่า ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความเศร้าโศกเสียใจ ความอับอาย หรือความเสียหายต่อจิตใจอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” หมายความว่า สินค้าที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุจากการผลิตหรือการออกแบบ หรือไม่ได้กำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า รวมทั้งลักษณะการใช้งานและการเก็บรักษาตามปกติธรรมดาของสินค้าอันพึงคาดหมายได้

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ทางการค้า และให้หมายความรวมถึงให้เช่า ให้เช่าซื้อ จัดหา ตลอดจนเสนอ ชักชวน หรือนำออกแสดงเพื่อการดังกล่าว

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า

(๑) ผู้ผลิต หรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต

(๒) ผู้นำเข้า

(๓) ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้

(๔) ผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมาย ข้อความ หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้า

มาตรา ๕ ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม

(๕)

มาตรา ๖ เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการและการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา แต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของผู้ประกอบการผู้ใด

มาตรา ๗ ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หากพิสูจน์ได้ว่า

- (๑) สินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
- (๒) ผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือ
- (๓) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้องตามวิธีใช้วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

มาตรา ๘ ผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่าความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต ทั้งผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้คาดเห็นถึงความไม่ปลอดภัย

ผู้ผลิตส่วนประกอบของสินค้าไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบหรือการประกอบหรือการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของผู้ผลิตสินค้านั้น

มาตรา ๙ ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดความเสียหาย และประกาศหรือคำแจ้งความของผู้ประกอบการเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของผู้ประกอบการต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดไม่ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้บริโภคมีความหมายเช่นเดียวกับนิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายได้ โดยให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องและดำเนินคดีแทนตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลมการฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

(๖)

มาตรา ๑๑ นอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ด้วย

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตาย สามปี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าสินค้าไม่ปลอดภัยภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้ว ไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการปกปิดความไม่ปลอดภัยของสินค้า การดำเนินการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การที่ผู้ประกอบการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

มาตรา ๑๒ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้เป็นอันขาดอายุความเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการขายสินค้านั้น

ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย โดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้เสียหายหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย

มาตรา ๑๓ ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการและผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้นจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้บอกเลิกการเจรจา

มาตรา ๑๔ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๕ สินค้าใดที่ได้ขายแก่ผู้บริโภคก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

(๗)

มาตรา ๑๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออก
กฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

**ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.**

(นายนิกร จำนง กับคณะ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย

เป็นผู้เสนอ)

(๙)

(สำเนา)

เลขรับ ๔๔๐๒/๒๕๔๘ วันที่ ๒๗ เม.ย. ๒๕๔๘

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๔๑๐/๔๗๖๓

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ เมษายน ๒๕๔๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๓๐๙๒ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาร่างพระราชบัญญัติที่นายกรัฐมนตรีลงนามรับรองแล้ว จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งสำเนาร่างพระราชบัญญัติ
ความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (นายนิกร จำนง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ไปเพื่อให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาและลงนามรับรอง เนื่องจากเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาและลงนาม
รับรองร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ระเบียบ ธีระวิทย์

(นายระเบียบ ธีระวิทย์)

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง

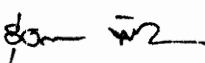
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

สำนักประสานงานการเมือง

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๑๘๓๔, ๐ ๒๒๘๒ ๓๖๗๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๓๖๗๒, ๐ ๒๒๘๑ ๔๓๒๓

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักการประชุม

มนชัย พิมพ์

 ทาน

 ตรวจ

(๑๐)

(สำเนา)

เลขรับ ๑๒/๒๕๔๘ วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๔๘

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลมาเพื่อโปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา และหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาดำเนินการตามรัฐธรรมนูญต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) นิกร จำนง ผู้เสนอ

(นายนิกร จำนง)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย

(ลงชื่อ) ณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) จณิสตา ลิวเฉลิมวงศ์ ผู้เสนอ

(นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ)

(นางสาวจณิสตา ลิวเฉลิมวงศ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พรรคชาติไทย ได้พิจารณาแล้วมีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้

(ลงชื่อ) บรรหาร ศิลปอาชา

(นายบรรหาร ศิลปอาชา)

หัวหน้าพรรคชาติไทย

(โปรดพลิก)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติ
ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เหตุผล

โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทาง
ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นไปลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยกระทำได้อาก
เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือ
ทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจาก
ภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือนำเข้าตกเป็นหน้าที่ของ
ผู้ได้รับความเสียหายตามกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มียกกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้าโดยมีกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไว้โดยตรง
จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความ
รับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการ
การชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๑๒)

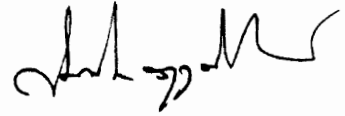
ร่าง

พระราชบัญญัติ

ความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พ.ศ.

รับรอง

(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)

รองนายกรัฐมนตรี

รักษาราชการแทน นายกรัฐมนตรี

๒๗ เมษายน ๒๕๕๘

.....
.....
.....

ปลอดภัย

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่ง
มาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัย
อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในกรณีที่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า
ที่ไม่ปลอดภัยไว้โดยเฉพาะ ซึ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ให้บังคับตาม
กฎหมายนั้น

มาตรา ๖ เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทน
ตามมาตรา ๑๐ ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการและการใช้หรือการเก็บ
รักษาสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา

มาตรา ๗ ผู้ประกอบการ ไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หาก
พิสูจน์ได้ว่า

(๑) สินค้านั้นมีได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(๒) ผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือ

(๓) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา
ค่าเดือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

มาตรา ๘ ผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่าความไม่ปลอดภัย
ของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต ทั้งผู้ผลิต
ไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้คาดเห็นถึงความไม่ปลอดภัย

ผู้ผลิตส่วนประกอบของสินค้าไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้า
จากการออกแบบหรือการประกอบหรือการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา ค่าเดือน หรือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
สินค้าของผู้ผลิตสินค้านั้น

มาตรา ๙ ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดความเสียหาย
และประกาศหรือคำแจ้งความของผู้ประกอบการเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต่อ
ความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบไม่ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้บริโภคมีความหมายเช่นเดียวกับนิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ตาม
กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
รับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายได้ โดยนำบท
บัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องและดำเนินคดีแทนตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง
แต่ไม่รวมถึงความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

มาตรา ๑๑ นอกจากคำสินไหมทดแทนที่ละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดคำสินไหมทดแทนเพื่อ^{ความ}ความเสียหายตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ด้วย

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตาย สามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้ก่อนแล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าสินค้าไม่ปลอดภัยภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้ว ไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนคำสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของคำสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการปกปิดความไม่ปลอดภัยของสินค้า การดำเนินการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การที่ผู้ประกอบการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

มาตรา ๑๒ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้เป็นอันขาดอายุความเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการขายสินค้านั้น

ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย โดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้เสียหายหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้ระยะเวลาในการแสดงอาการ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีตาม มาตรา ๑๐ ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย

มาตรา ๑๓ ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการและผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีตาม มาตรา ๑๐ ให้อายุความระงับหยุดอยู่^{นับ}ไม่เริ่มในระหว่างนั้นจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งบอกเลิกการเจรจา

มาตรา ๑๔ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการคัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๕ สินค้าใดที่ได้ขายก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

.....

.....

**ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.
(นายวชิระมณฑท์ คุณะเกษมธนาวัฒน์ และ
นายภัทรศักดิ์ โอสถานุเคราะห์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย
เป็นผู้เสนอ**

สำนักงานเลขาธิการสภาแทนราษฎร
เลขที่ ๕๖๐๗/๒๕๕๔
วันที่ ๒๕ พ.ค. ๕๔
เวลา ๙.๓๐ น.

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๔๑๐/๖๖๒๒

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงิน

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๕๐๒๔ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาร่างพระราชบัญญัติที่นายกรัฐมนตรีลงนามรับรองแล้ว จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งสำเนาร่างพระราชบัญญัติ
ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (นายชัชวาลย์ คุณะเกษม-
ธนาวัฒน์ และนายภัทรศักดิ์ โอสถานุเคราะห์ เป็นผู้เสนอ) ไปเพื่อให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาและลงนาม
รับรอง เนื่องจากเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงิน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาและลงนาม
รับรองร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

กลุ่มงานระเบียบการ
วันที่ ๒๕ / ๕๕ / ๒๕๕๔
วันที่ ๒๕ / ๕๕ / ๒๕๕๔ เวลา ๑๐.๐๐ น.

ขอแสดงความนับถือ

(นายระวี หิรัญโชติ)

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติศาสตร์ ๑
รับที่ ๑๑ / ๒๕๕๔
วันที่ ๒๕ / ๕๕ / ๒๕๕๔ เวลา ๑๐.๐๐ น.
สำนักประสานงานการเมือง
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๑๔๓๕ ๐๒๒๘๒๖๗๒
โทรสาร ๐ ๒๒๔๒ ๓๖๗๒ ๐ ๒๒๔๑ ๕๓๒๓

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม
รับที่ ๕๖ / ๒๕๕๔
วันที่ ๒๕ / ๕๕ / ๒๕๕๔ เวลา ๑๐.๐๐ น.
ส่งกลุ่มงาน พ.ร.บ. ๒๕๕๔ ดำเนินการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ ๒๘/๒๕๕๘
วันที่ ๒๕ พ.ค. ๕๘
เวลา ๑๑.๐๐ น.

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบมาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา และหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

ผู้เสนอ

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม

วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

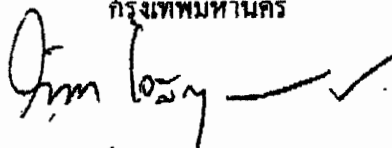
วันที่ ๒๕/๕/๕๘ เวลา ๑๕.๓๐ น.

ส่งกลุ่มงาน พ.ร.บ. เศรษฐกิจ ดำเนินการ

(นายวชิระมณฑต์ คุณะเกษมธนาวัฒน์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

กรุงเทพมหานคร

(นายภัทรศักดิ์ โอสถาณเคราะห์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

กรุงเทพมหานคร

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ

วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘

วันที่ ๒๕/๕/๕๘ เวลา ๑๕.๓๐ น.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

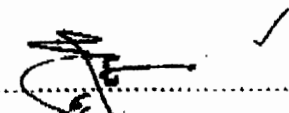
พรรคไทยรักไทย ได้พิจารณาแล้ว มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้

กลุ่มงานระเบียบการ

วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

วันที่ ๒๕/๕/๕๘ เวลา ๑๕.๓๐ น.

(ลงชื่อ)

(นายคัมภักท หนพาทาน)

หัวหน้าพรรคหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

ผู้รับรอง ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

๑. ส. สิว ✓ 418
(นายสุวิทย์ อิ่มทอง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... ๙๖๙1...

๒. ๑ - ๑ ๒๓ ✓ ๒๒๙
(นายสุวิทย์ อิ่มทอง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... ๒๒๓...

๓. ๑๒๓ ✓ 254
(นายสุวิทย์ อิ่มทอง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... ๒๕๔...

๔. ๑๒๓ ✓ 275
(นายสุวิทย์ อิ่มทอง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... ๒๗๕...

๕. ๑๒๓ ✓ 389
(นายสุวิทย์ อิ่มทอง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... ๓๘๙...

๖. ๑๒๓ ✓ (256)
(นายสุวิทย์ อิ่มทอง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... ๒๕๖...

๗. ๑๒๓ ✓ 459
(นายสุวิทย์ อิ่มทอง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... ๔๕๙...

๘. ๑๒๓ ✓ ๐๐๕
(นายสุวิทย์ อิ่มทอง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... ๐๐๕...

๙. ๑๒๓ ✓
(นายสุวิทย์ อิ่มทอง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... ๒๖๓

๑๐. ๑๒๓ ✓ (๒๖๑)
(นายสุวิทย์ อิ่มทอง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... ๒๖๑...

ผู้รับรอง ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

๑๑. [Signature] ✓
(...นางประวิทย์ อภิเษก...) 214
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... พ.นท.....

๑๒. [Signature] ✓
(...วิมล - สันติ...)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... พ.นท.....

๑๓. [Signature] ✓
(นพ. ยศธร สังเกต...) 169
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

๑๔. [Signature] ✓
(...วิมล งาม...) 445
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... พ.นท.....

๑๕. [Signature] ✓
(...วิมล งาม...) 92
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... พ.นท.....

๑๖. [Signature] ✓
(...วิมล งาม...) 019
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... พ.นท.....

๑๗. [Signature] ✓
(...วิมล งาม...) 438
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

๑๘. [Signature] ✓
(...วิมล งาม...) 296
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... พ.นท.....

๑๙. [Signature] ✓
(...วิมล งาม...) 494
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... พ.นท.....

๒๐. [Signature] ✓
(...วิมล งาม...) 479
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค... พ.นท.....

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

หลักการ

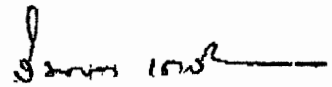
ให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เหตุผล

โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยกระทำได้ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า คตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มีกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้าโดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิต หรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก สินค้าที่ไม่ปลอดภัยโดยนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๒๒)

รับรอง

ว่า

พระราชบัญญัติ

(นายวิษณุ เครืองาม)

ความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย รองนายกรัฐมนตรี

พ.ศ.

รักษาการเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี

24 พฤษภาคม 2548

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในกรณีที่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไว้โดยเฉพาะ ซึ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ให้บังคับตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สินค้า” หมายความว่า สิ่งหามิตรพิศทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รวมทั้งผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมที่ยังไม่ได้ผ่านกระบวนการผลิต และให้หมายความรวมถึงกระแสไฟฟ้า ยกเว้นสินค้าตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์อันเกิดจากเกษตรกรรมต่าง ๆ เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ เลี้ยงไหม เลี้ยงผึ้ง เพาะเห็ด แต่ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากรรรมชาติ

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปูรง แต่ง ประกอบ ประดิษฐ์ แปรสภาพ เปลี่ยนรูป ศึกษเปลี่ยนแปลง คัดเลือก แบ่งบรรจุ แขนงแยกแยะ หรือฉายรังสี รวมถึงการกระทำใด ๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะถึงความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้านั้นที่ไม่ปลอดภัยนั้น

“ความเสียหายต่อจิตใจ” หมายความว่า ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความเศร้าโศกเสียใจ ความอับอาย หรือความเสียหายต่อจิตใจ. อย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” หมายความว่า สินค้าที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ ไม่ว่าจะเพราะเหตุจากการผลิตหรือการออกแบบ หรือไม่ได้กำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า รวมทั้งลักษณะการใช้งานและการเก็บรักษาตามปกติธรรมดาของสินค้าอันพึงคาดหมายได้

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จำ แยก หรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ทางการค้า และให้หมายความรวมถึงให้เช่า ให้เช่าซื้อ จัดหา ตลอดจนเสนอ ชักชวน หรือนำออกแสดงเพื่อการดังกล่าว

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า

(๑) ผู้ผลิต หรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต

(๒) ผู้นำเข้า

(๓) ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้

(๔) ผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมาย ข้อความ หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ

อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้า

มาตรา ๕ ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากกรกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๖ เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการ และกรใช้หรือกรเก็บรักษาสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา แต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากกรกระทำของผู้ประกอบการผู้ใด

มาตรา ๗ ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หากพิสูจน์ได้ว่า

- (๑) สินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
- (๒) ผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือ
- (๓) ความเสียหายเกิดขึ้นจากกรใช้หรือกรเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

มาตรา ๘ ผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่าความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต ทั้งผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้คาดเห็นถึงความไม่ปลอดภัย

ผู้ผลิตส่วนประกอบของสินค้าไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบหรือการประกอบหรือการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือกรให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของผู้ผลิตสินค้านั้น

มาตรา ๙ ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดความเสียหายและประกาศหรือคำแจ้งความของผู้ประกอบการเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบไม่ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้บริโภคมีความหมายเช่นเดียวกับนิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายได้ โดยให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องและดำเนินคดีแทนตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมตั้งแต่วันฟ้อง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

มาตรา ๑๑ นอกจากคำวินิจฉัยใหม่ทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดคำวินิจฉัยใหม่ทดแทนเพื่อความเสียหายตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตาย สามิ ภเวียร บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้แล้วสินค้านั้นไม่ปลอดภัยภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้ว ไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมทดแทน เพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการปกปิดความไม่ปลอดภัยของสินค้า การดำเนินการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การที่ผู้ประกอบการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

มาตรา ๑๒ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นอันขาดอายุความเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการขายสินค้านั้น

ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย โดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้เสียหายหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย

มาตรา ๑๓ ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการและผู้เสียหาย หรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ให้อายุความระงับหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้นจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้บอกเลิกการเจรจา

มาตรา ๑๔ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๕ สินค้าใดที่ได้ขายแก่ผู้บริโภคนั้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับไม่อยู่ภายใต้
บังคับของพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง
เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

.....
.....

**รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร**

รายงาน

ของ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า
ที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎร

(๒๘)

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ ๕๖๙๓ / ๒๕๕๙

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๖๗ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งค้างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว ในวาระที่ ๑ โดยรัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาต่อไปตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ร่างพระราชบัญญัติความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (นายนิกร จำนง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (นายวชิระมณฑ์ คุณะเกษมธนาวัฒน์ และนายภัทรศักดิ์ โอสสถานเคราะห์ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายเกียรติพงศ์ น้อยใจบุญ	๒. นายจตุพร เจริญเชื้อ
๓. นายจรัญ ภัคดิธนากุล	๔. นายเฉลิมชาติ การุญ
๕. นายชาญชัย ปทุมารักษ์	๖. นายชาญยุทธ เสงตระกุล
๗. รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล	๘. นายเชน เทือกสุบรรณ
๙. นางจิตติมา ฉายแสง	๑๐. นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ
๑๑. นายทวี กาญจนภู	๑๒. นายทองดี มนัสสาร
๑๓. นายธีรวัฒน์ จันทรมบูรณ์	๑๔. นายบุรณชัย สมุทรักษ์
๑๕. นางสาวเพ็ญชิสิตา หงษ์อุปถัมภ์ไชย	๑๖. นายภิรมย์ สิมะโรจน์
๑๗. นายโมฮามัดยาสรี ยูซง	๑๘. นางรัศมี วิศทเวทย์
๑๙. นายเรวัตติ สิริบุญกุล	๒๐. นางลดาวัลลี วงศ์ศรีวงศ์
๒๑. นายวชิระมณฑ์ คุณะเกษมธนาวัฒน์	๒๒. นายวรรณชัย บุญบำรุง
๒๓. นายวรรณรัตน์ ชาญนุกูล	๒๔. นายวิวัฒน์ นิติกานูจนา
๒๕. นายศรัณย์ ศรัณย์เกตุ	๒๖. นายสงกรานต์ คำพิสัย
๒๗. นางสิรินทร รามสูตร	๒๘. นายสุภาพ คลีขจาย

(๒๙)

๒๙. นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ

๓๑. นายเสมอกัน เทียงธรรม

๓๓. นายอรรถสิทธิ์ กาญจนสินิทธิ์

๓๕. นายเอกชนัช อินทร์รอด

๓๐. นายสุรสิทธิ์ เจียมวิจักษณ์

๓๒. นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์

๓๔. นางสาวอรุณี ชำนาญยา

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สุภาพ คลี่ขจาย

(นายสุภาพ คลี่ขจาย)

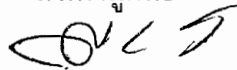
ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

สำนักกรรมการ ๓

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๖๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๔๓-๕

สำเนาถูกต้อง

(นางพรณิภา เสริมศรี)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

อมตพร/ว่าง

สิริพร/พิมพ์

อมตพร/ทาน ๑

รินรัตน์/ทาน ๒

พรณิภา/ทาน ๓

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งค้างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว ในวาระที่ ๑ โดยรัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาต่อไป ตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (นายนิกร จำนง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (นายวิธรรม คุ้มเกษมธนาวัฒน์ และนายภัทรศักดิ์ โอสธานุเคราะห์ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน โดยให้ถือเอา ร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว บroughtผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นายสุภาพ คลีขจาย	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) นางลดาวัลลี วงศ์ศรีวงศ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายวรรณรัตน์ ชาญนุกูล	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายเชน เทือกสุบรรณ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายวิธรรม คุ้มเกษมธนาวัฒน์	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๗) นายชาญยุทธ เสงตระกุล	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
(๘) นางสาวเพ็ญชิสรา หงษ์อุปถัมภ์ไชย	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๙) นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมาธิการได้มีมติตั้ง นางสาวอมตพร แสงเดช นิติกร ๗ ว. สำนักกรรมาธิการ ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙

๓. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๓.๑ กระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

(๑) นายอนันต์ สุวรรณपाल	รองเลขาธิการ
(๒) นางสาวสมจิตต์ สัจพันธ์โรจน์	ผู้อำนวยการกองนิติการ

(๓๑)

- (๓) นายทองศักดิ์ สิงห์โต ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี ๑
กองนิติการ
- (๔) นางวงษา วิเศษศิริ ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี ๒
กองนิติการ

๓.๒ กระทรวงยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรม

นายสมบัติ พฤติพงษ์ศักดิ์ ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธาน
ศาลฎีกา

๔. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผู้เสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๒ คน คือ

- (๑) นายนคร มานิม
(๒) นายพีระพันธ์ุ์ สาสิรัฐวิภาค

อนึ่ง คำแปรญัตติของนายพีระพันธ์ุ์ สาสิรัฐวิภาค ถือว่าตกไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อ ๘๒

๕. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายนคร มานิม ขอแปรญัตติแก้ความในคำปรารภเป็นดังนี้

“โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น
จากสินค้าที่มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน และไม่ปลอดภัย”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายนคร มานิม ขอแปรญัตติแก้ความในมาตรา ๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่มีคุณภาพและไม่ได้มาตรฐานและไม่ปลอดภัย พ.ศ.”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๒

มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายนคร มาฉิม ขอแปรญัตติแก้ความในมาตรา ๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกเดือนนับแต่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๓

ไม่มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายนคร มาฉิม ขอแปรญัตติแก้ความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ในกรณีที่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐานและไม่ปลอดภัยไว้โดยเฉพาะซึ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตามกฎหมายนั้น”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๔

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็นและผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายวชิระมณฑท์ คณะเกษมธนาวัฒน์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็นใน

บทนิยามคำว่า “สินค้า” โดยขอให้คงไว้ตามร่างเดิม

นายนคร มาฉิม ขอแปรญัตติแก้ความบทนิยามคำว่า “สินค้า” “ผู้เสียหาย”

“ความเสียหาย” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “สินค้าที่มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน” ในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“สินค้า” หมายความว่า สังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รวมทั้งผลิตผลเกษตรกรรมที่ยังไม่ได้ผ่านกระบวนการผลิต และให้หมายความรวมถึงกระแสไฟฟ้า ซึ่งพ้นสินค้าที่ตีพิมพ์ที่ตีพิมพ์ในรัฐประหาร

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐานและไม่ปลอดภัย

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐานและไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐานและไม่ปลอดภัยนั้น”

“สินค้าที่มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน” หมายความว่า สินค้าที่มีกระบวนการผลิตที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงตามแต่ชนิดสินค้า”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๕

ไม่มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายนคร มาฉิม ขอแปรญัตติแก้ความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐานหรือไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้วไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๖

มีการแก้ไข

มาตรา ๗

มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายนคร มาฉิม ขอแปรญัตติตัดความในมาตรา ๗ ออกทั้งหมด

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๘

มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายนคร มาฉิม ขอแปรญัตติตัดความในมาตรา ๘ ออกทั้งหมด

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๙

มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายนคร มาฉิม ขอแปรญัตติแก้ความในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

“มาตรา ๙ ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดความเสียหาย และประกาศหรือคำแจ้งความของผู้ประกอบการเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของผู้ประกอบการต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐานและไม่ปลอดภัย จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดไม่ได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๑๐

มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็นและผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายเชน เทือกสุบรรณ (กรรมการ) ขอสงวนความเห็นในมาตรา ๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐ ให้คณะรัฐมนตรีคุ้มครองผู้บริโภครหัสโทรศัพท์หรือเลขหมายที่คณะรัฐมนตรีคุ้มครองผู้บริโภครหัสโทรศัพท์ที่ผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการให้บริการหรือเลขหมายที่ผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการให้บริการ หรือมีอำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายได้ โดยให้หน่วยปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่เสียหายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคและผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการให้บริการ หรือมีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้เสียหายได้

(๑) คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

(๒) สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับกรณีที่เป็นการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหาย

(๓) มูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค สำหรับกรณีที่เป็นการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของมูลนิธินั้น

การฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคมาใช้บังคับโดยอนุโลมและให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด”

นายนคร มาฉิม ขอแปรญัตติแก้ความในมาตรา ๑๐ วรรคสอง เป็นดังนี้

“การฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดชอบในชั้นที่สุด”

คณะกรรมการพิจารณาไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๑๐/๑

คณะกรรมการพิจารณาเพิ่มเติม

มีกรรมการพิจารณาขอสงวนความเห็น

นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ (กรรมการ) ขอสงวนความเห็นขอเพิ่มความใน

มาตรา ๑๐/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐/๑ ในกรณีที่มิใช่กลุ่มบุคคลได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยมีข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายอย่างเดียวกัน ให้ผู้เสียหายหรือผู้ฟ้องคดีแทนผู้เสียหายตามมาตรา ๑๐ มีอำนาจฟ้องคดีแบบกลุ่มตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเพื่อเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายคนอื่นได้

ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มตามวรรคหนึ่ง ให้การฟ้องและการดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นไปตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว”

(๓๖)

๖. ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการ

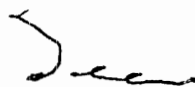
๖.๑ คณะกรรมการสิทธิการได้มีมติให้เพิ่มความเกี่ยวกับการบริการในบทนิยามคำว่า “สินค้า” ในมาตรา ๔ จึงขอแก้ความในเหตุผลเพื่อให้สอดคล้องกัน เป็นดังนี้

“เหตุผล

โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตหรือการให้บริการที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นไปลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยกระทำไต่ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้หรือได้รับการบริการที่ไม่ปลอดภัย อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือนำเข้าหรือผู้ให้บริการตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มีกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้าโดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดชอบโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๖.๒ คณะกรรมการสิทธิการได้พิจารณาประเด็นปัญหากรณีคำว่า “สุขภาพ อนามัย” ว่าเป็นคำซ้ำซ้อน น่าจะใช้เพียงคำใดคำหนึ่งหรือไม่ และได้มีกรรมการเสนอความเห็นว่าการใช้ทั้งสองคำแต่ต้องพิมพ์ติดกัน ทั้งนี้โดยยึดรูปแบบมาจากคำว่า “สุขภาพอนามัย” ตามที่ปรากฏในมาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ คณะกรรมการจึงได้มีมติให้แก้ความคำว่า “สุขภาพ อนามัย” ที่เว้นวรรคในร่างพระราชบัญญัตินี้ทุกแห่งเป็น “สุขภาพอนามัย” ในรูปแบบที่พิมพ์ติดกัน และได้มีการพิมพ์แก้ไขตามที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว

๗. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและข้อสังเกตของคณะกรรมการมาพร้อมกับรายงานฉบับนี้ด้วยแล้ว

(นายวชิระมณฑ์ คุณะเกษมธนาวัฒน์)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ

(๓๗)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เหตุผล

โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยกระทำได้ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือนำเข้าตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มียกกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้าโดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๓๘)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก
สินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้
กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในกรณีที่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก
สินค้าที่ไม่ปลอดภัยไว้โดยเฉพาะ ซึ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
ให้บังคับตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สินค้า” หมายความว่า สิ่งหรือทรัพย์สินทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รวมทั้งสิ่งผลิตผล
เกษตรกรรมที่ซึ่งไม่ได้ผ่านกระบวนการผลิต และให้หมายความรวมถึง กระแสไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ ที่ค้ำหนด
ในบัญชีอัตรา

(๑) อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๒) ผลิตผลเกษตรกรรม ยกเว้นผลิตผลเกษตรกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) บริการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ

(๔) กระแสไฟฟ้า คลื่นความถี่ หรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าอย่างอื่น

“ผลิตผลเกษตรกรรม” หมายความว่า ผลิตผลอันเกิดจากเกษตรกรรมต่าง ๆ แม้จะยังไม่ผ่าน
กระบวนการผลิต เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ เลี้ยงไหม เลี้ยงผึ้ง เพาะเห็ด
แต่ไม่รวมถึงผลิตผลที่เกิดจากธรรมชาติ

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ประสาน ประกอบ ประดิษฐ์ แปรสภาพ เปลี่ยนรูป
ดัดแปลง คัดเลือก แบ่งบรรจุ แขนงแยกแฉ่ง หรือฉายรังสี รวมถึงการกระทำใด ๆ ที่มีลักษณะทำนอง
เดียวกัน

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไม่ว่า
จะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ ไม่ให้รวมถึงความ
เสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้นด้วย

“ความเสียหายต่อจิตใจ” หมายความว่า ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน
ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความเศร้าโศกเสียใจ ความอับอาย หรือความเสียหายต่อจิตใจ
อย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” หมายความว่า สินค้า หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสินค้า ที่อาจก่อให้เกิด
ความเสียหายขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุจากการผลิตหรือการออกแบบหรือการให้บริการ หรือ
เป็นเพราะไม่ได้กำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย วิธีรับบริการ คำเตือนหรือข้อมูลเกี่ยวกับ
สินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า
รวมทั้งลักษณะการใช้งาน การเก็บรักษา การกำจัดทำลาย และการให้บริการตามปกติธรรมดา
ของสินค้าอันพึงคาดหมายได้

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ทางการค้า
และให้หมายความรวมถึงให้เช่า ให้เช่าซื้อ จัดหา ให้บริการ ตลอดจนเสนอ ชักชวน หรือนำออกแสดง
เพื่อการดังกล่าว

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า

(๑) ผู้ผลิตหรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต

(๒) ผู้นำเข้า

(๓) ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้

(๔) ผู้ซึ่งใช้หรือยอมให้ใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมาย ข้อความ หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้า หรือผู้ขาย

มาตรา ๕ ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๖ เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการ และ การใช้หรือ การเก็บรักษา หรือการกำจัดทำลายสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา แต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของผู้ประกอบการผู้ใด

มาตรา ๗ ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หากพิสูจน์ได้ว่า

(๑) สินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(๒) ผู้เสียหายได้รู้อย่างชัดเจนอยู่แล้วว่าสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย อาจก่อให้เกิดความเสียหายที่ตนได้รับ แต่ยังไม่เสี่ยงเข้ารับความเสียหายที่เกิดจากสินค้านั้น โดยปราศจากเหตุอันสมควร หรือ

(๓) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือ การเก็บรักษา หรือการกำจัดทำลายสินค้า หรือ การรับบริการที่ไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย วิธีรับบริการ ค่าเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

มาตรา ๘ ผู้ผลิตตามคำสั่งของบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดชอบหากผู้ผลิตพิสูจน์ได้ว่า ตนไม่ประสงค์ที่จะผลิตหรือจำหน่ายสินค้าที่ตนผลิตหรือจำหน่ายให้ผลิตหรือจำหน่าย ทั้งผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้เห็นถึงตนไม่ประสงค์ที่จะผลิต

(๑) ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต และ

(๒) ผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้คาดเห็นถึงความไม่ปลอดภัยนั้น

ผู้ผลิตชิ้นส่วนประกอบของสินค้าไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้า มิได้เกิดจากความไม่ปลอดภัยของชิ้นส่วนของสินค้านั้น แต่เกิดจากการออกแบบหรือการประกอบ หรือ การกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย คำเตือน หรือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของผู้ผลิตสินค้านั้น

มาตรา ๙ ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภครหรือผู้เสียหายกับผู้ประกอบการที่ได้ทำไว้ล่วงหน้า ก่อนเกิดความเสียหาย และประกาศหรือคำแจ้งความของผู้ประกอบการเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิด ของผู้ประกอบการต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัด ความรับผิดไม่ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้บริโภคมีความหมายเช่นเดียวกับนิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสหภาพที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค รับผิดชอบคุ้มครองผู้บริโภคที่สหภาพคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายได้ โดยให้นำหนังสือผู้เสียหายที่ขอคุ้มครองฟ้องต่อศาลชั้นต้นตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญากรรมให้บุคคลดังต่อไปนี้ มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้เสียหายได้

(๑) คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค รับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

(๒) สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับกรณีที่เป็นการฟ้องคดี เรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมนั้น

(๓) มูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค สำหรับกรณีที่เป็นการฟ้องคดี เรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของมูลนิธินั้น

การฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

มาตรา ๑๐/๑ ในกรณีที่มีกลุ่มบุคคลได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยโดยมี ข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายอย่างเดียวกัน ให้ผู้เสียหายหรือผู้ฟ้องคดีแทนผู้เสียหายตามมาตรา ๑๐ มีอำนาจฟ้องคดีแบบกลุ่มตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเพื่อเรียกค่าเสียหายแทน ผู้เสียหายคนอื่นได้

มาตรา ๑๑ นอกจากคำสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมาย แห่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดคำสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ ด้วย

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกายหรือสุขภาพหรือชื่อนามยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย สามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจของบุคคลเหล่านั้นด้วย

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าสินค้าไม่ปลอดภัยภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้ว ไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมพหุคูณที่เสียหายเพื่อการลงโทษแก่ผู้ประมาทเลินเล่อจากจำนวนค่าสินไหมพหุคูณที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมพหุคูณที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการปกปิดความไม่ปลอดภัยของสินค้า การดำเนินการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การที่ผู้ประกอบการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

ในกรณีที่ค่าเสียหายที่แท้จริงมีจำนวนเพียงเล็กน้อย ศาลจะกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามวรรคหนึ่ง (๑) ให้เกินกว่าสี่เท่าแต่ไม่เกินสิบเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงก็ได้

มาตรา ๑๒ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้เป็นอันขาดอายุความสำหรับผู้ประกอบการแต่ละคนเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหาย หรือสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) รู้ถึงความเสียหาย และรู้ตัวผู้ประกอบการคนที่ต้องรับผิดชอบนั้น หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการขายสินค้านั้นดังกล่าว

ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพหรือชื่อนามย โดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้เสียหายหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการคนที่ต้องรับผิดชอบนั้น แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย

มาตรา ๑๓ ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการหนึ่งกับผู้เสียหาย หรือสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) หรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้นจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้บอกเลิกการเจรจา

มาตรา ๑๔ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้เสียหาย
ที่จะเรียกค่าเสียหายสินไหมทดแทนโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๕ สินค้าใดที่ได้ขายและส่งมอบแก่ผู้บริโภคก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ
ไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออก
กฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

.....

.....

**ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบ
ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า
ที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว**

(๔๕)

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๖๗๙๔

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ..... ๑ /
วันที่ 28 พ.ย. ๒๕๔๘
เวลา 14.๕๕ น.

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ

ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ

รับที่..... ๑๖ / ๑๕๔๘

วันที่ ๒๘ / พ.ย. / ๔๘

เวลา 14.๕๕ น.

สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๙๙

๐ ๒๒๔๔ ๒๐๙๙

(นายโบณิน พลกุล)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานบริหารทั่วไป

รับที่ ๖๓๖/๒๕๔๘ วันที่ 28 / พ.ย. / 2548

เวลา 14.50 น. ส่ง พ.ร.บ.

สำนักการประชุม

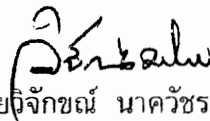
(๔๖)

สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ตามที่รัฐสภาได้มีมติเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ต่อไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๘ นั้น ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้มีมติตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (นายนิกร จำนง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. (นายวชิระมณฑล คณะเกษมธนาวัฒน์ และนายภัทรศักดิ์ โอสธานุเคราะห์ เป็นผู้เสนอ) โดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัตินี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

(นายฉีกชณ นาควัชระ)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(๔๗)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เหตุผล

โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัย กระทำได้ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหาย มีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มีกฎหมาย ให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้าโดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิด ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผล ให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๔๘)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เหตุผล

โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัย กระทำได้ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหาย มีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มีกฎหมาย ให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้าโดยมีกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิด ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผล ให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายนิกร จำนง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๔๙)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

เหตุผล

โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงชันเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัย กระทำได้ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหาย มีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มีกฎหมาย ให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้าโดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบ ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยโดยนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผล ให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายวิระมณฑ์ คุณะเกษมธนาวัฒน์ และนายภัทรศักดิ์ โอสธานุเคราะห์ เป็นผู้เสนอ)

(๕๐)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

“เหตุผล

โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตหรือการให้บริการที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยกระทำได้ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้หรือได้รับการบริการที่ไม่ปลอดภัยอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือนำเข้าหรือผู้ให้บริการตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มีกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้าโดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

หมายเหตุ

สภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตการแก้ไขเพิ่มเติมเหตุผลให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๑ และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของวุฒิสภา จึงขอส่งเหตุผลที่ได้ขอแก้ไขมาเพื่อพิจารณา

(๕๑)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในกรณีที่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไว้โดยเฉพาะ ซึ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ให้บังคับตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สินค้า” หมายความว่า ทรัพย์สินทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย และให้หมายความรวมถึง

(๕๓)

มาตรา ๕ ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๖ เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการ และการใช้ การเก็บรักษา หรือการกำจัดทำลายสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา แต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของผู้ประกอบการผู้ใด

มาตรา ๗ ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หากพิสูจน์ได้ว่า

- (๑) สินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
- (๒) ผู้เสียหายได้รู้อย่างชัดเจนอยู่แล้วว่าสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้นเป็นสินค้าที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายที่ตนได้รับ แต่ยังไม่เสี่ยงเข้ารับความเสียหายที่เกิดจากสินค้านั้นโดยปราศจากเหตุอันสมควร หรือ
- (๓) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้ การเก็บรักษา หรือการกำจัดทำลายสินค้า หรือการรับบริการที่ไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย วิธีรับบริการ ค่าเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

มาตรา ๘ ผู้ผลิตตามคำสั่งของบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดชอบหากผู้ผลิตพิสูจน์ได้ว่า

- (๑) ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต และ
 - (๒) ผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้คาดเห็นถึงความไม่ปลอดภัยนั้น
- ผู้ผลิตชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบของสินค้าไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้ามิได้เกิดจากความไม่ปลอดภัยของชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบของสินค้านั้น แต่เกิดจากการออกแบบหรือการประกอบ หรือการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา วิธีกำจัดทำลาย ค่าเตือน หรือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของผู้ผลิตสินค้า

มาตรา ๙ ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภคหรือผู้เสียหายกับผู้ประกอบการที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดความเสียหาย และประกาศหรือคำแจ้งความของผู้ประกอบการเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบไม่ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้บริโภคมีความหมายเช่นเดียวกับนิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๑๐ ให้บุคคลดังต่อไปนี้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้เสียหายได้

(๑) คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

(๒) สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับกรณีที่เป็นการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมนั้น

(๓) มูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค สำหรับกรณีที่เป็นการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของมูลนิธินั้น

การฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดชอบในค่าธรรมเนียมในชั้นที่สุด

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีกลุ่มบุคคลได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยโดยมีข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายอย่างเดียวกัน ให้ผู้เสียหายหรือผู้ฟ้องคดีแทนผู้เสียหายตามมาตรา ๑๐ มีอำนาจฟ้องคดีแบบกลุ่มตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเพื่อเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายคนอื่นได้

มาตรา ๑๒ นอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย สามัญภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจของบุคคลเหล่านั้นด้วย

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าสินค้าไม่ปลอดภัยภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้ว ไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ

เพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับการที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการปกปิดความไม่ปลอดภัยของสินค้า การดำเนินการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การที่ผู้ประกอบการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

ในกรณีที่ค่าเสียหายที่แท้จริงมีจำนวนเพียงเล็กน้อย ศาลจะกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามวรรคหนึ่ง (๒) ให้เกินกว่าสี่เท่าแต่ไม่เกินสิบเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงก็ได้

มาตรา ๑๓ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้เป็นอันขาดอายุความสำหรับผู้ประกอบการแต่ละคนเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหาย หรือสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๑) รู้ถึงความเสียหาย และรู้ตัวผู้ประกอบการคนที่ต้องรับผิดชอบนั้น หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการขายสินค้าดังกล่าว

ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย โดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้เสียหายหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการคนที่ต้องรับผิดชอบนั้น แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย

มาตรา ๑๔ ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการกับผู้เสียหาย หรือสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๑) หรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้น จนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้บอกเลิกการเจรจา

มาตรา ๑๕ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๖ สินค้าใดที่ได้ขายและส่งมอบแก่ผู้บริโภคก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

(๕๖)

มาตรา ๑๗ ให้นำกรรมาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออก
กฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นายธงชัย ดุลยสุข)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑

สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร